

**T.C.
RECEP TAYYIP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI**

**MUZAFFER İZGÜ'NÜN "ÖKKEŞ" ADLI ÇOCUK ROMANI
SERİSİNİN SÖZ VARLIĞI VE TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM
PROGRAMI'NDAKİ SÖZ VARLIĞI KAZANIMLARINA
UYGUNLUĞU**

(Yüksek Lisans Tezi)

Ramazan ASLAN

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Demet SANCI UZUN**

**RİZE
2022**

KABUL VE ONAY

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Temel Eğitim Anabilim Dalında, Dr. Öğr. Üyesi Demet SANCI UZUN danışmanlığında, Ramazan ASLAN tarafından hazırlanan *Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" Adlı Çocuk Romanı Serisinin Söz Varlığı ve Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki Söz Varlığı Kazanımlarına Uygunluğu* adlı bu tez çalışması 16/09/2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği/oy çokluğuyla başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Unvanı, Adı SOYADI

İmza

Başkan :

Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer SERİN

Üye :

Dr. Öğr. Üyesi Bekir GÖKÇE

Üye :

Dr. Öğr. Üyesi Demet SANCI UZUN

ETİK BEYAN

Sınıf Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programından mezun olmak üzere teslim ettiğim “Muzaffer İzgü’nün "Ökkeş" Adlı Çocuk Romanı Serisinin Söz Varlığı ve Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki Söz Varlığı Kazanımlarına Uygunluğu” adlı tezim, bilim ve araştırma etiği prensiplerine riayet edilerek tarafımdan yazılmıştır.

Tez çalışmamda, başka kaynaklardan aktarılan bütün bilgi ve alıntılar, Enstitünüz Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak açıkça gösterilmiştir. Kaynağı gösterilenler dışında kalan bütün bilgiler uygun araştırma yöntemi kullanılarak tarafımdan edinilmiş ve esere bu şekilde yansıtılmıştır. Şahsıma ait olmayan hiçbir bilgi, kasıt veya kusurlar, şahsıma aitmiş gibi gösterilmemiştir. İnternet kaynakları dâhil, sahibine/kaynağına atıf yapılmaksızın hiçbir bilgi kullanılmamıştır. Aksinin ortaya çıkması hâlinde doğacak bütün hukuki, idari, akademik ve etik sorumluluk tarafıma ait olacaktır. Eserin tesliminden sonra herhangi bir zamanda, bilim etiğine aykırılık tespit edilmesi ve / veya eserimle ilgili intihal veya intihal şeklinde anlaşılabilecek bir durumun ortaya çıkması halinde; Üniversiteniz ve eğitim kadronuzun hiçbir şekilde sorumlu tutulmayacağını hür irademle kabul, beyan ve taahhüt ederim.

16/09/2022

Ramazan ASLAN

ÖN SÖZ

Bir dilin sahip olduğu söz varlığı, o dili kullanan toplumun hafızası olma özelliği taşımaktadır. Bireyler ana dillerindeki bu söz varlığı hafızasından hayatlarının her alanında yararlanmaktadır. Bir dilde asırlar sonucu oluşmuş söz varlığı hafızasının gelecekte de varlığını sürdürmesi oldukça önem arz etmektedir. Bir dildeki söz varlığının gelecek nesillere aktarılması, önce çocuklara verilecek olan eğitim ile mümkün olacaktır. Çocuklar ana dillerindeki söz varlığıyla ilk olarak aile ortamında, daha sonra ise okul ortamında tanışmaktadır. Aile ve okul ortamından edindiği söz varlığı çocuğun dil gelişimi için yeterli olmayabilir. Çocuk kitapları, çocukların aile ve okul ortamında edinemediği söz varlığı unsurlarını kazanmasında büyük rol oynamaktadır. Bu nedenle çocuk edebiyatı alanında kaleme alınacak eserlerin söz varlığı açısından iyi düzeyde olması gerekmektedir. Çocuk kitaplarının söz varlığı ile ilgili yapılacak çalışmalar da eğitimcilerin ve ebeveynlerin çocuklar için yapacakları kitap tercihleri için önem taşımaktadır.

Bu çalışmada Muzaffer İzgü'nün Ökkeş adlı çocuk romanı serisinin söz varlığı ve eserlerin söz varlığının Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın söz varlığı kazanımlarına uygunluğu incelenmiştir. Çalışmamın konusunu seçme aşamasından bitirme aşamasına kadar bana her konuda yardımcı olan, saygıdeğer hocam ve danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Demet Sancı Uzun'a teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışması süresince hep yanımda olan ve bana destek veren aileme ve sevgili eşim Büşra Aslan'a teşekkür ederim.

Ramazan ASLAN

2022/RİZE

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	I
ETİK BEYAN.....	II
ÖN SÖZ	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÖZET	VII
ABSTRACT.....	VIII
KISALTMALAR.....	IX
TABLolar LİSTESİ.....	X
ŞEKİLLER LİSTESİ	XI
GİRİŞ	1
1. KURAMSAL ÇERÇEVE	5
1.1. Söz Varlığı Nedir?	5
1.2. Söz Varlığı Unsurları	6
1.2.1. Kelimeler.....	6
1.2.2. Özel isimler	6
1.2.3. İkilemeler	7
1.2.4. Deyimler.....	7
1.2.5. Atasözleri	8
1.2.6. Yabancı Sözcükler	8
1.2.7. Argo İfadeler	9
1.2.8. İlişki Sözcükler	9
1.2.9. Ünlemler.....	9
1.2.10. Yöresel İfadeler.....	9
1.3. Söz Varlığının Önemi	10
1.4. Söz Varlığı ve Çocukluk Dönemi	12
1.5. Çocuk Edebiyatının ve Çocuk Kitaplarının Söz Varlığı Gelişimine Etkisi	14
1.6. Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Dilsel Özellikler.....	16
1.7. Söz Varlığı ve Sıklık Çalışmaları.....	19
1.8. Söz Varlığı ile İlgili Diğer Araştırmaların Değerlendirilmesi	21
1.9. Muzaffer İzgü'nün Hayatı ve Edebî Kişiliği.....	25

1.9.1. Muzaffer İzgü'nün Aldığı Ödüller	27
1.9.2. Eserleri	27
2. YÖNTEM VE BULGULAR	30
2.1. Araştırmanın Modeli	30
2.2. Çalışma Materyali	31
2.3. Veri Toplama Süreci	31
2.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi.....	33
2.5. Bulgular.....	34
2.5.1. Ökkeş Serisindeki Söz Varlığı Unsurları	34
2.5.1.1. Kelimeler.....	34
2.5.1.1.1. İsimler	34
2.5.1.1.2. Fiiller.....	54
2.5.1.2. Özel İsimler.....	63
2.5.1.3. Deyimler.....	65
2.5.1.4. İkilemeler	69
2.5.1.5. Yansıma Sözcükleri	71
2.5.1.6. İlişki Sözler	72
2.5.1.7. Yöresel İfadeler.....	73
2.5.1.8. Ünlemler.....	74
2.5.1.9. Diğer Söz Varlığı Unsurları	75
2.5.1.10. Atasözleri	75
2.6. Ökkeş Serisinin Söz Varlığına İlişkin Bulguların Problem Durumlarına Göre Yorumlanması.....	76
2.6.1. Ökkeş Serisindeki Toplam Söz Varlığı Unsurları.....	76
2.6.2. Ökkeş Serisindeki Farklı Söz Varlığı Unsurları.....	77
2.6.3. Toplam ve Farklı Söz Varlığı Unsurları Arasındaki Karşılaştırma	79
2.6.4. Ökkeş Serisinin Söz Varlığıyla Çocuk Edebiyatında Yazılmış Diğer Kitapların Söz Varlıklarının Karşılaştırılması	81
2.6.5. Ökkeş Serisinin Talim ve Terbiye Kurulu Türkçe Öğretim Programı'nda (MEB) Yer Alan Söz Varlığı Kazanımlarına Göre İncelenmesi	87
3. SONUÇ VE ÖNERİLER	92
3.1. Sonuç.....	92

3.1.1. Muzaffer İzgü'nün Ökkeş Serisinde Türkçenin Söz Varlığından Yararlanma Biçimi.....	92
3.1.2. Ökkeş Serisinin Söz Varlığı Unsurları Açısından Değerlendirilmesi.....	93
3.1.3. Ökkeş Serisinin Söz Varlığının Çocuk Edebiyatı Alanında Yazılmış Diğer Kitapların Söz Varlıkları Açısından Değerlendirilmesi.....	98
3.1.4. Ökkeş Serisinin, Talim ve Terbiye Kurulu Türkçe Öğretim Programı'nda Yer Alan Söz Varlığı Kazanımlarına Göre Değerlendirilmesi.....	99
3.2. Öneriler	100
KAYNAKÇA.....	102

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Ana Bilim Dalı : Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Tez Türü : Yüksek Lisans Tezi

Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Demet SANCI UZUN

Hazırlayan : Ramazan ASLAN

Yıl : 2022

Sayfa Sayısı : 108

ÖZET

MUZAFFER İZGÜ’NÜN "ÖKKEŞ" ADLI ÇOCUK ROMANI SERİSİNİN SÖZ VARLIĞI VE TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI’NDAKİ SÖZ VARLIĞI KAZANIMLARINA UYGUNLUĞU

Bu çalışma, Muzaffer İzgü’nün Ökkeş adlı çocuk romanı serisinin söz varlığı düzeyini, eserlerin söz varlığı açısından Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda bulunan kazanımlara uygunluğunu tespit etmek ve çocuk edebiyatı alanında kaleme alınacak eserlerde söz varlığı yönünden bulunması gereken özellikleri ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Ökkeş adlı çocuk romanı serisini oluşturan on kitabın sahip olduğu söz varlığı unsurları çekim ekleri silindikten sonra kök ve gövde hâlleriyle kodlanarak sınıflandırılmıştır. Sınıflandırılan söz varlığı unsurları tablolar kullanılarak çalışmanın bulgular kısmında gösterilmiştir. Ökkeş serisinin söz varlığına ilişkin sayısal veriler tablo ve şekiller aracılığıyla ifade edilip açıklanmıştır. Ökkeş serisinin söz varlığı düzeyinin, çocuk edebiyatı alanında yazılmış diğer kitaplarla karşılaştırılmasında Bayram Baş’ın 368 çocuk kitabıyla oluşturduğu çalışmadan yararlanılmıştır. Karşılaştırma sonucunda elde edilen bulgular, Ökkeş serisinin söz varlığının çocuk edebiyatı alanında yazılmış diğer kitapların seviyesinde olduğunu göstermiştir. Ökkeş serisi Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda yer alan söz varlığı kazanımlarına göre de değerlendirilmiştir. Ökkeş serisinin öğretim programındaki söz varlığı kazanımlarını büyük ölçüde karşıladığı ve kitap serisinin okullarda okutulabilecek düzeyde bir okuma materyali olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın son bölümünde Ökkeş serisinin söz varlığı, diğer problem durumlarına göre de değerlendirilmiş ve tartışılmıştır. Öneriler kısmında çocuk kitaplarında bulunması gereken özellikler dile getirilmiş ve söz varlığı çalışması yapacak kişilere öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Söz varlığı, çocuk edebiyatı, çocuk kitapları, Muzaffer İzgü, Ökkeş serisi

Recep Tayyip Erdogan University Institute of Graduate Studies

Department : Elementary Education

Thesis Type : Master Thesis

Supervisor : Asst. Prof. Dr. Demet SANCI UZUN

Author : Ramazan ASLAN

Year : 2022

Pages : 108

ABSTRACT

MUZAFFER İZGÜ'S VOCABULARY OF THE CHILDREN'S NOVEL SERIES "ÖKKEŞ" AND ITS SUITABILITY FOR VOCABULARY LEARNING OUTCOMES AT THE TURKISH LESSON TEACHING PROGRAM

This study was carried out in order to determine the vocabulary level of Muzaffer İzgü's children's novel series Ökkeş, the compatibility of the works with the acquisitions in the Turkish Lesson Curriculum in terms of vocabulary, and to reveal the features that should be found in terms of vocabulary in the works to be written in the field of children's literature.

Vocabulary elements of the ten books that make up the children's novel series Ökkeş were classified by coding with the root and stem forms after the inflectional suffixes were deleted. The classified vocabulary elements are shown in the findings section of the study using tables. Numerical data on the vocabulary of the Ökkeş series are expressed and explained through tables and figures. The study of Bayram Baş with 368 children's books was used to compare the vocabulary level of the Ökkeş series with other books written in the field of children's literature. The findings obtained as a result of the comparison showed that the vocabulary of the Ökkeş series is at the level of other books written in the field of children's literature. The Ökkeş series was also evaluated according to the vocabulary acquisitions in the Turkish Lesson Curriculum. It has been determined that the Ökkeş series largely meets the vocabulary acquisitions in the curriculum and the book series is a reading material that can be taught in schools. In the last part of the study, the vocabulary of the Ökkeş series is evaluated and discussed according to other problem situations. In the suggestions section, the features that should be found in children's books are expressed and suggestions are presented to those who will do vocabulary work.

Keywords: Vocabulary, children's literature, children's books, Muzaffer İzgü, Ökkeş series

KISALTMALAR

akt.	: Aktaran
ata.	: Atasözleri
dey.	: Deyimler
dsv.	: Diğer söz varlığı
ed.	: Editör
fsv.	: Farklı söz varlığı
iki.	: İkilemeler
is.	: İlişki sözler
kel.	: Kelimeler
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
öi.	: Özel isimler
TDK	: Türk Dil Kurumu
tsv.	: Toplam söz varlığı
ünl.	: Ünlemler
vb.	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğerleri
yan.	: Yansıma sözcükleri
yi.	: Yöresel ifadeler

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri	35
Tablo 2. Ökkeş serisinde yer alan isim soylu kelimeler.....	49
Tablo 3. Ökkeş serisinde yer alan fiiller	54
Tablo 4. Ökkeş serisinde yer alan özel isimler	63
Tablo 5. Ökkeş serisinde yer alan deyimler	65
Tablo 6. Ökkeş serisinde yer alan ikilemeler	69
Tablo 7. Ökkeş serisinde yer alan yansıma sözcükleri	71
Tablo 8. Ökkeş serisinde yer alan ilişki sözler.....	72
Tablo 9. Ökkeş serisinde yer alan yöresel ifadeler	73
Tablo 10. Ökkeş serisinde yer alan ünlemler	74
Tablo 11. Diğer söz varlığı unsurları	75
Tablo 12. Ökkeş serisindeki toplam söz varlığı unsurları.....	76
Tablo 13. Ökkeş serisindeki farklı söz varlığı unsurları	77
Tablo 14. Ökkeş serisinde en sık kullanılan 10 özel isim ve deyim	78
Tablo 15. Toplam ve farklı söz varlığı arasındaki sayısal karşılaştırma.....	79
Tablo 16. Baş'ın (2006) çalışmasındaki kelime verileri	81
Tablo 17. Ökkeş serisindeki kelime verileri	82
Tablo 18. Ökkeş serisinde ve Baş'ın (2006) listesinde en sık kullanılan 10 kelime.	83
Tablo 19. Baş'ın (2006) çalışmasındaki deyim verileri	83
Tablo 20. Ökkeş serisindeki deyim verileri	84
Tablo 21. Baş'ın (2006) çalışmasındaki ikileme verileri	84
Tablo 22. Ökkeş serisindeki ikileme verileri	84
Tablo 23. Türkçe Dersi Öğretim Programı	87
Tablo 24. Ökkeş serisindeki mecaz anlamlı ifadeler	87
Tablo 25. Ökkeş serisindeki eş sesli kelimeler	89
Tablo 26. Ökkeş serisindeki eş anlamlı kelimeler ve karşılıkları	90
Tablo 27. Ökkeş serisindeki zıt anlamlı kelimeler.....	90

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Ökkeş serisinde yer alan söz varlığı unsurları.....	34
Şekil 2. Ökkeş serisindeki toplam söz varlığı unsuru oranları	76
Şekil 3. Ökkeş serisindeki farklı söz varlığı unsuru oranları.....	77
Şekil 4. Toplam ve farklı söz varlığı arasındaki oransal karşılaştırma.....	79
Şekil 5. Ökkeş serisindeki mecaz anlamlı ifade verileri.....	88

GİRİŞ

Dil, toplumların üzerinde hassasiyetle durması gereken çok önemli bir husustur. Dilin yapısında ve içeriğinde bulunan tüm unsurlar o dili kullanan toplumların bir yansıması olarak görülmektedir. Çocukluk dönemi, bir toplumun kimliğini oluşturan dilin gelecek nesillere aktarılabilmesi için çok önemli bir süreçtir. Çocukluk dönemi, birçok gelişim alanında olduğu gibi dilsel gelişimin sağlanması için de kritik bir öneme sahiptir. Çocuklara bu süreçte dil becerilerini kullanabilecekleri ortamların ve etkinliklerin sağlanması gerekmektedir. Çünkü çocuklar, dil gelişiminin önemli bir basamağı olan ana dilinin söz varlığını en iyi bu şekilde kazanabilir (Yardelen, 2019).

Çocukların ailelerinden, çevrelerinden ve okul ortamından gelişigüzel şekilde edindikleri söz varlığı unsurlarının arasında ana dillerindeki en eşsiz örneklerle rastlamak oldukça güçtür. Bu nedenle çocuk edebiyatı ürünlerinin çocuklara ana dillerinin söz varlığı zenginliklerini kazandırmadaki önemi artmaktadır (Baş, 2010).

Çocukların, özellikle okuma becerisini kazandıkları andan itibaren, hayatlarında yer almaya başlayan kitaplar zihinsel, ruhsal ve dilsel gelişimin temel araçlarından birisi olarak kabul edilmektedir. Kitap okuma alışkanlığının çocukluk döneminde kazanıldığı kabul gören bir gerçekliktir. Çocukların belirli bir yaştan itibaren kitaplarla tanıştırılması, çocukların henüz okuma becerisine sahip değilken onlara kitaplar okunması, çocukların okuma becerisini kazandıktan sonra kitap okumaları için teşvik edilmesi çocukların ilerleyen yaşlarında kitap okuma kültürünü kazanmalarını sağlayacaktır. Böylece bireylerin hem çocukluk hem de yetişkinlik dönemlerindeki dil becerileri ve söz varlığı gelişim gösterecektir (Anaz, 2018).

Çocuk kitapları, çocukların ana dillerine karşı duyarlılıklarını artıran, söz varlığını zenginleştiren ve dili en iyi biçimde kullanmalarını sağlayan materyallerdir. Çocuğa ana dilinin inceliklerini gösteren ve çocuğun söz varlığı gelişimine katkı sağlayan kitapların gelişigüzel bir şekilde hazırlanmaması gerekmektedir. Bu nedenle çocuk kitaplarının toplumun kültürel yapısını ne kadar yansıttığı, dilin incelikli yapısından ne kadar yararlandığı ve söz varlığı açısından ne düzeyde olduğu daha önemli hale gelmektedir (Yıldırım Bilgen ve Nurlu, 2017).

Çocuk kitapları, ana dili öğretimi ve söz varlığı kazanımı açısından önemli materyallerdir. Çalışma bu doğrultuda, çocuk kitaplarının söz varlığı gelişimindeki önemi üzerine oluşturulmuştur. Bu amaçla Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisinin söz varlığı düzeyinin ne olduğu ve Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki söz varlığı kazanımlarına uygunluğu araştırılmıştır. Bununla birlikte çalışmada, çocuk kitaplarında söz varlığı açısından bulunması gereken özelliklerin de ortaya koyulması amaçlanmıştır.

Söz varlığı alanında yapılmış çalışmaların büyük çoğunluğunda ortaya çıkarılan verilerin sadece kendi içinde değerlendirildiği görülmektedir. Söz varlığı düzeyi araştırılan bir kitabın objektif bir açıdan değerlendirilmesi için çalışmadan elde edilen verilerin söz varlığı alanında yapılmış diğer çalışmaların verileriyle karşılaştırılması gerekmektedir. Çalışmada, Ökkeş serisinin söz varlığı ile ilgili elde edilen veriler, Baş'ın (2006) 500.000 kelimeden oluşturduğu söz varlığı havuzundaki verilerle karşılaştırılarak objektif bir şekilde değerlendirilmiştir. Çalışma bu yönüyle söz varlığı alanında yapılacak diğer çalışmalara örnek teşkil etmeyi amaçlamıştır.

Problem Cümlesi

Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisi, çocukların söz varlığını geliştirme bakımından ne düzeydedir?

Alt Problemler

Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisi hangi söz varlığı unsurlarına sahiptir?

Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisi farklı söz varlığı kullanımı bakımından ne düzeydedir?

Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisinin söz varlığı çocuk edebiyatı alanında yazılmış diğer kitaplara göre ne düzeydedir?

Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisi Türkçe Öğretim Programı'nda (MEB, 2022) yer alan söz varlığı kazanımlarını karşılama bakımından ne düzeydedir?

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisinin söz varlığı düzeyini tespit etmek ve kitap serisinin çocukların söz varlığını geliştirebilmesi yönünden değerlendirmektir.

Araştırmanın Önemi

Bireylerin dünyaya geldikleri andan itibaren kazanmaya başladığı temel dil becerileri çevresiyle kurduğu iletişimin anahtarıdır. Çocukluk döneminde etkili biçimde edinilecek temel dil becerileri bireyin ilerleyen yaşlardaki iletişim becerilerini doğrudan etkiler. Çocuğun okul öncesi dönemde iletişim kurarken kullandığı temel dil becerileri dinleme ve konuşma ile sınırlıyken, çocuk okul döneminden itibaren okuma ve yazma becerisini de iletişimde kullanmaya başlar. Çocuklar temel dil becerilerini kullanırken ana dillerinin söz varlığı birikiminden ne kadar yararlanırlarsa kendilerini ifade etme, okuduklarını ve dinlediklerini anlama bakımından da o kadar başarılı olurlar. Çocukların ana dillerinin söz varlığı birikimini kazanması okul öncesi dönemde, aile ortamında başlar. Okul döneminden itibaren de derslerdeki etkinlikler ve arkadaş çevreleri aracılığıyla söz varlıklarını geliştirmeye devam ederler. Ancak çocukların hem okul öncesi hem de okul sonrası dönemde karşılaştıkları ortamlar söz varlıklarının istenilen düzeye gelmesini sağlayamayabilir. Bu noktada çocuk edebiyatı alanında yazılmış olan kitapların çocukların ana dilinin söz varlığı birikimini aktarmadaki rolü başlar. Bu nedenle çocuk edebiyatı alanında yazılmış olan kitapların söz varlığı açısından zengin olması gerekmektedir. Bu açıdan çocuk edebiyatı eserlerinin söz varlığıyla ilgili yapılacak çalışmalar daha önemli hâle gelmektedir. Söz varlığı çalışmaları, kitapların söz varlığı düzeyini ortaya koyarak çocuklara okutulacak kitap tercihleri konusunda eğitimcilere ve ebeveynlere yardımcı olmaktadır. "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisinin söz varlığında tespit edilen özellikler, ileride yazılacak çocuk kitapları için dikkate alınması gerekenler açısından önem arz etmektedir. İncelenen benzer çalışmaların büyük çoğunluğunda kitaplardan elde edilen söz varlığı verilerinin sadece kendi içinde değerlendirildiği görülmüştür. Çalışma Ökkeş serisinin söz varlığını, çocuk edebiyatı alanındaki eserlerin söz varlığıyla karşılaştırması ve

eğitimle ilişkilendirerek Türkçe Öğretim Programı'ndaki (MEB. 2022) söz varlığı kazanımlarıyla değerlendirmesi açısından da önemlidir.

Varsayımlar

Çalışmada, Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisinin ilkokul 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrenciler için uygun olduğu varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Çalışma Muzaffer İzgü'nün dili kullanma biçimini ve dilin söz varlığından nasıl faydalandığını yansıtmaktadır. Çalışma, yazarın dil anlayışının ve söz varlığından nasıl faydalandığının ortaya koyulmasında yazarın aşağıda yer alan 10 adet kitabı sınırlı tutulmuştur

- .
- Ökkeş Lunaparkta
- Ökkeş Kurt Avında
- Ökkeş Balık Avında
- Ökkeş Kapıcı
- Ökkeş İşportacı
- Ökkeş Bahçıvan
- Ökkeş Otoparkta
- Ökkeş Maçta
- Ökkeş Dolmuşçu
- Ökkeş Denizde

1. KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Söz Varlığı Nedir?

Türk Dil Kurumunun (TDK, 2022) genel ağ sayfasında söz varlığı, bir dildeki sözlerin bütünü; söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu, vokabüler gibi ifadelerle tanımlanmıştır.

Söz varlığı kavramı; bir dilin sahip olduğu kelime hazinesi, kelime serveti, kelime dağarcığı, sözcük varlığı, sözcük dağarcığı, sözcük serveti, sözcük gömüsü, vokabüler, kelime kadrosu gibi ifadelerle karşılık gelmektedir. Ancak bu ifadelerin tamamı da söz varlığı kavramının ne anlama geldiğini tam olarak yansıtmamaktadır. Bunun en önemli sebebi ise söz varlığının bir dildeki bütün kelimelere karşılık geldiğinin düşünülmesidir (Baş, 2016).

Söz varlığı kavramı sadece seslerin birleşmesiyle oluşturulmuş; eylemleri, varlıkları ve olguları ifade eden kelimeler bütünü olarak tanımlanmamalıdır. Söz varlığı sadece bir dile ait kelimelerden ibaret olmayıp bir toplumda kuşaktan kuşağa aktarılmış olan; sözlü ve yazılı iletişime anlatım gücü kazandıran atasözlerinin, deyimlerin, ikilemelerin, ilişkili sözlerin, terimlerin, kalıplaşmış sözlerin ve farklı ifade kalıplarının tamamından oluşan bir bütündür. Aynı zamanda söz varlığı; bir toplumun olaylara bakış açısının, yaşam tarzının, kültürünün ve dünya görüşünün dil aracılığıyla bir yansıması olarak düşünülmelidir (Aksan, 2004).

Söz varlığı bir dile ait kelimelerin, atasözlerinin, deyimlerin, ilişki sözlerin ve diğer ifade kalıplarının meydana getirdiği bir bütün şeklinde açıklanabilir. Söz varlığı, bir milletin her alandaki faaliyetlerinin; insan, eşya ve doğa ile olan münasebetlerinin, kısacası maddi ve manevi kültürel değerlerinin bir göstergesidir (Aytan, 2010).

Bir milletin yaşam biçiminin, düşünce tarzının ve yaşadığı coğrafyanın en önemli yansıtıcısı kullandığı söz varlığıdır. Örneğin önceden göçebe bir yaşam tarzı süren Türklerin söz varlığı buna göre şekillenmiştir. Türklerin söz varlığında bir yük hayvanı olan atla ilgili çok sayıda kavram yer alır. Arapçayı kullanan toplumların yaşadığı coğrafyanın bir sonucu olarak da çöl ile ilgili yüzlerce söz varlığı mevcuttur. Japonların söz varlığındaki atasözlerine bakarak onların çalışkan bir millet olduğunu

anlayabiliriz. Bunlar gibi birçok örneğe bakarak söz varlığının sadece iletişimde kullanılan kavramları değil, aynı zamanda bir milletin ruhunu temsil ettiğini de söyleyebiliriz.

1.2. Söz Varlığı Unsurları

1.2.1. Kelimeler

Söz varlığı ile ilgili yapılan çalışmalarının en temel unsuru olan kelimeler; bir eylemi, bir durumu, bir varlığı, bir olguyu, bir kavramı zihnimize canlandırmak için oluşturduğumuz ses veya sesler birliği olarak tanımlanabilir (Onan, 2016). Söz varlığı çalışmalarında kelimelerin hangi başlık altında ve ne şekilde alınması gerektiği ile ilgili farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Bununla birlikte cümle içinde geçen kelimeler bazı çalışmalarda çekim ekleri ile birlikte, bazı çalışmalarda gövde hâliyle, bazı çalışmalarda ise sadece kök haliyle sınıflandırılmıştır (Çavdar, 2018).

Baş'ın (2011) *Söz Varlığı ile İlgili Çalışmalarda Kullanılacak Ölçütler* adlı makalesi, söz varlığı alanında yapılmış çalışmaların yöntemlerini ortaya koyması ve bu alanda çalışma yapacak kişilere yöntem konusunda nasıl bir yol izlemeleri gerektiğini göstermesi açısından oldukça önemlidir.

"Herhangi bir dilin sözcükleri, nesneler dünyasında var olan ulamları dile aktaracak biçimde sınıflandırılabilir. Nesneler, nesnelerin nitelikleri ve ilişkileri ile nesnelerin oluş/kılışları arasındaki karşıtıktan dolayı dilin söz varlığı, en genel sınıflandırmaya göre isimler ve fiiller olmak üzere ikiye ayrılır" (Börekçi, 2009). Çalışmada bu ayrım esas alınarak kelimeler; isimler ve fiiller biçiminde iki farklı tabloda gösterilmiştir. İsimler ayrıca kavram isimleri ve isim soylu kelimeler olarak ele alınmıştır. Kelimelerin ve diğer söz varlığı unsurlarının sınıflandırılmasındaki veri toplama süreci çalışmanın yöntem kısmında ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

1.2.2. Özel isimler

Özel isimler, benzerlerinden farklı özellik taşıyan varlıklara verilen isimlerdir (TDK, 2022).

Türk Dil Kurumunun genel ağ sayfasında ifade ettiği gibi özel isimler, benzerlerinden farklı özellik taşıyan;

- Kişi isimleri
- Hayvan isimleri
- Millet, devlet, topluluk, boy ve aşiret isimleri
- Kıta, ülke, yer, şehir, ırmak vb. isimleri
- Dil, din, mezhep ve tarikat isimleri
- Kurum, kuruluş, dernek, okul, makam vb. isimleri
- Gazete, dergi, ansiklopedi, kitap, roman isimleri' ne verilen adlardır

(Korkmaz, 2009).

1.2.3. İkilemeler

Anlatıma güç kazandırmak ve anlatımı pekiştirmek amacıyla aynı sözcüklerin, eş anlamlı sözcüklerin, zıt anlamlı sözcüklerin, yakın anlamlı sözcüklerin, anlamsız ya da anlamlı sözcüklerin, olumlu ve olumsuz sözcüklerin art arda tekrar edilmesiyle oluşan sözcük öbeklerine ikileme denmektedir (Akyağın, 2019).

İkilemelere; *yavaş yavaş, ses seda, bata çıka, yalan yanlış, eften püften* gibi örnekler verilebilir.

1.2.4. Deyimler

Söz varlığını oluşturan öğelerden biri de deyimlerdir. Deyimler, iletişimde ifade etmek istediklerimizi daha canlı ve vurgulu hâle getirir. Çünkü deyimler, bir durumu veya olayı belli söz öbekleriyle daha etkili bir biçimde anlatır. Deyimler kullanışlılığı bakımından her dilde mevcuttur (Apaydın, 2010).

Söz varlığının bir unsuru olan deyimler; bir dilin kendine özgü yönlerini yansıtmayı, duygu ve düşünceleri daha etkili aktarması ve kültür unsurlarını geçmişten geleceğe taşıması bakımından oldukça önemlidir (Uyar, 2012).

Deyimlere; *yaka silkmek, ateş püskürtmek, göze girmek, dolap çevirmek* vb. gibi gerçek anlamından uzaklaşarak farklı anlamlar taşıyan söz grupları örnek olarak verilebilir.

1.2.5. Atasözleri

Bir kültür hazinesi olarak tanımlanabilecek atasözleri; bir toplumun bilgeliğinin, zekâsının, duygu ve düşünce dünyasının bir yansımasıdır. Uzun gözlemler ve tecrübeler sonucunda oluşan atasözleri, milletlerin karakterini en iyi şekilde yansıtan söz varlıklarıdır. Söyleyeni belli olmayan, kuşaklar boyunca bir kültürel miras olarak taşınan atasözleri; öğütler vererek nesillerin eğitilmesine katkı sağlamaktadır (Pilav, 2008).

Atasözleri, deyimler gibi kısa ve yoğun anlatım özellikleri taşırlar. Atasözlerinin deyimlerden ayrılan tarafı ise ders verici nitelikte olmasıdır. Bu özelliği nedeniyle insanoğlu hayatla ilgili tüm sorunlarının çözümünde atasözlerinden faydalanmıştır. Çünkü atasözleri, olayları eski insanların yaşantıları doğrultusunda objektif bir gözle yorumlayıp sonuca ulaştırır (Yalçın, 2005).

Atasözlerine; *Bir elin nesi var iki elin sesi var, Damlaya damlaya göl olur, Ayağını yorganına göre uzat, Ak akçe kara gün içindir* gibi kimin söylediği belli olmayan cümleler örnek olarak verilebilir

1.2.6. Yabancı Sözcükler

Toplumlar; içinde bulunduğu ortamın doğal sonucu olarak sosyal, siyasal, sanatsal ve kültürel özellikler başta olmak üzere birçok yönden değişim göstermektedir. Toplumların bu değişimi başka toplumlardan bağımsız olarak gerçekleştirmesi neredeyse mümkün değildir. Toplumlar tarihsel süreçte başka toplumlarla ilişki kurarak varlıklarını sürdürmektedirler. Bunun sonucunda diller arasında bir etkileşim meydana gelmektedir. Dolayısıyla bir dilin içinde, yabancı dillerden alınmış sözcüklerin bulunması doğal kabul edilmektedir (Özkan ve Musa, 2004).

Yabancı sözcüklere; *futbol, absürt, jenerasyon, trend, link* gibi örnekler verilebilir. Bir dilin söz varlığına doğal sayılamayacak kadar çok yabancı unsurun girmesi o dilin zamanla ortadan kalkmasına neden olabilir. Bu yüzden mümkün oldukça ana dilinin söz varlığından yararlanılması gerekmektedir.

1.2.7. Argo İfadeler

Argo ifadeler, her dilde toplumun belli kesimleri tarafından benimsenmiş özel bir yapı konumundadır. Çoğu kez küfürli sözlerle karıştırılan argo ifadeler, pek çok araştırmacı tarafından dil için bir zenginlik olarak görülmüştür. Suç işlenen ortamlardan, kahvehane gibi mekânlara kadar geniş bir kullanım alanına sahip olan argo ifadeler değişen zaman içerisinde standart dilde hatırı sayılır bir ölçüde kullanılmaktadır (Demirel, 2018).

Argo kelimelere *manita*, *keklemek*, *çakozlamak*, *beleş*, *at arabası* gibi örnekler verilebilir.

1.2.8. İlişki Sözler

İlişki sözler, insan ilişkilerindeki farklı olay ve durumlar için kullanılan söz varlığı unsurlarıdır. İlişki sözler, kişilerin bir olay ve durum karşısında kendilerini daha kısa ve kolay ifade etmesini sağlar. Örneğin, "Yaptığın yemeği çok beğendim" ifadesi yerine "Eline sağlık" ifadesinden yararlanmak daha kullanışlı hâle gelmiştir.

İlişki sözlerle; *rica ederim*, *sağlık olsun*, *sıhhatler olsun*, *güle güle kullan*, *rastgele* gibi örnekler verilebilir

1.2.9. Ünlemler

Aniden ortaya çıkan acı, sevinç, şaşırma, üzüntü, öfke vb. duyguları ifade etmemizi sağlayan söz varlığı unsurlarına ünlem denmektedir. Ünlemler sadece duyguları değil, seslenme ve hitap ifadelerini de kapsamaktadır.

Ünlemlere *ah*, *oley*, *ya*, *tüh*, *be*, *ey*, *bre*, *hu* gibi örnekler verilebilir.

1.2.10. Yöresel İfadeler

Yöresel ifadeler, bir dilin içerisinde ses, yapı ve anlam olarak farklılıklar gösterebilen; belli coğrafi bölgelere veya toplumsal sınıflara özgü söz varlığı unsurlarıdır (TDK, 2022).

Söz varlığı araştırılan "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisinin konu olarak köy ve yöre insanının hayatını anlatması sebebiyle yöresel ifadeler kitaplarda sıkça rastlanmaktadır. Bu nedenle yöresel ifadeler, üzerinde durulması için farklı bir başlık

altında incelenmiştir. Yöresel ifadeler; *buba(baba)*, *nene(nine)*, *çimmek(banyo)*, *he(evet)*, *dimek(demek)*, *gardaş(kardeş)* gibi örnekler verilebilir.

1.3. Söz Varlığının Önemi

İnsanlık tarihinin en etkili iletişim aracı dil olagelmıştır. Bir insanın hislerini ve düşüncelerini karşısındakine aktarabilmesi, sosyal bir varlık olmanın gerektirdiği gibi diğer insanlarla etkileşim kurabilmesi en iyi dil ile sağlanabilir. Dilin, iletişimde yazılı ve sözlü olarak etkili bir biçimde kullanılabilmesinin yolu da bireyin söz varlığı haznesinin zenginliği ile doğrudan ilgilidir (Türkben, 2018).

Bir dilin söz varlığının gelişmiş olması, o dili kullanan bireylerin yazılı ve sözlü iletişim becerilerini geliştirir. Bir dilin yazılı ve sözlü anlatım gücü, o dili kullanan milletin her alandaki gelişmişliğinin göstergesidir. Bir milletin asırlar sonucunda sahip olduğu kültür hazinesinin ve dünyaya bakış açısının en önemli göstergelerinden biri söz varlığı birikimidir. Bir millete mensup her birey ana dilinin söz varlığı birikimiyle yetişir ve bu birikimi ne kadar iyi kullanırsa toplumda kendisine o kadar fazla yer bulur. Söz varlığını zenginleştirip gelecek nesillere bozmadan aktarabilen bir millet, varlığını ve gücünü her zaman korur (Baş, 2010).

Bir milletin söz varlığı hazinesi; o milletin tarih, kültür, inanış, dünyayı algılama biçimi gibi değerlerini yansıtır. Milletlerin bu değerlerini koruması ve gelecek nesillere aktarabilmesi için, söz varlıklarını etkili bir şekilde kullanması ve her yeni nesle de söz varlıklarını benimsetmesi gerekmektedir (Eğilmez, 2010).

İnsanların dilsel ve zihinsel alanlarda gelişim göstermesi, iletişimde kendilerini daha rahat ifade edebilmesi için söz varlıklarını mutlaka geliştirmesi gerekmektedir. Söz varlığı, bir toplumun düşünce yapısını ve kültürel birikimini yansıtmaktadır. Bu yüzden toplumlar, varlıklarının esas dayanağı olan kültürlerini yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak için söz varlıklarını korumalıdır (Maden, 2020).

Bireyler arası iletişimde, karşıdakini anlama ve kendini ifade etme süreçleri oldukça önemlidir. İletişim kurulan kişiyi anlama ve kendini ona ifade etme sürecinin başarıya ulaşması ise temel dil becerilerinin etkili bir şekilde kullanılmasına bağlıdır. Bireyin sahip olduğu söz varlığı haznesi ve temel dil becerileri birbirini karşılıklı olarak etkiler. Konuşma, dinleme, okuma ve yazma

şeklinde belirlenmiş olan temel dil becerilerinin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi için bireylerin geniş bir söz varlığı haznesine sahip olmaları gerekmektedir. Aynı zamanda bireylerin söz varlıklarını zenginleştirmeleri için de temel dil becerilerini kullanacakları ortamlara ve etkinliklere ihtiyaç duyulmaktadır (Aslan, 2013).

Bireylerin iletişimde başarılı olmaları, ifadelerindeki akıcılığa ve tutarlılığa bağlıdır. İletişimdeki ifadelerin akıcı ve tutarlı olması ise kullanılan söz varlığı unsurlarının nitelik ve nicelik yönünden zengin olmasına bağlıdır. Bir bireyin söz varlığının geniş olması, düşüncelerini karşısındakine çok daha rahat aktarmasını sağlar. Dilinin söz varlığını yeterince kullanamayan bireyler, düşüncelerini karşısındakine tam manasıyla ve anlaşılır bir biçimde aktaramazlar. Bu nedenle, iletişimde kullanılan konuşma becerisinin sağlıklı gerçekleşmesi için bireylerin söz varlığı geniş olmalıdır (Göçer, 2010).

Söz varlığı, konuşma becerisinde olduğu gibi dinleme becerisinde de oldukça önemlidir. Ana dilinin söz varlığını etkili kullanan bireyler düşüncelerini daha iyi ifade edebilmelerinin yanında başkalarından dinlediklerini de daha iyi özümserler. Bu nedenle ana dilinin söz varlığına hâkim olunması, iyi bir dinleyici olmak için çok önemlidir. Karşıdakiyle iletişim kurmaya çalışanlar, ana dilinin söz varlığına hâkim değilse konuşulanları dinlemiş değil sadece duymuş olurlar. Geniş bir söz varlığına sahip olmak, dinleme becerisini geliştirebileceği gibi iyi bir dinleyici olmak da söz varlığımızın genişlemesine katkı sağlayabilir (Esen, 2016).

Okuma becerisi tıpkı dinleme becerisinde olduğu gibi aktarılmak istenen iletileri anlamlandırabilmeye dayalıdır. Herhangi bir metni okurken aktarılmak istenenleri anlamak için söz varlığımızın yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Okuma yaparken anlamı bilinmeyen söz varlığı unsurları nedeniyle anlama süreci kesintiye uğrayabilir. Konuşarak, dinleyerek ve en önemlisi okuyarak zenginleştirilen söz varlığı, okuma etkinliğini çok daha verimli hâle getirir (Ekmen, 2009).

Bireyin kendisini ifade etmesini sağlayan yollardan biri de yazma etkinliğidir. Diğer dil becerilerinde olduğu gibi yazma becerisinde de söz varlığından yararlanılır. Yazma etkinliğinde ifadelerin güçlü olması için geniş bir söz varlığına ve dilin inceliklerini kullanma kabiliyetine sahip olunmalıdır. Edebiyat alanında eserler veren bir yazar başarılı olabilmek için okuyucusuna geniş bir söz varlığı yelpazesi

sunmalıdır. İnsanlar kendilerini yazarken daha rahat ifade edebilirler. Bu nedenle yazarak iletişim kurarken dilin söz varlığından ve dilin güzelliklerinden daha fazla yararlanılmalıdır (Yalçın ve Şengül, 2007).

Söz varlığı; bir toplumun düşünce yapısının, tarihinin ve yaşayış biçiminin bir yansıması gibidir. Toplumlar için bu denli önemli olan söz varlığının yaşatılması ve gelecek nesillere bozulmadan aktarılmasının en iyi yolu çocuklara verilecek nitelikli bir eğitim ile mümkün olacaktır. Çocukların ilk olarak aile ortamından ve yakın çevresinden gelişigüzel bir şekilde edindiği söz varlığının, okul döneminin başlamasından itibaren planlı bir şekilde öğrenciye kazandırılması gerekmektedir. Öğrencilerin geniş bir söz varlığına sahip olmaları temel dil becerilerinden en iyi şekilde kullanmalarını sağlayacaktır.

1.4. Söz Varlığı ve Çocukluk Dönemi

Çocuk psikolojisi alanı özellikle 19. yüzyılın başlarından itibaren önem kazanmaya başlamıştır. Bu dönemden itibaren çocuk gelişiminin ve çocuğa verilen eğitimin önemi artmıştır. Çocuk kavramı ile ilgili çalışmalar yaygınlık kazandıkça çocukluk döneminin ilerleyen yaşlar için ne kadar önemli olduğu anlaşılmıştır. Çocukların bu dönemde her alandaki gelişimini sağlayacak ortamların sunulması gerekliliği üzerinde durulmuştur. Çocukların gelişim göstermesi gereken alanlardan biri de dildir. Doğumdan itibaren kazanılmaya başlanılan dil becerileri çevreyle kurulan iletişim için çok önemlidir. Çocukların dil becerileri, ana dillerine ait söz varlığından yararlandıkları ölçüde gelişim gösterecektir (Arısoy, 2014).

Çocuklar, ana dillerindeki söz varlığını ilk olarak ailelerinden ve çevrelerinden öğrenirler. Okula başladıklarında ise derslerdeki etkinliklerden ve arkadaş çevresinden yararlanarak söz varlıklarını geliştirebilirler. Kelimelerin yanı sıra dilin inceliklerinden olan ikileme, deyim, atasözü ve mecazlı anlatımları da söz varlıklarına katabilirler. Söz varlığı gelişimi; çocuğun yaşına, coğrafi özelliklere, kültürel yapıya ve çevre şartlarına göre değişim gösterebilir (Erkul, 2008).

Çocukların aile ortamından çıkarak ilkokula başladıkları, 7-11 yaş aralığını kapsayan süreç, çocuk gelişimi alanında ikinci çocukluk dönemi diye adlandırılır. Bu dönem, çocukların kendilerini daha iyi tanımaya başladıkları ve kendilerini daha rahat ifade etme ihtiyacı duydukları bir dönemdir. Çocukların kendilerini rahat

biçimde ifade edebilecekleri seviyeye ulaşmaları için temel dil becerilerinden olabildiğince fazla yararlanmalıdır. Çocuklar dillerinin anlatım gücünden ve söz varlığından ne kadar fazla istifade ederlerse iletişimde de o kadar başarılı olurlar. İkinci çocukluk, soyut düşünebilme becerisinin kazanıldığı bir gelişim dönemi olduğu için çocukların bu dönemde öğrenecekleri ikilemeler, deyimler, atasözleri ve mecazlı anlatımlar daha da önemli hâle gelir. Çocuklar bu söz varlığı unsurlarını iletişimde kullanabilir hâle geldiklerinde, dilsel ve zihinsel gelişimlerine de katkıda bulunmuş olurlar (Tekşan vd., 2019).

Okul çağındaki çocukların söz varlıklarının zengin olması, okuduklarını ve dinlediklerini anlamlandırma açısından oldukça önemlidir. Bununla birlikte, çocukların konuşurken ve yazarken kendilerini daha iyi ifade etmeleri için de geniş bir söz varlığına sahip olmaları gerekmektedir. Çocukların derslerde akademik başarı göstermeleri için okuduklarını ve dinlediklerini zihinlerinde iyice anlamlandırmaları gerekmektedir. Anlamlandırma sürecinde ise çocukların ana dillerindeki söz varlığına hâkim olmaları ayrı bir önem taşımaktadır (Aktaş, 2016).

Çocuklar, ikinci çocukluk döneminden önceki yaşlarda ana dillerini daha basit düzeyde kullanırlar. İkinci çocukluk dönemindeki dil kullanımı ise zihinsel gelişime koşut olarak daha üst seviyeye çıkmaktadır. Çocuklara ikinci çocukluk döneminden itibaren verilecek olan eğitim, ana dillerini ustaca kullanmaları için çok önemlidir. Bu nedenle ikinci çocukluk döneminin ana dili öğrenimindeki yeri çok büyüktür. Dil edinimindeki en büyük etken, çocukların ana dillerinin söz varlığını içselleştirmesidir. İkinci çocukluk döneminde çocuklara ana dillerinin söz varlığını kazandıracak etkinliklerin yaptırılması ve dağarcıklarına kattıkları söz varlığı unsurlarını kullanacakları ortamların sunulması oldukça önem arz eder (Bulundu, 2016).

Söz varlığı, çocukların temel dil becerilerinin gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Dinleyerek, okuyarak ve araştırarak söz varlığını arttıran çocuklar iletişimde kendilerini daha rahat ifade ederler. Çocukluk döneminde kendisini rahatça ifaden edebilen ve iletişim becerilerini iyi kullanan çocuklar, ilerleyen yaşlarda daha özgüvenli olurlar (Baş, 2016).

Çocukluk dönemi, her gelişim alanında olduğu gibi dil gelişimi için de kritik bir öneme sahiptir. Bireylerin çocukluk döneminde almış oldukları dil eğitimi

ilerleyen yaşlarındaki iletişim becerilerini doğrudan etkilemektedir. Özellikle çocukluk döneminde edinilen ve iletişimde kullanılan söz varlığı bireylerin dil becerilerini daha etkili kullanmalarını sağlamaktadır. Bu nedenle çocukluk döneminde verilecek söz varlığı eğitiminin dil gelişiminde önemli bir rolü vardır.

1.5. Çocuk Edebiyatının ve Çocuk Kitaplarının Söz Varlığı Gelişimine Etkisi

Çocuk edebiyatı, çocukların okul öncesi dönemden ergenlik dönemine kadar faydalandıkları yazılı ve sözlü eserlerin tümünü kapsamaktadır. Çocukların bu süreçte karşılaşacağı yazınsal ve düşünsel temel üzerine kurulan her çalışma çocukların kişilik ve dil gelişimleri için oldukça önemlidir (Baş, 2010).

Çocuk edebiyatının hedef yaş kitlesi, dil ve kişilik gelişiminin temelini atıldığı çocukluk dönemini kapsamaktadır. Bu nedenle çocuk edebiyatı, diğer edebiyat dalları arasında üzerinde en fazla hassasiyetle durulması gereken alandır. Çocuk edebiyatı ürünleri, çocuğun ilerleyen yaş dönemlerine hazırlanmasına ve kişilik olarak olgunlaşmasına yardımcı olmaktadır. Çocuk edebiyatı ürünleri, çocuğa verdiği mesajlar açısından da önem taşımaktadır. Bununla birlikte, çocuk edebiyatı ürünlerinin çocukların ilgisine yönelik hazırlanması, çocukların dil ve anlatım becerilerini geliştirmesi de beklenmektedir (Anaz, 2018).

Çocuklar, belli bir yaştan sonra kendilerine özgü düşünce sistemine sahip olur ve çevresiyle iletişim kurabilen bir dil kullanıcısı hâline gelir. Çocuk edebiyatı, çocukların dış dünyayı anlama, soyut/somut kavramlarla ilgili bilgi sahibi olma, yaratıcı düşünme ve dil becerilerini kullanabilme gibi ihtiyaçlarını karşılama açısından oldukça önemlidir (Gündoğdu, 2012).

Çocuk edebiyatında her türden eserin öncelikli amaçlarından biri; çocukların dil gelişimine katkı sağlayarak düşünme, problem çözme, sosyalleşme ve iletişim becerilerini arttırmaktır. Çocuk edebiyatı ürünleri, çocuklara ana dillerinin söz varlığını kazandırma ve gelecek nesillere ana dilinin söz varlığı birikimini aktarma amacı da taşımaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda çocuk edebiyatı eserlerinden, çocukların dil ve gelişim seviyesine uygun olmaları beklenmektedir (Baş, 2010).

Çocuk edebiyatı ürünleri, çocukların ana dillerinin güzelliklerini ve inceliklerini öğrenmesi için en kullanışlı materyallerdir. Bu materyaller, çocukların içinde yaşadığı dünyayı tanımasının yanı sıra insanlarla sağlıklı bir iletişim

kurmasını da sağlamaktadır. Çocuk edebiyatı ürünleri, çocuğun ruhsal ve duygusal yönden gelişmesine de yardımcı olmaktadır (Akdemir, 2019).

Dilin bireysel ve toplumsal anlamda ilerleme göstermesi için toplumun en önemli unsuru olan çocuklara en iyi şekilde öğretilmesi gerekmektedir. Çocuklara verilecek dil eğitiminin nitelikli bir hâle gelmesi de çocuk edebiyatı gibi bir alanın kullanılmasıyla mümkün olacaktır (Bulundu, 2016).

Çocukların seviyesine göre hazırlanmış masal, hikâye, şiir gibi edebî türler çocuğun söz varlığına yeni eklemeler yapmasını sağlar. Bu nedenle çocuklara yönelik hazırlanmış olan bu eserlerin amaçlarından biri de çocuğun söz varlığını geliştirmek olmalıdır (Fidan, 2019).

Çocuk edebiyatı ürünlerinden olan çocuk kitapları, çocukların söz varlığını ve düşünce dünyasını geliştirir. Çocukların içinde yaşadığı toplumun kültürünü, alışkanlıklarını, dil yapısını benimsemesinde çocuk kitaplarının önemli bir yeri vardır. Çocuk kitaplarında ana dilinin söz varlığından ve anlatım zenginliklerinden yararlanılması, çocukların dilsel yönden gelişimini sağlayacaktır (Şimşek, 2011).

Çocukların ana dillerini etkili kullanabilmeleri, düşüncelerini açık şekilde ifade edebilmeleri, okuduklarını ve dinlediklerini anlamlandırabilmeleri için geniş bir söz varlığı yelpazesine sahip olmaları gerekmektedir. Çocukların söz varlıklarını zenginleştirmeleri için de gelişim seviyelerine uygun her kitaptan yararlanmaları gerekmektedir (Anaz, 2018).

Çocuk kitapları; çocukların ana dilleriyle ilgili farkındalıklarını arttıran, kelime dağarcıklarını zenginleştiren ve iletişim kurarken dili doğru kullanmalarına yardımcı olan araçlardır. Kitaplar, çocuğa ana dilinin söz varlığını ve inceliklerini öğretmek için kullanılacak en uygun araçlardır (Yıldırım Bilgen ve Nurlu, 2017).

Çocuk kitapları, çocukların düşünce dünyasını ve söz varlıklarını zenginleştirir. Kitaplar, çocuğun ait olduğu toplumun kültür yapısını tanınmasına ve ana dilinde yer alan ifade kalıplarını öğrenmesine yardımcı olur. Çocuklara okuma becerisine sahip değilken kitaplar okunması ve okuma becerisini kazandıktan sonra kitap okumaları için teşvik edilmesi, çocukların okuma alışkanlığını kazanmasını sağlayacaktır (Karatay, 2011).

Çocukların ana dilinin söz varlığıyla tanışması ilk olarak aile ortamında başlamaktadır. Okulda ise ders kitaplarından ve ders etkinliklerinden kazanılmaya

devam eden söz varlığı çocukların dil gelişimi için yeterli olmayabilir. Çocukların söz varlığı gelişiminin istenilen düzeye ulaşması ancak onlara okutulacak nitelikli edebi eserlerle mümkün olacaktır. Çocuk edebiyatı eserleri çocuğun ailesinden, yakın çevresinden ve ders kitaplarından edinemeyeceği söz varlığı unsurlarını kazanmasını sağlayan önemli materyallerdir.

1.6. Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Dilsel Özellikler

Çocukların dil alanındaki yeteneklerini geliştirmek için onlara dil ve anlatım gücü sağlam, güncelliğini yitirmeyen edebî eserler sunulmalıdır. Bu nedenle, çocuk kitaplarındaki dil yapısının hassas ve ölçülü kullanılması gerekmektedir. Çocuk kitapları dil ve anlatım olarak hedef aldığı yaş grubuna uygun olarak yazılmalıdır. Çocuk kitaplarının temel amaçlarından biri çocuklara ana dilinin güzelliklerini göstermesidir. Çocuk kitaplarında bir dilin güzellikleri yansıtılmak isteniyorsa o dilin söz varlığına başvurulmalıdır. Eserlerinde farklı söz varlığı unsurlarından yararlanan yazarlar, okuyucusu olan çocukların dilsel açıdan gelişmelerini sağlar (Arisoy, 2014).

Çocuk kitaplarının dil gelişimine katkı sağlaması için çocuğun yaş grubuna uygun hazırlanması gerekmektedir. Kitaplarda, çocukların öğrenmeye hazır olduğu ve daha önce karşılarına çıkmış olan kelimeler kullanılmalıdır. Çocuklar bu yolla söz varlıklarına yeni eklemeler yapabilecek ve bildiklerini de pekiştirebileceklerdir. Çocuklar, kitaplardan edindikleri söz varlığını iletişimde kullandıkça kendilerini daha etkili biçimde ifade edebilmenin zevkini yaşayacaktır (Anaz, 2018).

Kitaplar söz varlığını gelecek nesillere aktarmak, dilin güzelliklerini çocuklara hissettirmek için kullandığımız önemli materyallerdendir. Çocuklar kitaplarda yer alan nitelikli söz varlığı unsurlarıyla karşılaştığı takdirde ana dillerinin zenginliklerini tanıyabilecektir. Çocuk kitaplarının söz varlığı yönünden nitelikli olması, çocukların ana dillerini benimsemelerinde büyük rol oynamaktadır (Kumaş, 2021).

Çocuk kitapları çocuğa içinde yaşadığı toplumun kültürünü, yaşayış biçimini ve düşünce tarzını yansıtır. Bununla birlikte, çocuk kitaplarının dil ve anlatım yönünden de güçlü olması gerekmektedir. Edebî nitelik taşıyan çocuk kitaplarının

içeriğinde, çocuğa ana dilinin söz varlığını tanıtmaya ve anlatım gücünü arttıran farklı ifade kalıplarına yer vermesi beklenir (Sever, 2003).

Çocuk edebiyatının amaçlarına ulaşabilmek için çocuk kitaplarının fiziksel ve içerik bakımından çok iyi tasarlanmış olması gerekmektedir. Kitapların, çocuklara dil eğitiminde kullanılabilmesi için kitap içeriğindeki dil ve anlatımın hatasız olması önem taşımaktadır. Çocuk kitaplarındaki dil kullanımının hatalardan arınık olması içinse söz varlığı unsurlarının yerinde ve anlamına uygun kullanılmaları gerekmektedir. Dilin inceliklerinden olan deyimlerin, atasözlerin ve mecazlı anlatımların anlamına uygun olmayan yanlış kullanımları çocuğun söz varlığı unsurlarını zihninde yanlış kodlamasına neden olacaktır. Bu nedenle çocuklara okuma alışkanlığı kazandırması ve ana dillerini benimsetmesi beklenen çocuk kitaplarındaki dil yapısının kusursuza yakın olması gerekmektedir (Özkan ve Yılmaz, 2001).

Çocuklara kitaplarda öğretilmek istenen kelimeler, cümlelerin ya da metnin tamamı okunduktan sonra anlamı tahmin edilebilecek şekilde yazılmalıdır. Çocuklar bu şekilde, anlamını bilmediği kelimeler hakkında çıkarımlarda bulunup o kelimeleri zihinlerine kazıyabileceklerdir.

Çocuk kitaplarının söz varlığı öğretimindeki önemi göz önünde bulundurularak hazırlanacak kitapların içeriğinde kitapta kullanılan kelimelerin, deyimlerin, atasözlerin ve diğer söz varlığı unsurlarının ne anlama geldiğini açıklayan bir sözlük bulunabilir. Böylece çocuk anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarını öğrenmek için zaman harcamayacak ve okuma motivasyonunu kaybetmeyecektir (Gönen vd., 2012).

Çocuk kitaplarında dikkat edilmesi gereken dil ve anlatım özelliklerinden biri de cümle yapısıdır. Cümle bir kelimedenden oluşabileceği gibi çok sayıda kelimenin bir araya gelmesiyle de oluşabilir. Kitaplarda yer alan cümleler çocuğun yaş grubuna ve okuduklarını anlamlandırma sürecine uygun uzunlukta olmalıdır. Çocukların ilk kez karşılaşabileceği söz varlığı unsurları aynı cümle içinde beraber kullanılmamalıdır. Bunun yerine çocukların ilk kez karşılaşabileceği söz varlığı unsurları diğer cümlelere paylaştırılmalıdır (Temizyürek, 2003).

Çocuk kitaplarının öncelikli amaçlarından biri de çocuğun söz varlığını genişletmektir. Kitaplarda çocuklara kazandırılmak istenen söz varlığı miktarı, kitap

türüne ve işlenen konuya göre değişiklik gösterebilir. Bunun yanında çocuğun kitaplarda yaşına göre ilk kez karşılaşabileceği söz varlığı miktarı çok sayıda olmamalıdır. Çocuğun söz varlığını geliştirmeye çalışırken çocuğun bilmediği çok sayıda kavramla karşı karşıya getirilmesi bu amaca hizmet etmemektedir (Karatay, 2007).

Çocuk kitaplarında kullanılan söz varlığı unsurlarının çeşitli ve zengin olması önem taşımaktadır. Günlük hayatta insan ilişkilerinde kullandığımız ilişki sözler, söylemek istediklerimizi daha vurgulu ve canlı hâle getiren deyimler, bir toplumun geçmişten gelen tecrübe ve birikimlerini yansıtan atasözleri, duygularımızı ifade ederken kullandığımız ünlemler, anlatıma güç kazandırmak ve anlatımı pekiştirmek için kullandığımız ikilemeler gibi söz varlığı unsurlarının kitaplarda yer alması çocukların kitap okurken edebî zevk almalarını ve söz varlığının çeşitlenmesini sağlayacaktır (Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2005).

Çocuğun içinde yaşadığı toplumun kültürünü tanımasını ve millî değerlerine bağlı yetişmesini sağlamak çocuk kitaplarının bir diğer amacıdır. Kitapların sahip olduğu söz varlığı bu amaca hizmet etmek için kullanılabilir. Kitapta kullanılacak kültürel motife ait kavramlar ve yöresel ifadeler çocuğun yaşadığı topluma ait değerleri benimsemesine yardımcı olacaktır (Öztürk ve Kayadibi, 2021).

Çocuk kitaplarının dil ve anlatım yapısında yaş düzeyine uygun soyut ve mecaz ifadelerin yer alması, çocukların dilin farklı işlevlerini görmesini sağlar. Aşırıya kaçmayacak ve anlatımı boğmayacak şekilde kullanılan soyut ve mecaz ifadeler, çocukların ana dilinin kıvrımlı yapısını tanımalarına yardımcı olacaktır (Kaplan, 2017).

Çocuk kitaplarının güçlü bir anlatıma sahip olması için sıfat, zamir, zarf, edat, ünlem gibi farklı kelime çeşitlerine sahip olması gerekmektedir. Bu kelimeler çocuğun yaş ve gelişim özelliklerine uygun olmalıdır. Kelimelerin yapım eki olarak farklı anlamlarıyla kullanılması dilin işlevselliğini çocuklara yansıtabilir. Bunun yanında kitapta kullanılan kelimelerin ekler olarak gereğinden fazla uzun yazılması okunabilirliği olumsuz etkileyebilir. Çocuk kitaplarında eş anlamlı, zıt anlamlı ve eş sesli kelimelerin bir arada bulunması da çocukların ana dillerindeki kelime çeşitliliğini tanımalarını sağlayacaktır (Kılıç ve Seven, 2007).

Çocukların dil gelişiminde kitapların çok önemli bir yeri vardır. Özellikle söz varlığı gelişimi için vazgeçilmez olan kitapların yazarlar tarafından özenle hazırlanması gerekmektedir. Bir kitabın dil ve anlatım yönünden güçlü olması için söz varlığı yönünden çeşitlilik göstermesi gerekmektedir. Kitapta kullanılan söz varlığı unsurları, çocukların gelişim seviyesine uygun olmalıdır. Çocukların dil ve kişilik gelişimini olumsuz etkileyecek söz varlığı unsurları kitaplarda kullanılmamalıdır.

1.7. Söz Varlığı ve Sıklık Çalışmaları

Bir toplumun sahip olduğu söz varlığından hareketle o toplumun kültürü, yaşam tarzı, gelenekleri ve bunlara benzer birçok değeri öğrenilebilir. Söz varlığı bu özelliğiyle toplumların milli hafızası olma niteliği taşır. Toplumların sahip olduğu söz varlığının gelecek nesillere aktarılması ise yazarların kaleme aldığı değerli eserlerle mümkün olacaktır. Bu eserler üzerinde yapılacak olan söz varlığı çalışmaları da dilin geleceği için büyük önem taşımaktadır (Fidan, 2019).

Sıklık çalışması; yazılı bir eserde yer alan kelime, deyim, atasözü, ilişki söz, ikileme vb. söz varlığı unsurlarının eserde kaç kere ve ne şekilde kullanıldığının tespit edilmesi anlamına gelmektedir. Yazılı bir eserdeki söz varlığı unsurlarının kullanım sayısı olarak karşımıza çıkan sıklık kavramı, söz varlığı çalışmalarının temelini oluşturmaktadır (Yardelen, 2019).

Bir kitabın sahip olduğu söz varlığının nicelik ve nitelik bakımından ne düzeyde olduğunun incelenmesi, o kitap ve yazarı hakkında birçok yorum yapma fırsatı sunar. Bir eserde en fazla kullanılan söz varlığı unsurları, yazarın okuyucusuna aktarmak istediği mesajın göstergesi konumundadır. Bir kitaptaki söz varlığı unsurları yazarın dünya görüşünü ve edebi anlayışını gözler önüne serer. Yazılı eserlerin söz varlığı düzeyini inceleyen sıklık çalışmaları, çocuk edebiyatı ürünlerinde daha da önem kazanmaktadır. Okuyucusunun yaş aralığı dikkate alındığında çocuk edebiyatı ürünlerinin söz varlığı açısından özenle hazırlanması gerekmektedir. Çocuk edebiyatı alanında yapılan sıklık çalışmaları da çocuk kitaplarının söz varlığını nitelik ve nicelik bakımından sorgulamayı amaçlamaktadır (Yardelen, 2019).

Kitaplar, çocukların söz varlığının zenginleşmesi ve okuma becerilerinin gelişmesi için kullanılan önemli malzemelerdendir. Kitaplardan bu amaçla daha fazla faydalanmak için kitapların sahip olduğu niteliklerin açığa çıkarılması gerekmektedir. Bir kitapta aranması gereken niteliklerden biri de zengin bir söz varlığı haznesine sahip olmasıdır. Bir kitabın söz varlığı, onu okuyan çocuğun gelişim seviyesine uygun olmalı ve çocuğun ilgisini çekmelidir. Bu nedenle, kitapların söz varlığı düzeyinin tespit edilmesi ve kitapların dil anlamında sahip olduğu özelliklerin ortaya konması gerekmektedir (Şen, 2009).

Çocukların geniş bir söz varlığına sahip olması, dildeki söz varlığının sonraki nesillere aktarılmasına büyük katkı sağlar. Çocuk kitaplarındaki söz varlığının açığa çıkartılması, çocukların sahip olduğu söz varlığı düzeyinin tespit edilmesine ve geliştirilmesine yardımcı olacaktır (Akdemir, 2019).

Dil eğitiminde söz varlığı hazinesinin önemli bir yeri vardır. Bir dilin sahip olduğu söz varlığının tamamı bir anda öğretilmeyeceği için aşamalı bir biçimde öğretilmesi gerekmektedir. Özellikle, bir dilde en çok kullanılan söz varlığı unsurlarının öğretilmesine öncelik verilmesi daha yararlı olacaktır. Sıklık çalışmalarının amaçlarından biri de çocuklara öncelikli öğretilmesi gereken söz varlığı unsurlarını tespit etmektir (Keklik, 2009).

Sıklık çalışmaları; kitapların okuyucusuna kazandırabileceği söz varlığının tespitinde de kullanılmaktadır. Eğitimcilerin ve ebeveynlerin çocuklar için yapacağı kitap tercihlerini kitaplardaki söz varlığı çeşitliliğine göre belirlemesi bu açıdan önem taşımaktadır. Sıklık çalışmaları, ders kitaplarında ve sözlüklerde yer alacak söz varlığı unsurlarının belirlenmesine ve yabancılara dil öğretiminde kullanılacak temel söz varlığının tespitine de katkı sağlamaktadır (Uyar, 2012).

Sıklık çalışmalarında, kitapların söz varlığı düzeyinin araştırılmasının yanında bireylerin iletişimde kullandıkları söz varlığı düzeyleri de araştırılmaktadır. Görüşme yöntemi kullanılarak yapılan sıklık çalışmalarıyla; sosyal sınıfları, demografik özellikleri ve dil becerisi seviyeleri farklı olan bireyler arasındaki söz varlığı özellikleri ortaya çıkartılabilir (Göçen, 2016).

Sıklık çalışmalarında, söz varlığı kullanımı incelenmek istenilen yazarın eserlerinden bir veri havuzu oluşturulur. Veri havuzunda bulunan söz varlığı unsurları belirli ölçütlere göre sınıflandırılır. Farklı başlıklar altında sınıflandırılan

söz varlığı unsurları en çok tekrar edenden an az tekrar edilene doğru sıralanır. Sıklığı en fazla olan söz varlığı unsurları, yazarın edebî anlayışını ve okuyucusuna vermek istediği mesajı açığa çıkartan en önemli göstergelerdir. Sıklık çalışmalarında; en çok kullanılan söz varlığı unsurlarının listelenmesi, ana dil eğitiminde öncelikli öğretilmesi gerekenler konusunda eğitimcilere yardımcı olacaktır. Sıklık çalışmalarından iyi sonuçlar alabilmek için yazarın söz varlığı havuzu geniş tutulmalıdır. Bunun için de yazara ait birçok kitap aynı çalışma altında incelenmelidir (Pilav, 2008).

1.8. Söz Varlığı ile İlgili Diğer Araştırmaların Değerlendirilmesi

Çalışmanın bu kısmında çocuk edebiyatı eserlerinin söz varlığı ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiştir. Yurt dışında yapılan söz varlığı çalışmaları yüz yıllık geçmişe dayanmaktadır. Farklı ülkelerde yapılan ve geçmişten günümüze sürekli artış gösteren söz varlığı çalışmaları ülkelerin dil konusundaki gelişmişliğine ışık tutmaktadır. Ülkemizde, geçmişte yapılan söz varlığı çalışmalarının sayısı oldukça sınırlıdır. Yurt içindeki söz varlığı çalışmaları 21.yüzyıldan itibaren önem kazanmaya başlamış ve sayıları son yıllarda giderek artış göstermiştir.

Söz varlığı çalışmalarının akla gelen ilk ismi olan Doğan Aksan, *Türkçenin Söz Varlığı* adlı eseriyle ülkemizdeki birçok söz varlığı çalışmasına öncülük etmiştir. Aksan, bu çalışmasında söz varlığı kavramını literatürde kullanan ilk isim olmuştur. Bununla birlikte söz varlığı unsurlarını sınıflandırarak bu alanda çalışma yapacak araştırmacılara yöntem konusunda yol göstermiştir.

Baş (2011), *Söz Varlığı ile İlgili Çalışmalarda Kullanılacak Ölçütler* adlı çalışmasında, söz varlığı alanında yapılmış çalışmaların veri toplama yöntemlerini değerlendirmiştir. Söz varlığı unsurlarının nasıl sınıflandırılması gerektiğinin yanı sıra veri toplama sürecinde söz varlığı unsurlarının nasıl ele alınması gerektiğini de araştırmıştır. Baş (2011) söz varlığı unsurlarının çekim eklerinden arındırılarak kök ve gövde halleriyle değerlendirilmesi gerektiğini savunmuştur. Ökkeş serisindeki söz varlığı unsurlarından veri toplanırken Baş'ın (2011) bu veri toplama yönteminden yararlanılmıştır.

Katı'nın (2015), *Yavuz Bahadıroğlu'nun Çocuk Hikâyelerinde Değerler Eğitimi ve Söz Varlığı* adlı yüksek lisans tezinde Yavuz Bahadıroğlu'nun kitaplar

aracılığıyla çocuklara kazandırmak istediği ana dilinin söz varlığı ve değerler eğitimi yönünden çocuk eğitimine katkısını incelenmiştir. Çalışmada; kitapların söz varlığı atasözleri, ikilemeler, kalıp sözler, deyimler, tekerlemeler, argo ifadeleri, türküler, on yaş üstü kelimeler ve vecizeler yönünden incelenmiştir. Kitaplarda ikilemelere, deyimlere, atasözlerine sıkça yer verildiği ve özellikle deyimlerin kitaplarda çokça kullanıldığı tespit edilmiştir. Söz varlığı incelenen kitaplarda yöresel söyleyişlere ve ağız özelliklerine rastlanmamıştır. Kitapların hitap ettiği yaş seviyesi üstünde bazı kelimeler tespit edilmiştir.

Mete'nin (2016) *Sevim Ak'ın Çocuk Romanlarının Sözvarlığı Açısından Çözümlemesi* adlı yüksek lisans tezinde, Sevim Ak'ın çocuk edebiyatı alanında kaleme aldığı kitaplar söz varlığı açısından değerlendirilmiştir. Kitaplarda ikilemelerin çokça yer aldığı ve bunu sırasıyla deyimlerin, yabancı sözcüklerin, terimlerin, ilişki sözlerinin, argo sözcüklerin takip ettiği tespit edilmiştir. Çalışmada, yazarın söz varlığı incelenen kitaplarında kalıplaşmış sözleri hiç kullanmadığı da saptanmıştır. Yazarın kitaplarda yöresel ifadeleri, tekerlemeleri, atasözleri ve bilmeceleri diğer söz varlığı unsurlarına kıyasla çok daha az kullandığı gözlemlenmiştir.

Özbaşı'nın (2016) *Zeynep Cemali'nin çocuk edebiyatı yapıtlarının sözvarlığı öğeleri açısından incelenmesi* adlı yüksek lisans tezinde, Zeynep Cemali'nin çocuk edebiyatı eserlerinin Türkçenin söz varlığını ve anlatım gücünü güçlü bir şekilde yansıttığı gözlemlenmiştir. Kitaplarda kullanılan söz varlığı unsurlarıyla dil ve anlatıma katkı sağlandığı ve kitapların çocukların söz varlığını geliştirebilecek düzeyde olduğu saptanmıştır.

Canbek'in (2016) *Peyami Safa'nın Server Bedî müstearıyla yazdığı Cingöz Recai serisinin 2015 Türkçe dersi öğretim programına göre incelenmesi* adlı yüksek lisans tezinde, Deniz Canbek'in Cingöz Recai kitap serisinin 2015 yılı Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen kazanımları karşıladığı ve kitap serisinin söz varlığı yönünden zengin bir yapıya sahip olduğu saptanmıştır. Kitap serisinin çocukların temel dil becerilerini geliştirecek niteliklere sahip olduğu ve kitaplardaki zengin söz varlığının öğrencilere temel dil becerilerini kazandırması amacıyla okullarda okutabileceği belirtilmiştir.

Ziya'nın (2019) *Behiç Ak'ın çocuk romanlarının söz varlığı ve okunabilirlik yönünden değerlendirilmesi* adlı yüksek lisans tezinde, Behiç Ak'ın çocuk romanlarının kelime sıklık listeleri oluşturularak kitapların söz varlığı düzeyi incelenmiştir. Çalışmada ayrıca romanların okunabilirlik düzeyleri de belirlenmiştir. Araştırma neticesinde Behiç Ak'ın kaleme aldığı çocuk romanlarının söz varlığı açısından yeterince zengin olduğu ve okunabilirlik açısından orta düzeyde olduğu saptanmıştır.

Ay'ın (2021) *Aytül Akal'ın çocuk romanlarının söz varlığı açısından incelenmesi* adlı yüksek lisans tezinde, çocuk edebiyatı alanında eserler veren Aytül Akal'ın *Süper Gazeteciler 1* ve *Süper Gazeteciler 2:Parktaki Esrar* adlı kitaplarının söz varlığı; deyimler, ikilemeler, atasözleri, kalıp sözler, terimler, argo ve kaba sözler, yabancı sözcükler, lakaplar başlıkları altında incelenerek kitapların öğrencilerin söz varlığını ne düzeyde geliştirebileceği tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda eserlerden, ikilemeler ve deyimler başta olmak üzere Türkçe eğitiminde çocukların söz varlığını zenginleştirici birer kaynak olarak yararlanılabileceği saptanmıştır.

Kumaş'ın (2021) *Süleyman Bulut'un çocuk romanlarında söz varlığı* adlı yüksek lisans tezinde, Süleyman Bulut'un çocuk romanlarındaki söz varlığı düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır. İncelenen kitaplardaki toplam 15.342 söz varlığı unsurunun 2410 tanesinin birbirinden farklı olduğu tespit edilmiştir. İncelenen kitapların söz varlığı unsurları açısından zengin bir yelpazeye sahip olduğu saptanmıştır. Kitapların söz varlığında çok sayıda yabancı kökenli kelimelere ve terimlere rastlanmıştır. Kitaplarda kullanılan yabancı kökenli kelimelerde en sık rastlanan dilin Arapça olduğu tespit edilmiştir. Süleyman Bulut'un söz varlığı açısından zengin olan bu eserlerinin çocukların dil gelişimine katkıda bulunacağını sonucuna varılmıştır.

Baş (2006), *1985-2005 yılları arasında çocuk edebiyatı sahasında yazılmış tahkiyeli metinlerin söz varlığı üzerine bir araştırma* adlı doktora tezinde, farklı türlere ait toplam 368 çocuk edebiyatı ürününden 500.000 kelimelik bir söz varlığı havuzu oluşturmuştur. Oluşturulan bu söz varlığı havuzu; kelimeler, deyimler, ikilemeler ve atasözleri kullanımı açısından incelenmiştir. Araştırma sonucunda,

incelenen çocuk edebiyatı ürünlerinde kullanılan farklı kelimelerin öğrencilere kazandırılmak istenen söz varlığını %95 oranında karşıladığı saptanmıştır.

Anaz'ın (2018) *Mavisel Yener'in çocuk edebiyatı yapıtlarının dil özellikleri, söz varlığı, anlatım teknikleri ve dış yapı özellikleri bakımından incelenmesi* adlı doktora tezinde, Mavisel Yener'in çocuk edebiyatı alanında kaleme aldığı ödüllü eserlerinin iç ve dış yapı özellikleri açısından çocuk edebiyatı kriterlerine genel olarak sahip olduğu ayrıca kitapların çocuklara nitelikli bir dil ve anlatım içeriği sunduğu saptanmıştır. Bununla birlikte, incelenen kitapların farklı söz varlığı kullanımı bakımından yeterli düzeyde olduğu görülmüştür. Çalışmanın sonucunda Mavisel Yener'in çocuk edebiyatı eserlerinden Türkçe eğitiminde okuma materyali olarak faydalanabileceği sonucuna varılmıştır.

Yıldırım Bilgen'in (2017) *1970-2015 yılları arasında yayımlanan çocuk şiir kitaplarındaki söz varlığı* adlı doktora tezinde 1970-2015 yılları arasında Türk şairler tarafından çocuk edebiyatı alanında yazılmış şiir kitaplarının söz varlığı; temel söz varlığı, deyimler, ikilemeler ve atasözleri kullanımı bakımından incelenmiştir. Çalışmada, incelenen şiir kitaplarındaki 1192 kelime ile ilköğretim öğrencilerinin en sık kullandığı 2000 kelimenin ortak olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte incelenen kitaplardaki kelimeler ile ilköğretim öğrencilerinin en sık kullandığı 2000 kelime arasında %40.4 oranında uyumsuzluk olduğu görülmüştür. Çalışmanın sonucunda söz konusu şiir kitaplarından, ilkokul ders kitapları ve diğer çocuk edebiyatı ürünleri hazırlanırken yararlanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Karabulut'un (2019) *Mustafa Ruhi Şirin'in eserlerinin söz varlığı açısından incelemesi* adlı doktora tezinde, Mustafa Ruhi Şirin'in kaleme aldığı *Gökyüzü Çiçekleri* şiir kitabı, *Geceleri Mızıka Çalan Kedi* adlı hikâye kitabı ve *Martıcık ile Tilki* masal kitabının söz varlığı düzeyi incelenmiştir. Söz varlığı incelenen çocuk kitaplarının deyimler, terimler ve ikilemeler açısından zengin olduğu fakat diğer söz varlığı unsurları açısından yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Akın Aydın'ın (2021) *Melek Özlem Sezer'e ait masal kitaplarının söz varlığı ve içerdiği iletiler açısından incelenmesi* adlı doktora tezinde, Melek Özlem Sezer'in kaleme aldığı *Eyvah, Gölgeler Değişiyor, Şiir Yazdım Masal Sandım, Masal Yazdım Şiir Sandım, Eldivenlerimi Kim Çalıyor, Sen Hiç Kebikeç Gördün Mü, Şapkadaki Balık, Karagöz'ün Gölgesini Kim Çaldı* adlı çocuk kitaplarının söz varlığı düzeyi

incelenmiştir. Eserlerin özellikle; temel söz varlığı, deyimler, ikilemeler ve yansıma sözcükler yönünden oldukça zengin olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, incelenen kitaplardaki söz varlığı unsurlarının ilkökul öğrencileri ile ortaokul 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin Türkçe eğitimine katkı sağlayabileceği saptanmıştır.

Alanyazın taraması göstermektedir ki yapılan çalışmalar eserlerin söz varlığı unsurlarını tespit etmek üzerine yoğunlaşmıştır. Eserlerin sahip olduğu söz varlığı ile Türkçe Eğitimi'nde, Sözcük Öğretimi'nde kullanılabilir olma durumları konusunda yeterli araştırma yoktur. Söz varlığı unsurları ile ilgili yapılan salt betimlemelerin uygulama içeren eğitim ortamlarında işlevsel olmayacağı ortadadır. Program ya da kazanımla yapılacak karşılaştırmalar ile uygulayıcılara kolaylık sağlayacak, rehberlik edecek çalışmaların da yapılması gerekmektedir.

1.9. Muzaffer İzgü'nün Hayatı ve Edebî Kişiliği

Muzaffer İzgü, 29 Ekim 1933 tarihinde Havva İzgü ve Ahmet İzgü'nün ikinci çocuğu olarak Adana'da dünyaya gelmiştir. Maddi olarak çok sıkıntılı bir çocukluk geçiren yazar, babasının yaşadığı hastalıklardan ötürü küçük yaşlarda çeşitli işlerde çalışmak mecburiyetinde kalmıştır. Sokaklarda seyyar satıcılık, hamallık ve çıraklık işleri yapan İzgü'nün çocukluk yılları çok zor geçmiştir. Eğitim hayatına ilk olarak İnönü İlkokulu'nda başlayan yazar, okulun üçüncü sınıf kademesine kadar eğitim vermesinden dolayı dördüncü sınıfa Gazipaşa İlkokulunda devam etmiştir. Dördüncü sınıfa başladığı okulun depremde zarar görmesi nedeniyle de ilkökulu bitirmek için İstiklal İlkokuluna geçiş yapmıştır (Demir, 2006).

Ortaokul öğrenimine Tepebağ Ortaokulunda başlayan yazarın kitaplarla tanışması bu dönemde gerçekleşmiştir. Yağmurlu ve soğuk bir günde ısınmak için halk kütüphanesine giden yazar, kitaplara ilgi duymaya başlamış ve yazarlığa giden yolda ilk adımlarını burada atmıştır. Ortaokul öğrenimini tamamladıktan sonra yatılı olarak kaldığı Diyarbakır Öğretmen Okulunda öğrenim görmeye devam etmiştir. İzgü, aynı okulda öğrenim gören Günsel Hanım ile tanışmışlar ve daha sonra da evlenmişlerdir (Çelikkaya, 2016).

Yazar, Öğretmen Okulunu bitirdikten sonra Anadolu'nun çeşitli yerlerinde İlkokul öğretmeni ve Türkçe öğretmeni olarak görev almıştır. Günsel Hanım ile olan evliliklerinden Bülent, Nevin ve Sezgin adında üç çocuğu olan yazar 1978 yılında

öğretmenlikten emekli olup ölene kadar yaşayacağı İzmir'e yerleşmiştir (Koşkunlu, 2008).

Yazmaya ilk olarak 1959 yılında başlayan yazar, bu yıllarda gazetelerde kısa öyküler ve röportajlar kaleme almıştır. Yazar, daha sonra tiyatro ve radyo için yazdığı oyunlarla adını iyice duyurmuştur. Kaleme aldığı ilk tiyatro oyunu Nejat Uygur için yazdığı İnsaniyettin'dir. İlk kitabı, toplumcu gerçekçi anlayışla yazdığı ve toplum sorunlarını anlattığı Gecekondu eseridir. İlk yazarlık yıllarında yetişkinler için eserler kaleme alan İzgü, daha sonra geriye kalan yazarlık hayatı boyunca çocuklar için kitaplar yazmaya başlamıştır. Çocuklar için yazdığı ilk kitap 1968 yılında yayınlanan Ökkeş serisine ait Ökkeş Kurt Avında kitabıdır. Yazarın kendi yaşam öyküsünü anlattığı bir de Zıkkımın Kökü adlı kitabı vardır (Eroğlu, 2008).

Eserlerinde kara mizahı ve acı mizahı harmanlayan yazar, güldürürken aynı zamanda da düşündürmeyi amaçlamıştır. İzgü'nün eserlerinde kendi çocukluk döneminden izler bulunmaktadır. Eserlerini genellikle çocukluğunda yaşadığı zor günlerden ve toplumun yaşadığı problemlerden yola çıkarak oluşturmuştur. İzgü'nün eserlerinde, içinde yaşadığı toplumdaki insanların bir yansıması görülür. Kaleme aldığı eserlerde; saf ve temiz köylüler, acınası insanlar, düzenbazlar, dürüstler, paragözler, hilekârlar vb. kişilikler etkileşime girerler. Eserlerinde bu insan tiplerine yer vermesindeki amacı, sosyal düzenin çarpıklıklarını ortaya koyarken aynı zamanda da ortaya çıkan gülünçlüklerle okuyucuyu etkilemektir (Kuzucular, 2016).

Türk edebiyatına kazandırmış olduğu eserlerde, mizahın yanı sıra eğitsel konulara da yer vermiştir. Çocuklara dürüst, ahlaklı ve iyi bireyler olmayı mizahlı bir yaklaşımla kazandırmaya çalışmıştır. Eserlerindeki karakterler olumsuzluklar karşısında pes etmeyen, karamsarlıktan uzak ve iyimser tiplerdir. Yazarın eserlerinde sevgi ve bağlılığı önemli unsurlar olarak görürüz. Çocuklar için kaleme aldığı eserlerde; paylaşmayı, okuma alışkanlığını, hayvanları sevmeyi, doğaya saygılı olmayı, dayanışmayı, arkadaşlığı ve barışı kazandırmaya çalışmıştır. Mizahın yanında insanları düşündürmeyi de amaç edinen yazarın dil ve anlatımında, günlük konuşma diline sıkça rastlanır. İzgü; eserlerinde dilimizin zenginliklerinden, söz sanatlarından ve mecazlı anlatımlardan oldukça yararlanmıştır (Köse, 2011).

1.9.1. Muzaffer İzgü'nün Aldığı Ödüller

Muzaffer İzgü edebiyata kazandırdığı eserlerle yurt içinde ve yurt dışında birçok ödüle layık görülmüştür. Yazarın aldığı ödüller aşağıda listelenmiştir:

- “Anayasa Hangi Yasa” öyküsüyle Milliyet Sanat Dergisi Gülmece Öykü Yarışması ikinciliği ödülü (1977)
- “Hıdır Baba” öyküsüyle Akşehir Ulusal Gülmece Öyküsü Yarışması üçüncülüğü ödülü (1977),
- “Dayak Birincisi” kitabıyla Nasrettin Hoca Altın Ödülü (1977)
- Uluslararası Bulgaristan Altın Kirpi Ödülü (1978)
- Sviştov Özel Ödülü (1978)
- “Donumdaki Para” öyküsüyle Türk Dil Kurumu Öykü Ödülü (1978)
- “Uçtu Uçtu Ali Uçtu” kitabıyla İstanbul Çocuk Kitapları Fuarı masal birinciliği (1979)
- TÖMER En Başarılı Çocuk Kitapları Yarışması ikinciliği (1997)
- Bütün yapıtları ile İzmir Ödülü (1997) (Özaslan, 2012).

1.9.2. Eserleri

Romanları

Muzaffer İzgü'nün yazarlık hayatı boyunca yazdığı romanları şu şekildedir:

İlyas Efendi (1971), Halo Dayı ve İki Öküz (1973), Kasabanın Yarısı (1982) Üç Halka Yirmibeş (1984), Zıkkımın Kökü (1988), İt Adası (1992), Sıpa (1993) Dilber (1995), Milli Kahraman Matador Mahmut (1996).

Öykü Kitapları

Muzaffer İzgü'nün yazarlık hayatı boyunca yazdığı öykü kitapları şu şekildedir:

Gecekondu (1970), Bando Takımı (1975), Donumdaki Para (1977), Dayak Birincisi (1979), Deliye Her Gün Bayram (1980), Sen Kim Hovardalık Kim (1980) Her Eve Bir Karakol (1980), Devlet Babanın Tonton Çocuğu (1981), Lüp Lüp Makinesi (1982), Çanak Çömlek Patladı (1983), İşte Mühür İşte Sen (1984)

Ortadireği Yıkan Ayı (1984), Devletin Malı Deniz (1986), Azrail Nasıl Rüşvet Yedi? (1986), Siz Bilirsiniz Paşam (1987), Demokrasiniz Kaç Para Eder? (1988), Yıl Sıfır Darbe Hazır (1989), Bir Namussuz Aranıyor (1990), Bizim Ayılar Amerikalıları Çok Sever (1991), Bir Mayıs Polis Bayramı (1992), Nasıl Baba Oldum (1993), Dandini Vatandaş Dandini (1994), Ayvayı Yedik (1995), Hırsız Köpek (1997), Oturaklı Başkan (1998), Herkese Bir Yastık (1999), Tom Baba'nın Tombalası (2000) Anadolar (2001), Soyma Beni Utanırım (2002), Hükümet Çiftetellisi (2003), Anamı da Aldım Geldim (2009), Ayıya Bak (2012), Hamdolsun Açız (2012), Çapulcu Musun Vay Vay (2013).

Gençlik Romanları

Muzaffer İzgü'nün yazarlık hayatı boyunca yazdığı gençlik romanları şu şekildedir:

Kaçak Kız (1997), İçimde Çiçekler Açınca (2000), Bütün Sabahlarım Senin Olsun (2003).

Çocuk Kitapları

Muzaffer İzgü'nün yazarlık hayatı boyunca yazdığı çocuk kitapları şu şekildedir:

Ökkeş Balık Avında (1968), Ökkeş Kurt Avında (1968), Ökkeş Bahçıvan (1969), Ökkeş Kapıcı (1969), Ökkeş Lunaparkta (1970), Ökkeş Otoparkta (1970) Ökkeş Maçta (1970), Ökkeş İşportacı (1970), Ökkeş Dolmuşçu (1971), Ökkeş Denizde (1971), Murat'ın Tatili (1972), Korkak Kahraman (1973), Anneannem Askere Gidiyor (1973), Yaşasın Kanal Anneanne (1973), Anneannemin Gramofonu (1973), Ormandaki Kulübe (1973), Anneannemin Apartman Kuzusu (1974) Anneannemin Erikli Bahçesi (1974), Makasçının Oğlu (1976), Kahraman Panter (1976), Ali'nin Bisikleti (1978), Kara Pamuk (1978), Uçtu Uçtu Ali Uçtu (1979) Ekmek Parası (1979), Bayram Yeri (1979), (Kardelen adıyla 2000), Arıcık (1979), Pazar Kuşları (1979), Bülbül Düdük (1980), Çizmeli Osman (1980), Yumurtadan Çıkan Öğretmen (1981), Karlı Yollarda (1982), Güldüren Uçurtma (1983), Kuşadalı Metin Kaptan (1985), Küçük Arı Büyük Arı (1989), Al Yanaklı Hasan (1989) Kabakçı Amca (1989), Çingiraklı Çoban (1989), Can Dayım (1990), Duyduk

Duymadık Demeyin (1990), Süpermen İstanbul'a Düştü (1990), Nasıl Şarlo Oldum (1990), Ufağım Ama En Büyük Benim (1990), Konuşan Kedi (1990), Dedemin Bisikleti (1990), Bulutlara Simit Satan Çocuk (1990), Kurt Korkusu (1990), Altı Sepet Tek Bıyık (1990), Uzay Karpuzu (1991), Kiraz Kız (1991), Yedi Renkli Saat (1991), Hokus Pokus (1992), Uzay Dolmuşu Kalkıyor (1994), Okula Giden Robot (1994), Bisikletim Vız Vız (1995), Kızılderili Çocuklar (1995), Sarı Şapkalı Kardan Adam (1995), Eşeğin Türküsü (1995), Kuklacı Çocuklar (1995), Konuşan Balon (1995), Armutçu Ayı (1995), Kahraman Kuçu (1995), Yusuf'un Treni (1995), Uçan Eşek (1995), Anneannem Gelin Oldu (1997), Anneannem Cankurtaran (1997), Anneannem Dans Kraliçesi (1997), Yaşasın Anneannespor (1997), Anneannemin Bebeği (1997), Anneannem Süsleniyor (2001), Anneannemin Kuyruklu Yıldızı (2001), Anneannemin Konuk Kedisi (2002), Anneannem Hayvanlar Arasında (2002), Anneannem Sihirbaz (2003) (Genç, 2019).

2. YÖNTEM VE BULGULAR

2.1. Araştırmanın Modeli

Çalışma Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" isimli 10 kitaptan oluşan çocuk kitabı serisinin, çocukların söz varlığını geliştirme düzeyinin belirlenmesine yönelik hazırlanmıştır. Bu amaca ulaşabilmek için çalışmada nitel araştırma yaklaşımından yararlanılmıştır.

Nitel araştırma; sosyoloji, psikoloji, antropoloji gibi bilim alanlarında yapılan çalışmalarda kullanılan bir yaklaşımdır. Nitel araştırma süreci, insanların bu alanlardaki davranışlarının ve yönelimlerinin nedenlerini ortaya çıkarmak üzerine kuruludur. İnsan davranışlarının ve yönelimlerinin nedenlerini sayılarla somut bir şekilde açıklamak oldukça güçtür. Nitel araştırma yaklaşımında amaç, yapılan çalışmayı matematiksel bir şekilde açıklamak değil; insan davranışlarına ve yönelimlerine ait neden, nasıl, ne şekilde gibi sorulara cevap aramaktır. Nitel araştırma sürecinde doküman analizi, gözlem ve görüşme gibi yöntemler kullanılmaktadır (Yıldırım, 1999). Çalışmada nitel araştırma yaklaşımı yöntemlerinden Doküman Analizi kullanılmıştır.

Doküman analizi araştırılan konuya ait verilerin, birincil kaynağı olan dokümanlardan ve kayıtlardan toplanmasına, gözden geçirilmesine, sorgulanmasına ve sonuca bağlanmasına dayalı bir araştırma yöntemidir. Doküman analizi sürecini farklı şekillerde ele alan birçok araştırmacı vardır. Çalışmanın verilerini açığa çıkarmak ve analizini yapmak için Altheide'nin (1996) doküman analizi yönteminden yararlanılmıştır. Altheide'nin (1996) doküman analizi sürecinde yer alan ve çalışmada uygulanan aşamalar şu şekilde listelenmiştir:

- Araştırılacak konuya ait doküman ve kayıt gibi materyallerin temin edilmesi
- Araştırma verilerinin yer alacağı temel analiz alanlarının belirlenmesi
- Materyallerden araştırmanın amacına ulaşmayı sağlayacak veri toplama ölçütlerinin belirlenmesi
- Verilerin analiz alanlarına göre sınıflandırılmak için kodlanması
- Belirlenen ölçütlere ve kodlama sistemine uyarak materyallerden veri toplanması
- Sınıflandırılan verilerin tekrar gözden geçirilerek doğrulanması

- Verilerin belirlenen analiz alanlarına göre yorumlanması

Yukarıda verilen doküman analizi süreci aşamaları yöntem kısmının devamında detaylı olarak açıklanmıştır.

2.2. Çalışma Materyali

Çalışmanın materyali Muzaffer İzgü'nün "Ökkeş" isimli 10 kitaptan oluşan çocuk kitabı serisidir. Kitap serisinin, Özyürek Yayınevinin 2019 yılı özgün basımından yararlanılmıştır. Muzaffer İzgü, çocuk edebiyatında kaleme aldığı eserlerde çocukları hem dilsel hem de eğitsel yönden geliştirmeyi amaçlamıştır. Muzaffer İzgü'nün eserlerini eğitsel yönden inceleyen çalışmalar literatürde daha fazla yer almaktadır. Pekaslan Özdaş'ın (2018) *Muzaffer İzgü'nün Ökkeş adlı roman serisinin değerler eğitimi ile şekil ve içerik özellikleri açısından incelenmesi* adlı çalışması bunlara örnek verilebilir. Bu nedenle çalışma, yazarın dil ve anlatım özelliklerini ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. İzgü'nün birçok çocuk kitabı olmasına rağmen söz varlığı araştırılması için "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisi seçilmiştir. Bunun nedeni yazarın yetişkin edebiyatından çocuk edebiyatına geçişinin "Ökkeş" serisiyle başlaması ve o döneme ait en bilinen çocuk kitabı serisi olmasıdır. "Ökkeş" serisini oluşturan 10 kitap şu şekildedir:

- Ökkeş Lunaparkta
- Ökkeş Kurt Avında
- Ökkeş Balık Avında
- Ökkeş Kapıcı
- Ökkeş İşportacı
- Ökkeş Bahçıvan
- Ökkeş Otoparkta
- Ökkeş Maçta
- Ökkeş Dolmuşçu
- Ökkeş Denizde

2.3. Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecine "Ökkeş" isimli çocuk kitabı serisinin temin edilmesi ile başlanılmıştır. Elektronik ortamda rahat çalışılması için kitapların tüm sayfaları

tarayıcı yoluyla bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bilgisayar ortamına aktarılan sayfalar *Microsoft Lens* yazılımı ile üzerinde değişiklik yapılabilir bir *Microsoft Word* metin dosyası hâline dönüştürülmüştür. Söz varlığı unsurlarından olan *kelimeler, özel isimler, deyimler, atasözleri, ikilemeler, yansıma sözcükler, ilişki sözler, yöresel ifadeler, ünlemler, diğer söz varlığı unsurları* çalışmanın temel analiz alanları olarak belirlenmiştir. Söz varlığı unsurlarının hangi analiz alanında değerlendirileceklerinin ölçütü olarak aşağıdaki çalışmalardan yararlanılmıştır:

- Türk Dil Kurumunun (TDK, 2022) genel ağ adresindeki sözlük
- Ömer Asım Aksoy'un (1984) Deyimler Sözlüğü
- Necmi Akyalçın'ın (2007) İkilemeler Sözlüğü
- Yasin Aydın'ın (2018) Türk Dil Kurumu Sözlüğü'nde geçen tüm ilişkili sözleri derlediği *Türkçe Sözlük'te İlişki Sözleri*

Metinlerden söz varlığı verilerinin toplanması ve bu verilerin farklı analiz alanlarına göre sınıflandırılması için çeşitli kodlama işaretleri kullanılmıştır. Metin dosyasındaki kodlanmış verilerin analiz alanlarına göre sınıflandırılması için *Simple Concordance Program 4.07* (www.textworld.com/scp) yazılımı kullanılmıştır. Bilgisayar ortamına aktarılan metinler yazılıma gönderilmeden önce üzerlerinde şu değişiklikler ve kodlamalar yapılmıştır:

- Kitaplarda geçen bütün söz varlığı unsurları, çekim ekleri silinerek kök ve gövde hâlleriyle ele alınmıştır. Örneğin *geldi, yapacak, insanlar, gölgelikten* gibi kelimeler *gel-, yap-, insan, gölgelik* şeklinde düzenlenmiştir.
- Kitaplarda geçen *kırdı, çizdi, yedi* gibi fiillerin çekim ekleri silinerek *kır-, çiz- ye-* gibi sonunda “-” işareti olacak şekilde kodlanmıştır.
- Cümle içinde farklı anlamlar taşıyan veya eş sesli olan kelimelerin anlamları parantez içinde gösterilmiştir. Kelimenin anlamını ifade ederken parantez içine kelimenin zıt anlamlısını, eş anlamlısını veya kelimeyi ifade edecek kavramı yazma gibi yöntemler kullanılmıştır. Örneğin *çay, yüz, nişan* gibi kelimelerin kitapta geçen farklı anlamları *çay(dere), çay(içecek), yüz(sayı), yüz(surat), nişan(düğün), nişan(silah)* şeklinde ifade edilmiştir.
- Özel isimlerin yazılım tarafından sınıflandırılabilmesi için “*” sembolü kullanılmıştır. Örneğin *Ökkeş, Topkapı Sarayı* gibi özel isimler **Ökkeş, *Topkapı+Sarayı* şeklinde kodlanmıştır.

- İki veya daha fazla kelimenin bir araya gelmesiyle oluşmuş ikileme, deyim, atasözü, ilişki söz, birleşik fiil ve birleşik kelime gibi söz varlığı unsurlarının yazılım tarafından bir bütün olacak şekilde tanınması için kelime boşluklarına “+”sembolü kodlanmıştır. Örneğin *hoplaya zıplaya, gözüne girdi, El elden üstündür, Geçmiş olsun, tedavi etti, baş ağrısı* gibi ifadelerin bir bütünü temsil etmesi için *hoplaya+zıplaya, gözüne+gir-, El+elden+üstündür, Geçmiş+olsun, tedavi+et-, baş+ağrısı* şeklinde kodlanmıştır.

Kodlanan söz varlığı unsurlarının doğru bir şekilde tasnif edilebilmeleri için tekrar gözden geçirilmiştir. Doğru bir şekilde kodlanıldığından emin olunan söz varlığı unsurlarının tasnifi gerçekleştirilip farklı başlıklar altında tablolar aracılığıyla bulgular kısmında sunulmuştur. Söz varlığı unsurları tablolarda sıklıklarıyla beraber gösterilmiştir. Tabloların en alt kısmında söz varlığı unsurlarının sıklıklarıyla beraber toplamı verilmiştir.

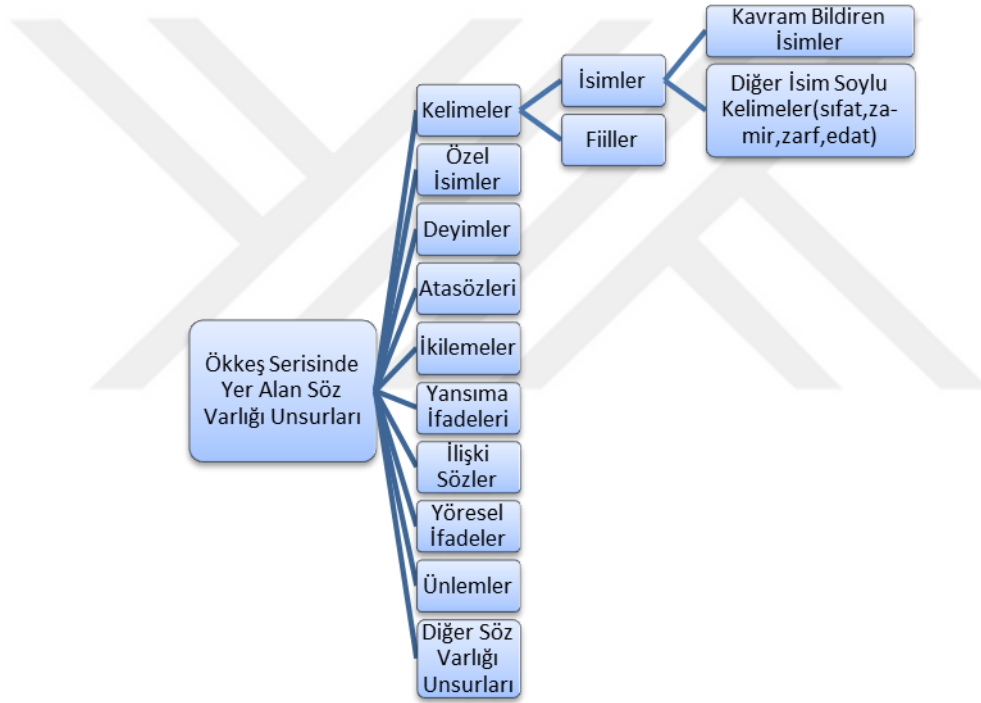
2.4. Verilerin Analizi ve Değerlendirilmesi

“Ökkeş” isimli çocuk kitabı serisinde yer alan tüm söz varlığı unsurları kodlandıktan sonra toplu hâlde *Simple Concordance Program 4.07* yazılımına gönderilmiştir. Yazılım, kitaplardaki *toplam söz varlığı* unsurlarının içinde yer alan *farklı söz varlığı* unsurlarını kodlama sistemine uygun bir şekilde sınıflandırmıştır. Yazılım sınıflandırmayı yaparken *farklı söz varlığı* unsurlarını sıklıklarına göre çoktan aza doğru sıralamıştır. Tasnifi yapılan söz varlığı unsurları yazılımdan alınıp *Microsoft Excel* programına aktarılmıştır. *Microsoft Excel* programına aktarılan söz varlığı unsurları listelenerek çalışmanın Bulgular kısmında sunulmuştur. Liste hâline getirilen söz varlığı unsurlarına ilişkin sayısal veriler, tablolar ve şekiller üzerinden açıklanmıştır. Ökkeş serisin söz varlığına ilişkin veriler Sonuç bölümünde çalışmanın amacına ve problem durumlarına göre farklı başlıklar hâlinde yorumlanmıştır. Ökkeş serisinin söz varlığına ilişkin veriler ilk aşamada kendi içinde değerlendirilip yorumlanmıştır. Ökkeş serisinin söz varlığının diğer çocuk kitaplarının söz varlığıyla karşılaştırılmasında Baş’ın (2006) 368 çocuk kitabından derlediği söz varlığı havuzu kullanılmıştır. En son aşamada, Ökkeş serisinin söz varlığı Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki söz varlığı kazanımlarına göre değerlendirilip yorumlanmıştır.

2.5. Bulgular

2.5.1. Ökkeş Serisindeki Söz Varlığı Unsurları

Çalışmanın bu kısmında “Ökkeş” isimli çocuk kitabı serisinde yer alan söz varlığı unsurları başlıklar hâlinde tablolarla sunulmuştur. Söz varlığı unsurları kitaplarda yer alma sıklıklarına göre tabloda çok olandan az olana doğru sıralanmıştır. Söz varlığı unsurları arasındaki oransal karşılaştırmalar, veriler ışığında tablo ve grafiklerle ifade edilmiştir. Kitaplarda yer alan söz varlığı unsurları Şekil-1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. Ökkeş serisinde yer alan söz varlığı unsurları

2.5.1.1. Kelimeler

2.5.1.1.1. İsimler

2.5.1.1.1. Kavram İsimleri

Ökkeş serisindeki kavram isimleri Tablo-1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1454	baba	108	kazma	56	yıl
750	oğul	108	cip	56	tane
636	nine	106	arka	55	yolcu
627	yan	105	alt	55	tahta
608	yer	103	sabah	55	ağlama
569	su	103	kafa	55	abi
562	var	103	hava	54	tavuk
551	adam	102	yumurta	54	dışarı
541	el(organ)	101	kuyu	54	değirmen
512	iç	100	çay(içecek)	53	kürek
495	dayı	98	avlu	52	kardeş
462	çocuk	95	sokak	52	ad
460	ora	95	sepet	52	pedal
457	bura	93	saat	51	tarla
382	eşek	92	oda	51	olta
368	köy	92	ip	51	kulak
355	araba	90	durak	51	çorba
343	zaman	88	parça	51	at
336	para	88	ay	50	süt
319	iş	88	anne	50	güç(kuvvet)
310	yol	87	kova	50	burun
298	üzeri	87	lunapark	50	balon
289	kapı	86	tepe	49	bacak
285	bisiklet	85	dükkân	49	ahlat(ağaç)
284	gün	84	dip	48	yukarı
282	ev	84	minibüs	48	yardımcı
242	ses	83	kol	48	orta
229	kez	82	yemek(aş)	48	koku
217	göz	82	ışık	47	ocak(mutfak)
207	nere	82	dolmuş	47	kabak
205	ön	80	yüz(surat)	47	hamam
203	insan	79	yatak	47	güneş
200	balık	78	kasaba	46	tüfek
197	ağaç	77	cep	46	kuş
184	ayak	73	aşağı	46	geri
174	taraf	70	çalı	46	çeşme
165	baş(kafa)	69	karın	45	şişe
157	taş	69	taksi	45	şapka
156	şoför	68	dalga	45	sağ(yön)
150	köpek	68	boyun	45	kent
145	art	66	kurt	44	üst(alt)
139	ekmek	65	hayvan	44	keçi
129	deniz	63	sırt	44	kayık
129	otobüs	63	et	44	kaşık
123	kıyı	63	bahçe	43	sal
122	kadın	62	dal	43	kibrit
121	odun	61	elma	43	ağ
120	toprak	61	lira	42	karşı
115	ağız	60	kişi	41	şeker
114	sandal	59	şura	40	köşe
114	ara	59	soğan	40	koru
113	köylü	59	sevinç	40	komşu
112	arkadaş	58	biber	40	gez(silah)
111	uç	58	ateş	40	bakkal
110	gece	57	yılan	39	tas
110	akşam	57	sıra	39	sucuk
109	kök	56	yorgan	39	söz

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
39	gerek	30	polis	23	hırsız
39	cam	29	salatalık	23	gitme
39	araç(araba)	29	pilav	23	ağabey
39	asansör	29	koşma	23	metre
38	çay(dere)	29	kış	22	yoğurt
38	bohça	29	çamaşır	22	satıcı
38	lokanta	29	bilet	22	hastane
37	türkü	29	fidan	22	dağ
37	torun	29	tulumba	22	çanak(kap)
37	saç	28	yokuş	22	bıçak
37	lokma	28	köfte	22	ağız(yananlam)
37	alan	28	hız	22	kamyon
36	omuz	28	baş(yananlam)	22	kilo
36	muhtar	28	aslan	21	yük
36	dut	28	bavul	21	yön
36	çanta	28	otomobil	21	yenge
36	amca	27	yavru	21	ter
35	yürüme	27	pekmez	21	sofra
35	testi	27	önlük	21	sakız
35	şehir	27	koç	21	kebab
35	duvar	27	kazan	21	heyecan
35	armut	27	inek	21	çuval
35	apartman	27	değirmenci	21	çalışma
34	torba	27	çukur	21	ayakkabı
34	sabun	27	bulgur	21	fenel
34	rüya	27	akıl	20	yaş(doğum)
34	okul	27	lambda	20	rüzgâr
34	müşteri	26	tekerlek	20	öğretmen
34	kaya	26	dolma(yemek)	20	oracık
34	domates	26	çıkın	20	masa
34	ayna	26	çerçi	20	kapıcı
33	yağ	26	misina	20	kaldırım
33	tuz	25	zil	20	içeri
33	parmak	25	yeme	20	hıyar
33	ay(zaman)	25	yem	20	gelin
33	an	25	sap	20	düğme(makine)
33	ada	25	sahip	20	dil(organ)
32	yağmur	25	öğle	20	delik
32	usta	25	oyun	20	dakika
32	tencere	25	ot	20	daire(ev)
32	sürtücü	25	ileri	20	çıkık
32	sol	25	hiç	20	boy
32	kız	25	gitmek	20	fırtına
32	diz	25	etraf	20	garson
32	çamur	25	bisikletçi	19	umut
32	azık	25	aş	19	pınar
31	öküz	25	fren	19	kum
31	koltuk	24	top(spor)	19	karpuz
31	kâğıt	24	tava	19	hortum
31	düdük	24	portakal	19	buğday
31	bağırma	24	kedi	19	binme
31	doktor	24	karı	19	bez
31	lastik(tekerlek)	24	kapak	18	yarasa
30	pencere	24	cadde	18	karakol
30	hâl(durum)	24	arpacı	18	görmek
30	durum	23	tokmak	18	düş
30	bardak	23	mektup	18	büyüklik
30	avuç	23	mağara	18	alın
30	garaj	23	köprü	18	adım
30	kutu	23	koyun(hayvan)	18	balyoz
30	maç	23	keski	17	yaz

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
17	sabır	14	konu	12	motor
17	rende	14	ırmak	12	pantolon
17	kalem	14	düğün	12	tüp
17	kahkaha	14	çöp	11	zor
17	iğne	14	civciv	11	yüzme
17	dudak	14	börek	11	yumruk
17	değnek	14	balıkçı	11	yorgunluk
17	benzin	14	anahtar	11	yemek
17	direksiyon	14	alet	11	yama
16	yığın	14	komiser	11	teyze
16	saman	14	tren	11	teneke
16	salcı	13	zeytin	11	soru
16	mandal(tetik)	13	yumak	11	sırık
16	kat(bina)	13	yok	11	sebze
16	iştah	13	yanak	11	öykü
16	işaret	13	yamaç	11	oturmak
16	horoz	13	üst(beden)	11	oluk
16	ekin	13	toz	11	küfe
16	çakıl	13	tandır	11	keçi yolu
16	baloncu	13	sinek	11	kayalık
16	aşçı	13	pestil	11	giysi
16	arpacık(silah)	13	numara	11	dere
16	baraj	13	merdiven	11	çıkma
15	yular	13	küme	11	çayır
15	yıldız	13	kemik	11	çarşı
15	vakit	13	inat	11	berber
15	tüm	13	göbek taşı	11	bazlama
15	top(silah)	13	gece yarısı	11	bal
15	takım	13	gaz ocağı	11	arama
15	şerbet	13	ense	11	gazoz
15	şaşkınlık	13	çöp(şiş)	11	kolonya
15	sağan	13	çınar	11	park
15	renk	13	çakı	11	vapur
15	mendil	13	can(hayat)	10	yufka
15	kuyruk	13	burun(yananlam)	10	yemiş
15	kol(yananlam)	13	ahır	10	yeğen
15	keser	13	otel	10	yaya
15	kavak	13	patates	10	yardım
15	in	13	pompa	10	yapı
15	ilk	13	trafik	10	uzak
15	gölgelik	12	zurna	10	tetik
15	gelme	12	yürek	10	taksit
15	falan	12	yiyecek	10	şekil
15	doğru(gerçek)	12	tepsi	10	sürme
15	diş	12	tenekeci	10	satma
15	çivi	12	sarımsak	10	salep
15	çatal	12	odacık	10	oyuk
15	asker	12	küp(kap)	10	oynama
15	almak	12	koruluk	10	olanak
15	lastik	12	kanat	10	oğlan
15	fırın	12	kahve(kahvehane)	10	millet
15	korna	12	hergele(hayvan)	10	kümes
14	yöre	12	havuz	10	kireç ocağı
14	uyku	12	gürültü	10	kaza
14	un	12	gül	10	heybe
14	tabanca	12	deme	10	hayat
14	sandalye	12	çiçek	10	halka
14	reyhan(ot)	12	çıra	10	gündüz
14	olma	12	çene	10	gülme
14	meyve	12	benzin istasyonu	10	gömlek
14	mahalle	12	bağ(bahçe)	10	göbek

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
10	çıkarma	8	yastık	8	fesleğen
10	çevre	8	yara	8	koridor
10	çekirdek	8	yapmak	8	limon
10	ceviz	8	yapma	8	makine
10	bulgur pilavı	8	yalak	8	paket
10	bölüm(kısım)	8	üzüm	8	peruk
10	boşluk	8	ürün	8	radio
10	boncuk	8	uçma	8	telefon
10	bir	8	uçak	7	zurnacı
10	bekleme	8	tokat	7	yeşillik
10	ayva	8	tırpan	7	yariş
10	anlatma	8	tekme	7	yanıt
10	elektrik	8	tatlıcı	7	vermek
10	fasulye	8	tarçın	7	varmak
10	makarna	8	tabak	7	ücret
10	papatya	8	sayma	7	turşu
9	yüz(yananlam)	8	pazı(kas)	7	titreme
9	yaprak	8	pazar(alışveriş)	7	tavşan
9	tavan	8	paspas	7	sulama
9	sopa	8	ova	7	sözcük
9	silgi	8	onarım	7	söyleme
9	sele	8	nar	7	semt
9	pelte	8	musluk	7	sefer(yolculuk)
9	ortalık	8	mısır	7	sakal
9	onarıcı	8	meydan	7	peynir
9	olay	8	mangal	7	pazar(gün)
9	mutfak	8	leğen	7	örnek
9	kurna	8	kuzu	7	ölüm
9	konuşma	8	kucak	7	onarma
9	koltuk değneği	8	köz	7	okuma
9	kızılık	8	kovan	7	ninni
9	kısım	8	koru	7	mutluluk
9	kalça	8	koğuş	7	mevsim
9	kahve	8	kilit	7	leylek
9	havlama	8	kırmızıbiber	7	köpek balığı
9	hafta	8	kına	7	kalp
9	haber	8	karınca	7	kalfa
9	günlük	8	kaldırma	7	kağrı
9	gözyaşı	8	kadayıf	7	istek
9	görevli	8	işçi	7	ilaç
9	gölge	8	huy	7	havlu
9	gezme	8	harman	7	hak
9	gazozcu	8	hakem	7	göğüs
9	fısıltı(yansıma)	8	güzellik	7	getirmek
9	erik	8	görme	7	gayret
9	düğüm	8	gecekondü	7	fiyat
9	dönüş	8	emek	7	dürtüm
9	dönüm	8	düşünme	7	dün
9	dam	8	düğme(elbise)	7	diken
9	çukurluk	8	defter	7	çizgi
9	çorap	8	çıkma	7	çitirtı
9	çam	8	çıkarmak	7	çekme
9	ayran	8	çarşaf	7	çarşamba
9	ark	8	çalılık	7	cüzdan
9	anırma	8	çakıl taşı	7	ceket
9	alma	8	bulut	7	bulaşık
9	adamcağız	8	böğürtlen	7	boru
9	motosiklet	8	boya	7	binmek
8	yüklük	8	bel	7	bina
8	yıkamak	8	bağır	7	bekçi
8	yaz günü	8	anayol	7	bayır

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
7	baklava	6	dönemeç	5	sahanlık
7	aygıt	6	dökme	5	rastlantı
7	atma	6	direk	5	pazar
7	aslan(mecaz)	6	dilim	5	patlıcan
7	arsa	6	deve	5	oyuncak
7	arı	6	derinlik	5	niyet
7	akrep	6	demir	5	masal
7	beton	6	darı	5	kuyruk(mecaz)
7	gaz(tüp)	6	çimen	5	kuru soğan
7	mandalina	6	çiğneme	5	kuru fasulye
7	teyp	6	çırak	5	kumru
6	zımpara kâğıdı	6	çığırtkan	5	köşebaşı
6	yuva	6	çerçilik	5	koy
6	yıkanmak	6	çapa	5	kontak anahtarı
6	yemekçi	6	çadır	5	kitap
6	yaka	6	çaba	5	kese kâğıdı
6	topuk	6	ciğer	5	kel
6	toplama	6	bulgur çorbası	5	keklik
6	tipi	6	bölme(oda)	5	karaltı
6	şebboy	6	birinci sınıf	5	kalem kutusu
6	şalvar	6	bilek	5	kağnı arabası
6	sonbahar	6	bent	5	kâğıt para
6	soluk	6	beklemek	5	kadıncağız
6	simit	6	bakmak	5	kabuk
6	sınıf	6	bahar	5	işlem
6	saban	6	anlam	5	inmek
6	resim	6	adres	5	hastalık
6	nane	6	dinamo	5	hasta bakıcı
6	minder	6	fide	5	hamur
6	martı	6	gidon	5	geçmek
6	kütük	6	solüsyon	5	gaga
6	kuvvet	5	zincir	5	duman
6	kuşluk vakti	5	zarf	5	dost
6	köpük	5	yufka ekmeği	5	davranış
6	konuk	5	yel	5	damla
6	kira	5	yazlık	5	çark
6	kış günü	5	yazın	5	çalışmak
6	kenar	5	yatma	5	cennet
6	kazık	5	yaşam	5	camekân
6	kayısı	5	yarım	5	buzağı
6	kaval	5	yangın	5	buz
6	kat(tabaka)	5	vücut	5	beşlik
6	kat(kere)	5	vites	5	bebek
6	kasap	5	vana	5	bakma
6	iz	5	üzüntü	5	ayrılmak
6	iniş	5	uyuma	5	avuç içi
6	ilçe	5	toplamak	5	aralık(boşluk)
6	iğneci	5	tırnak	5	alışveriş
6	içmek	5	tığ	5	akide şekeri
6	hortlak	5	tepecik	5	banyo
6	hazırlık	5	tat	5	fırça
6	hareket	5	şiş(çubuk)	5	gazete
6	göz(yananlam)	5	şeytan	5	gol
6	görev	5	sorma	5	kanepe
6	girmek	5	sonra	5	lavanta
6	gezmek	5	solungaç	4	zeytinyağı
6	folluk	5	soba	4	zamk
6	erkek	5	sıkıntı	4	yudum
6	enişte	5	serinlik	4	yolculuk
6	ebe(oyun)	5	salepçi	4	yıllık
6	dönme	5	saldırı	4	yıkanma

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
4	yazık	4	it(köpek)	4	alıcı
4	yazıhane	4	inme	4	alay(küçümseme)
4	yazı	4	ilik	4	açma
4	yayla	4	il	4	abla
4	yakalamak	4	ihtiyaç	4	asfalt
4	vurma	4	helva	4	gaz(pedal)
4	verme	4	harman yeri	4	gram
4	vazo	4	hariciye	4	istif
4	vagon	4	han(konak)	4	jant
4	uyumak	4	halk	4	karne(belge)
4	uyanma	4	götürme	4	kurdele
4	uçurtma	4	gökyüzü	4	manav
4	tutma	4	gök	4	plak
4	tırmanma	4	girme	4	porsiyon
4	tef	4	giriş	4	sıpagetti
4	taze soğan	4	gelecek	3	zevk
4	tarak	4	geçme	3	zemin katı
4	tahta kaşık	4	fikir	3	zehir
4	taban	4	emanet	3	yüzmek
4	şuracık	4	elbise	3	yol ayrımı
4	şoförcü	4	ehliyet	3	yiyeş
4	şaka	4	düzlük	3	yıkayıcı
4	sümbül	4	düşman	3	yatmak
4	suç	4	dutluk	3	yardımcılık
4	sıvı	4	durmak	3	yanlışlık
4	serçe	4	dövme pilavı	3	yanık
4	semer	4	dört yol	3	vurmak
4	salıncak	4	dondurma	3	vitrin
4	salı	4	dolmuşçu	3	vişne
4	saha	4	dert	3	usul(yöntem)
4	sağlık	4	deniz suyu	3	ustalık
4	patates çorbası	4	dede	3	tüy
4	ömür	4	çul	3	trafik polisi
4	öğle yemeği	4	çörek	3	tohum
4	oynamak	4	çöpçü	3	tespih
4	olmak	4	çoban	3	terzi
4	nöbetçi	4	çıkış	3	temizleme
4	nokta	4	çeşit	3	telaş
4	nalın	4	çerez	3	tel
4	mis	4	çengel	3	tehlike
4	maya	4	çekmek	3	taşım
4	mal	4	çaydanlık	3	taş ocağı
4	makara	4	çatırtı(yansıma)	3	tarhana çorbası
4	leblebi	4	çağırma	3	şişme
4	kumsal	4	cumartesi	3	şişirme
4	kulübe	4	cevap	3	şıpırtı(yansıma)
4	kulak(yananlam)	4	bulma	3	şıpırtı(yansıma)
4	koltuk altı	4	buhar	3	süre
4	koca(eş)	4	böcek	3	süptürge
4	kirpi	4	boşaltma	3	sünger
4	kızlar yemişi	4	borç	3	surat
4	kere	4	bayrak	3	su yolu
4	kaymak	4	başarı	3	su testisi
4	kavşak	4	baş ucu	3	söz(yemin)
4	karişım	4	bakış	3	sokma
4	kar	4	bakır	3	sofra bezi
4	kap	4	bağırış	3	simit(direksiyon)
4	kale	4	baba(iskele)	3	silkme
4	kahverengi	4	ay(uydu)	3	sıpa
4	kahveci	4	atkı	3	sınav
4	iyilik	4	anı	3	sıcaklık

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
3	seyyar satıcı	3	içme	3	bakım
3	satış yeri	3	ısıtıcı	3	ayıp
3	sarhoş	3	hoş koku	3	ayıcı
3	samanlık	3	homurtu(yansıma)	3	avcılık
3	sallanma	3	hesap	3	atlıkarınca
3	sallama	3	hemşire	3	anlamak
3	sabırsızlık	3	hemşehri	3	anırtı
3	reçel	3	gümüş	3	alçı
3	rahmetli	3	gülümseme	3	alacakaranlık
3	rahatlık	3	gurbet	3	aksilik
3	raf	3	götmek	3	akraba
3	pişirme	3	göstermek	3	akma
3	pazarlık	3	görünüş	3	ağıt
3	paça	3	görünüm	3	açmak
3	örtü	3	göbek(yananlam)	3	açılma
3	önem	3	gıcırta(yansıma)	3	açık tribün
3	öğrenme	3	getirme	3	balina
3	oturma	3	gereksinme	3	faul
3	ok	3	gelmek	3	firkete
3	neşe	3	gelincik	3	güğüm
3	nefes	3	futbolcu	3	istasyon
3	nal	3	evlat	3	kalas
3	mide	3	etmek	3	karyola
3	menekşe	3	eşya	3	kuruş
3	mahalle arası	3	elmacı	3	lahana
3	kurtarmak	3	el(yabancı)	3	limonata
3	kurbağa	3	ekmek parası	3	liste
3	köfteci	3	eder(değer)	3	marş
3	korkma	3	düşünce	3	Maydanoz
3	kor	3	dut kurusu	3	palto
3	konuşmak	3	durma	3	salon
3	kıvrım	3	dövme çorbası	3	santral
3	kıvrıma	3	dolaşmak	3	şans
3	kır	3	dolap(dönmedolap)	3	tabela
3	kelle	3	doğu	3	tribün
3	kazmak	3	dikiş iğnesi	3	tuvalet
3	kazma(toprak)	3	deneme	2	zümrüt
3	kazma(alet)	3	dağ başı(mecaz)	2	zifiri karanlık
3	kaynama	3	çökelek	2	zıplama
3	kayış	3	çevre(etraf)	2	yürütme
3	kaydırak	3	çevirme	2	yürümek
3	kaş	3	çekirge	2	yüklenme
3	kartal	3	çarık	2	yutak
3	karga	3	çalıştırma	2	yolüstü
3	karayolu	3	coşku	2	yolma
3	kara(toprak)	3	cins	2	yol boyu(mecaz)
3	kaplumbağa	3	cin	2	yol ağzı
3	kancalı iğne	3	ceviz içi	2	yoklama
3	kan	3	camı	2	yeşilbiber
3	kamçı	3	buzdolabı	2	yeryüzü
3	kalma	3	burgu	2	yerleştirmek
3	kalkma	3	bulmak	2	yer altı
3	kaldırmak	3	boğaz(organ)	2	yemeni
3	kahvaltı	3	boğaz(coğrafya)	2	yem torbası
3	kahraman	3	bey	2	yazma(başörtü)
3	izleme	3	beşik	2	yapılmak
3	iplik	3	bereket	2	yamama
3	inşaat	3	benzinlik	2	yalama
3	ilerleme	3	başparmak	2	yakmak
3	ihtiyar	3	basamak	2	yakma
3	iğde	3	balıkçılık	2	yaban

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
2	vuruş	2	savaş	2	kurutma
2	üşüme	2	satmak	2	kuru(meyve)
2	üfürme	2	sandık	2	kurşun kalem
2	uzuneşek(oyun)	2	sancı	2	kumluk
2	ustura	2	sanayi	2	köy odası
2	unutmak	2	sanat	2	köy meydanı
2	uğur(amaç)	2	sallanış	2	kömür
2	tutmak	2	salata	2	kozalak
2	tutku	2	sakatlık	2	koyun(kucak)
2	turp	2	saçma(silah)	2	koyuluk
2	tuğla	2	rendeleme	2	koyma
2	toprak altı	2	pestillik	2	koşmak
2	toplu iğne	2	pazartesi	2	korunak
2	top mermisi	2	patlama	2	kimyon
2	timsah	2	parmaklık	2	kil
2	tıkırtı(yansıma)	2	parke taşı	2	kıvılcım
2	tezgâh	2	parçalama	2	kısmet
2	tepeleme	2	parçacık	2	kırmak
2	tepe üstü	2	pancar	2	kıpırdanma
2	temizlik	2	örtme	2	kılık
2	tavus kuşu	2	ördek	2	kestirmek
2	tav	2	ön ayak	2	kesik
2	taatlılık	2	ölme	2	kesek
2	taşlık	2	öküz arabası	2	kertenkele
2	taşımak	2	oya	2	kepçe
2	tarla faresi	2	otlak	2	kelime
2	tarhana	2	orman	2	kelebek
2	taç(başlık)	2	okşama	2	kekik yağı
2	şurup	2	odunluk	2	kazanmak
2	şişlik	2	odacı	2	kazanç
2	şiş	2	ocaklık	2	kaynamak
2	şilte	2	ocak(maden)	2	kaynak(lehim)
2	şerit	2	nohut	2	kayma
2	şenlik	2	naz	2	kavga
2	şeftali	2	nasır	2	kavaklık
2	şarap	2	muhasebeci	2	kâtip
2	süs	2	minare boyu	2	katık
2	sürükleme	2	mızıkçılık	2	kaşıma
2	sürahi	2	mezar	2	kasımpatı
2	susuzluk	2	meydanlık	2	kasık
2	sökmek	2	merak	2	kariştırma
2	sökme	2	memur	2	karagöz(balık)
2	soyma	2	memleket	2	kaplan
2	sormak	2	meme	2	kapıcılık
2	sonuç	2	maymun	2	kambur
2	soluklanma	2	masraf	2	kalkmak
2	sokmak	2	marifet	2	kalıp
2	soğuma	2	manzara	2	kaldırıcı
2	sobe	2	manda	2	izlemek
2	simitçi	2	mahsul	2	izin
2	silme	2	mahkeme	2	isteme
2	silindir	2	lunaparkçı	2	isim
2	sızma	2	lokantacı	2	irilik
2	sınır	2	limon suyu	2	indirme
2	sıçrayış	2	lezzet	2	ince ses
2	sevme	2	lenger	2	ilkokul
2	sevinme	2	külâh	2	ilkbahar
2	serme	2	kül	2	ilişki
2	serinleme	2	kükreme	2	ilgi
2	saz(ot)	2	kuyu suyu	2	içki
2	sayı	2	kuşku	2	iç lastik(tekerlek)

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
2	iç cep	2	deşmek	2	aydınlanma
2	ibrik	2	denizanası	2	ayak ucu
2	ızgara	2	denemek	2	avcı
2	ıslaklık	2	demet	2	av
2	ısıtma	2	davar	2	atlamak
2	ısıрма	2	dana	2	atıştırma
2	ısırik	2	dağıtma	2	ateş böceği
2	hüner	2	çömlek	2	aşı
2	hükümet konağı	2	çizme	2	aşçıbaşı
2	hücum	2	çit	2	asma kilit
2	hoplamak	2	çifte	2	arpa
2	hoca	2	çıraklık	2	ara sokak
2	hırka	2	çevirmek	2	anlatmak
2	hayvancık	2	çekiç	2	anahtar(tamirat)
2	hayret	2	çaycı	2	ameliyathane
2	hanım	2	çatı	2	altın
2	hamamcı	2	çaput	2	alışkanlık
2	hâl(kuvvet)	2	çalma	2	alev
2	gün batımı	2	çalgı	2	akıntı
2	gurk(kuluçka)	2	çakal	2	aile
2	gözlük	2	cipçi	2	ağrı
2	gövde	2	ciğer kebabı	2	ağlamak
2	gösterme	2	ceza	2	ağırlık
2	görüşme	2	ceset	2	âdet
2	göl	2	cenkleşmek	2	açık(deniz)
2	gidiş	2	canavar	2	ampul
2	gıda	2	can sıkıntısı(mecaz)	2	bagaj
2	gezdirmek	2	can(canlı)	2	bando
2	gereç	2	bülbül	2	banka
2	gelinlik	2	but	2	banket
2	gelin çiçeği	2	bölme	2	bant(müzik)
2	gelin alayı	2	bozuk para	2	baston
2	geçiş	2	boya kalemi	2	bigudi
2	geçim	2	boğuşmak	2	bilye
2	fundalık	2	boğazlanma	2	bomba
2	fare	2	bodrum katı	2	çimento
2	eskici	2	bitme	2	çinko
2	endişe	2	bitki	2	depo
2	elektrik santrali	2	bitim	2	dinamit
2	eldiven	2	bindirme	2	fiçı
2	ekmek	2	biletçi	2	film(röntgen)
2	kapısı(mecaz)	2	biber salçası	2	ıspanak
2	eğlenmek	2	bıçakçı	2	jilet
2	eğlenme	2	beyazlık	2	kanal
2	edinmek	2	beri(yön)	2	komi
2	dürtüş	2	bayan	2	konserve
2	düğün salonu	2	bay	2	kontrol
2	durdurmak	2	batı	2	kulp
2	dövme	2	başlangıç	2	küvet
2	döndürgeç	2	başlama	2	levye
2	dolmuşcu	2	basmak	2	mantar
2	dolma	2	basma	2	müzik
2	doldurmak	2	barut	2	normal
2	dolaşma	2	bamya	2	paralel
2	dolap	2	balkanlık(sıradağ)	2	pastane
2	diz kapağı	2	baldır	2	pilot
2	dinlenmek	2	bahşiş	2	rulman
2	dinlenme	2	bağırta	2	sigara
2	dil(lisan)	2	badem	2	somun
2	dikkatsizlik	2	ayrıntı	2	stat
2	dış lastik(tekerlek)	2	ayırarak	2	tablo

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
2	tampon	1	yaşamak	1	uğraşmak
2	tank	1	yarışma	1	uğraşma
2	tente	1	yarım küre	1	uğraşı
2	turist	1	yarım gün	1	ufalama
1	zurnacılık	1	yarık	1	uçuş
1	zorluk	1	yarar	1	uçurmak
1	zırlı(yansıma)	1	yapıştırma	1	uçurma
1	zıplatma	1	yapışma	1	uçmak
1	zıplamak	1	yapılma	1	tütün
1	zıkkım(mecaz)	1	yanma	1	tutuşma
1	zerrecik	1	yanık ses	1	tutma(balık)
1	zemin	1	yamamak	1	tutanak
1	zavalıcılık	1	yalnızlık	1	tuhaflik
1	zarar	1	yalım	1	tuhafiyeci
1	zar(kulak)	1	yalancı	1	torbacı
1	zangırtı(yansıma)	1	yaklaşmak	1	toplanma
1	zahmet	1	yakınma	1	topakçık
1	zafer	1	yakalayış	1	top(bağ)
1	yüzücü	1	yakalama	1	tiz ses
1	yürüyüş	1	yaka(araf)	1	tibili kuşu
1	yürüyen merdiven	1	yağmur(mecaz)	1	tırmanmak
1	yürecik	1	yağdanlık	1	tıkama
1	yükseltici	1	yabani menekşe	1	teşekkür
1	yükselme	1	vurulma	1	teselli
1	yükseliş	1	vurabilmek	1	terlemek
1	yükseklik	1	vinlama	1	tereyağı
1	yüksek ses	1	verilme	1	tepme
1	yuvarlanma	1	veli	1	tepinme
1	yutmak	1	vedalaşmak	1	tepeleme soğan
1	yumuşatma	1	vedalaşma	1	ten
1	yumuşaklık	1	varlık	1	temizlemek
1	yumurtlatmak	1	vadi	1	temel(inşaat)
1	yumru	1	vaat	1	telefon direği
1	yudumluk	1	üzülme	1	tekerleme
1	yöntem	1	üveyik	1	taze fasulye
1	yönetme	1	ün	1	tavuk eti
1	yorma	1	ümit	1	tavla
1	yorgan yüzü	1	ülke	1	tatmak(mecaz)
1	yontma	1	üfürüş	1	tatlı su
1	yoncalık	1	üfürük	1	taşma
1	yolmak	1	üçgen	1	taşlama(mecaz)
1	yoldaş	1	uzunluk	1	taşçı
1	yol yorgunu	1	uzun	1	tarzanca
1	yol(mecaz)		kulaklı(mecaz)	1	tarlacılık
1	yokluk	1	uzaklaştırma	1	taranma
1	yoğurtçu	1	uzaklaşmak	1	tarama
1	yıldız böceği	1	uyuşukluk	1	tanımlama
1	yıldırım	1	uyuklama	1	tanık
1	yılan balığı	1	uygun adım	1	tanecik
1	yetistirme	1	uydurma	1	tan
1	yetişmek	1	uyaniş	1	takmak
1	yer sofrası	1	uyandırmak	1	takma
1	yemlik	1	utanma	1	tahterevalli
1	yelleme	1	ustacık	1	tahtabaşı böceği
1	yelkovan	1	un çorbası	1	tahsildar
1	yediveren gülü	1	umutsuzluk	1	taç yaprak
1	yedirmek	1	uluma	1	tabut
1	yayma	1	ulaştırma	1	şişmanlamak
1	yavaşlama	1	uğurlayıcı	1	şeref
1	yatar koltuk	1	uğurlamak	1	şemsiye
1	yatak(coğrafya)	1	uğurlama	1	şekerli leblebi

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	şart	1	sarma	1	öğrenmek
1	şarkı	1	sapmak	1	öcü
1	şaplak	1	saniye	1	öbek
1	şangırtı(yansıma)	1	sallantı	1	oyuncakçı
1	şan	1	sallamak	1	oyunbozanlık
1	şamata	1	salgın	1	oynatış
1	şafak	1	salçalık	1	ovuşturma
1	sütun	1	salça	1	otluk
1	sürüş	1	saklambaç	1	ortaokul
1	sürmek	1	sakinleştirme	1	onarmak
1	sürgün	1	saka	1	onarılmak
1	süpürmek	1	saka kuşu	1	omuz başı
1	suskunluk	1	sahil	1	oklava
1	su tası	1	sah	1	oduncu
1	su kabağı	1	sac	1	numara(mecaz)
1	su ibrığı	1	sabunlanma	1	nişan(hedef)
1	su bidonu	1	sabunlama	1	nişan(düğün)
1	su bardağı	1	rihtım	1	ninecik
1	söylemek	1	reyhan otu	1	narçiçeği
1	söndürülme	1	raslantı	1	nar şerbeti
1	soygun	1	pul	1	müzik salonu
1	soruşturma	1	puflama	1	müjde
1	sorun	1	pos bıyık	1	müdür
1	sopalama	1	pompalama	1	muşamba
1	sokak kapısı	1	plakçı	1	muska
1	soğumak	1	pişme	1	muayenehane
1	sofra örtüsü	1	pire	1	minare
1	sivrisinek	1	pide	1	miktar
1	sincap	1	pıtrak	1	mırıldanma
1	silmek	1	pırasa	1	meyve ağacı
1	silgeç	1	peyke	1	meyil
1	silah	1	peştamal	1	meyhane
1	sicim	1	pervane	1	mevsimlik işçi
1	sızıntı	1	perşembe	1	meşe
1	sızı	1	perde	1	mermer
1	sıyırma	1	pekmezci	1	mercimekçi
1	sıyırış	1	pehlivan	1	mercimek
1	sıva	1	paytak adım	1	mercimek çorbası
1	sırtlan	1	paylaşmak	1	mercan(balık)
1	sırtma	1	patlatmak	1	mera
1	sıkışma	1	patı	1	mana
1	sıkışıklık	1	patırtı(yansıma)	1	mala
1	sıçrama	1	parmak hesabı	1	makas
1	seyirci	1	parçalamak	1	löplöpçe
1	sevmek	1	paracık	1	limon tuzu
1	sevgi	1	pamuk	1	leke
1	set	1	pamuk ipliği	1	leblebi şekeri
1	sessizlik	1	özür	1	laf
1	seslenme	1	özen	1	küf kokusu
1	servis tabağı	1	öz su	1	küçüklük
1	sertlik	1	öz(üvey)	1	kuzey
1	sersem	1	öz(çiçek)	1	kuyucu
1	selam	1	öttürmek	1	kuyu kebabı
1	sekme	1	öttürme	1	kutup
1	seher	1	ötme	1	kusur
1	sefer tası	1	öteberi	1	kurumak
1	sebzeci	1	örmek	1	kuruluş
1	saymak	1	örme	1	kurulama
1	saygı	1	öldürmek	1	kuru nane
1	savaşmak	1	öksürük	1	kurtuluş
1	sarsma	1	öğretmek	1	kurtulmak

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	kurtarma	1	kıpırdama	1	irileşme
1	kurşun(silah)	1	kınnap(iplik)	1	irade
1	kurşun(balık)	1	kına çiçeği	1	inleme
1	kurbağalama	1	kesmek	1	inilti
1	kural	1	kesme	1	indiriş
1	kurabiye	1	kesme şeker	1	incir kuşu
1	kundak(silah)	1	kesekâğıdı	1	inceltme
1	kundak(bebek)	1	kervan	1	inatlaşma
1	kumaş	1	kepenk	1	inatçılık
1	kulübecik	1	kentler arası	1	inanma
1	kullanmak	1	kefal	1	inandırma
1	kullanabilmek	1	kebapçı	1	inanç
1	kulaç	1	kazmacı	1	imdat
1	kucaklama	1	kazanma	1	ilerlemek
1	köy yeri	1	kaynana	1	ileri gelen(mecaz)
1	kötülük	1	kaynak(su)	1	ileri(gelecek)
1	köşecik	1	kaykılma	1	iklim
1	körük	1	kayış(kay)	1	ibik
1	körebe	1	kayısı kurusu	1	ısrar
1	köprübaşı	1	kayıkçı	1	ısıtmak
1	kökçü	1	kaybolma	1	ısınmak
1	koymak	1	kavuşma	1	hükümet
1	kovuk	1	kavun	1	hurma
1	kovma	1	kavgacı	1	hurma ağacı
1	koşuşma	1	katkı	1	horlama
1	koruyucu	1	kaşımak	1	hiza
1	korumak	1	kaşıklama	1	hikâyecik
1	koruma	1	kasıt	1	hikâye
1	korkutmak	1	kâse	1	hızlanma
1	kopmak	1	karşılık	1	hınç
1	kopmak(mecaz)	1	karşılaşmak	1	heyecanlanmak
1	koparmak	1	kargı	1	hela
1	koparma	1	kardeş(ünlem)	1	hediye
1	konuşturma	1	karar	1	hece
1	konukluk	1	kara tren	1	hazine
1	konmak	1	kara bulut	1	hazırlamak
1	konak	1	kapmak	1	hayranlık
1	komutan	1	kapı kolu	1	hayıtlık
1	kolaylık	1	kapatmak	1	havya
1	kol saati	1	kapamak	1	hava akımı
1	koçan	1	kapama	1	hatırlatma
1	kireç	1	kapalı tribün	1	hatırlama
1	kireç kaymağı	1	kandırma	1	hatıra
1	kiraz	1	kamçılama	1	hatır
1	kiralamak	1	kalmak	1	hat(durak)
1	kir	1	kalkış	1	haşlamak
1	kilitleme	1	kale(spor)	1	harf
1	kızmak	1	kaldıraç	1	harçlık
1	kızma	1	kahvehane	1	harcamak
1	kızgınlık	1	kahveci(kahvehan	1	hap
1	kızartma	1	e)	1	hamal
1	kızarıklık	1	kafes	1	halay
1	kıvrım(viraj)	1	kaçma	1	haksızlık
1	kış uykusu	1	kaçırma	1	hâkim
1	kırtasiye	1	kaçakçı	1	haftalık(maaş)
1	kırmızılık	1	kabahat	1	hafta sonu
1	kırma	1	japon feneri	1	haberci
1	kırlangıç	1	işleme	1	güveyi
1	kırık(kırıntı)	1	işçilik	1	güvence
1	kırgınlık	1	işaret parmağı	1	güven
1	kır çiçeği	1	istifçi	1	gürleme

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	gün doğusu	1	duyurmak	1	çiş
1	gülüş	1	duymak	1	çimme
1	gülücük	1	dut pekmezi	1	çıkariş
1	güçlük	1	durdurma	1	çığlık
1	gözükme	1	durdurğ	1	çevrilme
1	göz pınarı	1	dövme çorba	1	çevre yolu
1	göz kararı	1	dövme bulgur	1	çeviklik
1	göz kapağı	1	döşeme	1	çeşme başı
1	göz(silah)	1	dörtal	1	çekiş
1	görebilmek	1	dönmek	1	çekiliş
1	gönderme	1	döndürmek	1	çayrılık
1	gömme(dolap)	1	dökmek	1	çatma
1	göbek adı	1	dolmuşçuluk	1	çarpma
1	giyecek	1	dolmakalem	1	çarpışan otomobil
1	giydirm	1	doldurma	1	çare
1	girinti	1	dokunma	1	çaprazlama
1	gıpta	1	doğuş	1	çapalamak
1	gezi	1	doğultmacı	1	çapalama
1	gezdirme	1	doğultma	1	çap
1	gevreklik	1	doğrulmak	1	çamurluk
1	gerekseme	1	dışleme	1	çam ağacı
1	genişlik	1	dinlendirme	1	çalma(müzik)
1	gençlik	1	dinleme	1	çalkantı
1	gemi	1	dilme(kiriş)	1	çakıllık
1	gem	1	dikmek	1	çağırmak
1	geçirmek	1	dikiş makinesi	1	cuma
1	geçirme	1	dikilmek(beklemek)	1	civar
1	geçimsizlik	1	deyiş	1	cırcır böceği
1	gece kuşu(yarasa)	1	devlet	1	cezve
1	gaz sobası	1	devirmek	1	cesaret
1	fitil	1	devirme	1	cehennem
1	fincan	1	devekuşu	1	caymak
1	fişlama	1	devam	1	canlı
1	fişkırtma	1	destekçi	1	canavarlık
1	fırsat	1	dernek	1	camız
1	fırlayış	1	derin uyku	1	cambazlık
1	fırıncı	1	deri	1	cacık
1	findık	1	dere yatağı	1	büyüme
1	fayda	1	denme	1	büyük para
1	fasulyeci	1	denilme	1	bükme
1	fark	1	demleme	1	burma tatlısı
1	ezme	1	demirci	1	buluş
1	ezgi	1	değişiklik	1	börtü(böcek)
1	ev sahibi	1	değirmen taşı	1	bölge
1	ettirmek	1	davul	1	böğürtü
1	etki	1	damat	1	böğürme
1	eşeklik	1	damak	1	bozukluk(para)
1	eser(iz)	1	dam altı	1	boyun(yananlam)
1	enik	1	dalgınlık	1	boynuz
1	emzik	1	dalgıç elbisesi	1	borazan
1	emniyet(güvenlik)	1	dalgacık	1	bolluk
1	el feneri	1	dalak	1	boğulmak
1	el âlem	1	daire(çember)	1	bitmek
1	ekmeklik	1	dağıtmak	1	bitirmek
1	ekme	1	çörekçi	1	biriktirme
1	eğlence	1	çöplük	1	bilmek
1	eğim	1	çorbacı	1	bilezik(çember)
1	düzeltilme	1	çokluk	1	biley taşı
1	düşüş	1	çoğalma	1	biçmek
1	düşmek	1	çocukluk	1	biçim
1	dürtölme	1	çocukcağız	1	biberlik

Tablo 1 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan kavram isimleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	bıyık	1	avlamak	1	efendi
1	bırakmak	1	avlama	1	enjektör
1	bırakma	1	avaz	1	far
1	bıkmak	1	atmak	1	fiğ(bitki)
1	beştaş(oyun)	1	atlayış	1	file
1	besleme(ekleme)	1	ateşli silah	1	Fistan
1	benzeme	1	ateş(mecaz)	1	fiş(ilkokul)
1	ben(deri)	1	ata(soy)	1	fötr
1	belirtmek	1	at arabası	1	futbol
1	belirti	1	askı	1	gazino
1	belediye	1	arkalık	1	hoparlör
1	bekletme	1	arkadaşlık	1	iskele
1	bekleme salonu	1	arka teker	1	iskemle
1	beğeni	1	araştırma	1	kaput
1	beğendirme	1	aramak	1	kavanoz
1	beden	1	araç(gereç)	1	kazak
1	bayrak töreni	1	anlatış	1	kestane
1	battaniye	1	anlama	1	kilometre
1	batış(güneş)	1	anırtmak	1	koro
1	bataklık	1	anırtma	1	kovboy
1	başlamak	1	anırmak	1	kravat
1	başhekim	1	anımsamak	1	kundura
1	baş dönmesi	1	anasızlık	1	levrek
1	baş ağrısı	1	ana yol	1	lokomotif
1	basma(ayak)	1	ameliyat	1	marangoz
1	balta	1	amelelik	1	müze
1	baloncuk	1	amaç	1	nikelaj
1	balıklama	1	alt kat	1	organ
1	balık eti	1	alın teri(mecaz)	1	otopark
1	bal arısı	1	aldırmazlık	1	patika
1	bakkaliye	1	aldatmak	1	patron
1	bahçecilik	1	akış	1	paydos
1	bahane	1	ağaçlık	1	pijama
1	bağrıışma	1	ağ ipliği	1	pil
1	bağlatmak	1	adam(iskele)	1	plaj
1	bağlamak	1	ada tavşanı	1	plan
1	bağlama	1	açış	1	posta(cı)
1	bağlamak	1	açıklık	1	poz
1	badem içi	1	açık deniz	1	ray
1	badem ezmesi	1	acıkmak	1	reçete
1	babaanne	1	alabora	1	saksafon
1	ayrılık	1	alkol	1	santimetre
1	aylık(maaş)	1	balkon	1	sedye(li)
1	ayırtma	1	bank	1	stadyum
1	ayırma	1	barbunya(balık)	1	şarmpol
1	aydınlatmak	1	bodrum	1	tempo
1	ayakaltı(mecaz)	1	briket	1	ton
1	ay ışığı	1	deterjan	1	viraj
1	avutmak	1	dümen		
1	avutma	1	dürbün		

*Toplam kavram ismi sayısı: 37.091, Farklı kavram ismi sayısı: 2512

2.5.1.1.1.2. İsim Soylu Kelimeler

İsim soylu kelimelerden olan sıfat, zarf, zamir ve edatlar Tablo-2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Ökkeş serisinde yer alan isim soylu kelimeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
2625	de/da	112	iç	44	tam
2288	bir	112	üç	43	yalnız(sadece)
1620	o	105	bir de	43	yarı
1560	bu	104	birden	42	acaba
1504	mı/mi/mu/mü	101	siz	42	son
1316	ben	99	iyice	40	ya da
1091	sonra	98	birkaç	41	şayet
985	ama	96	içeri	40	alt
951	ne	95	yarın	40	ancak
861	sen	93	on	40	hayır
842	çok	90	hiçbir	39	şöyle bir
785	diye	90	tüm	39	kolay
604	ki	89	hem de	39	soğuk
514	iki	87	ilk	39	uzun
493	şimdi	86	baş(yakın)	39	yarım
444	gibi	85	büyük	39	yeni
440	hiç	85	kim	39	gerçi
436	için	85	uzak	38	arka
427	biz	83	belki	38	aşığı
419	daha	82	küçük	38	karşı(zarf)
364	kendi	79	öteki	37	tam(anda)
353	yok	77	peki	36	bir anda
331	şey	76	o kadar	36	amma(ama)
330	yine	73	birbiri	36	ileri
290	değil	73	hepsi	36	kimi
271	ve	73	yoksa	36	yalnız(ama)
266	ya(bağlaç)	72	doğru(yön)	35	bu arada
261	şu	72	hangi	35	art
259	öyle	68	beş	35	boyuna
233	hemen	68	Kaç	35	herkes
226	kocaman	68	zaten	35	kimse
220	onlar	67	dört	34	iri
210	nasıl	66	bir yandan	34	kara(siyah)
200	işte	64	karşı(yön)	34	öte
199	sanki	63	evet	34	hızlı
194	biri	63	sonunda	33	her zaman
192	böyle	63	şöyle	33	kırmızı
190	yan	61	bugün	33	neredeyse
179	iyi	59	şişman	32	bir an önce
170	tamam	58	yani	32	o sırada
168	biraz	58	yaşlı(ihtiyar)	32	acı(tat)
167	az	57	belki de	32	küçük
166	niye	56	bir yığın	31	arada bir
166	önce	56	hatta	31	hâlâ
158	az sonra	55	bir ara	31	uç
155	bile	55	ön	30	bir güzel
151	dek	55	tekrar	30	bir keresinde
148	başka	53	aynı	30	gerekli
146	bazen	52	bazı	30	sabahleyin
140	ya(evet)	52	zor	29	altı
136	hep	51	bir daha	29	ikinci
135	artık	51	ne kadar	28	bol
135	kadar	51	sıcak	27	bir tane
132	güzel	50	dolu	27	bir zaman
131	çünkü	50	öyleyse	27	galiba
130	her	49	fazla	27	hasta
128	hem	47	daha(henüz)	27	pek
128	en(zarf)	46	elbette	26	delikanlı
121	var	46	gerçekten	26	kalabalık
118	birlikte	45	bir türlü	26	tabii
118	hele	45	hani	25	hazır

Tablo 2 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan isim soylu kelimeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
25	şimdiden	15	kapalı	10	kapkara
24	beyaz	15	tatlı(mecaz)	10	kıpkırmızı
24	erkenden	15	üstelik	10	sadece
23	azıcık	14	bir avuç	10	tuzlu
23	göre	14	boyunca	9	bir arada
23	madem	14	böylece	9	tek başına
23	niçin	14	deli	9	acele
23	sarı	14	dünyada(asla)	9	amma(çok)
23	taze	14	düz	9	aslında
23	ufacık	14	falán	9	ayrıca
23	ufak	14	güçlü	9	bunca
22	her gün	14	hoş	9	can(içten)
22	boş	14	lezzetli	9	çabucak
22	hay(ünlem)	14	pekiyi(peki)	9	dün
22	mutlaka	14	sert	9	epeyce
22	mutlu	14	sıkı	9	eskiden
22	oysa	14	yüz(sayı)	9	geniş
22	sekiz	13	bir parça	9	ıslak
22	tatlı	13	bir süre	9	koskoca
22	yavaş	13	hiç de	9	neyse
22	yeter	13	ak(beyaz)	9	sımsıkı
22	benli(ten)	13	çabuk	9	tabancalı
21	bağlı	13	gittikçe	9	tastamam
21	eski	13	Hiçbiri	9	temiz
21	koca(büyük)	13	ilkin	9	ucuz
20	çoktan	13	rahat	9	derken(zarf)
20	dış	13	tek	8	beş yüz
20	geri	13	yaş(ıslak)	8	her biri
20	karanlık	13	naylon	8	o denli
20	neden	12	hiç kimse	8	uzun boylu
20	ta(zarf)	12	ayrı	8	akşamüzeri
20	üst(alt)	12	gene	8	alışkın
20	yok(hayır)	12	içinde(süresince)	8	bari
20	yumuşak	12	kötü	8	birazcık
19	beri	12	kuru	8	boyalı
19	bin	12	onca	8	doğa
19	çoğu	12	otuz	8	dosdoğru
19	kışın	12	üzerine(sonra)	8	elli
19	yakın	12	yalnız(tek)	8	kalm
19	yüksek	12	yorgun	8	oysaki
18	belli	11	bir başına	8	yabancı
18	beraber	11	ikide bir	8	zayıf
18	birer	11	on beş	7	az daha(azkalsın)
18	üzere	11	şimdiye dek	7	on iki
18	yerine	11	boşuna	7	etli
18	yukarı	11	buçuk	7	ballı
18	zavallı	11	kırk	7	demin
17	ağır	11	orta	7	diğer
17	birdenbire	11	öbür	7	doğruca
17	mavi	11	önemli	7	dümdüz
17	sol	11	sahi	7	gerçek
17	yedi	11	ters	7	hafif
16	birtakım	11	üçüncü	7	inatçı
16	erken	11	yeşil	7	incecik
16	pahalı	10	açık	7	ince
16	yirmi	10	baştan	7	kısa
15	iyi ki	10	derin	7	kirli
15	aç	10	dışarı	7	koyu
15	akıllı	10	eğer	7	sağ(diri)
15	geç	10	fakat	7	satılık
15	güç(zor)	10	kaça(para)	7	susuz

Tablo 2 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan isim soylu kelimeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
7	yoksul	4	daha da	3	bozuk
6	öbür gün	4	herhangi bir	3	boz
6	şu kadar	4	ağlamaklı	3	bütün
6	alaylı(küçümseme)	4	asılı	3	cevizli
6	bembeyaz	4	aylık	3	çalakaşık
6	birinci	4	bambaşka	3	çalışkan
6	camlı	4	benzer	3	çift
6	delik	4	biricik	3	daracık
6	dik	4	bitişik	3	demir
6	dokuz	4	boy lu	3	dikkatli
6	dördüncü	4	büsbütün	3	dişli
6	eksik	4	canlı	3	dönümlük
6	gazlı	4	çekirdeksiz	3	eğimli
6	ile	4	çepeçevre	3	ekşi
6	kişilik	4	doğrusu	3	gezgin
6	kokulu	4	en	3	habersiz
6	korkunç	4	fena	3	hırçın
6	kuvvetli	4	hemencecik	3	ışıklı
6	öylece	4	hınzır	3	ikişer
6	özel	4	iştahlı	3	ileride(gelecek)
6	renkli	4	kahraman	3	karişık
6	soğanlı	4	kala	3	karşın
6	tehlikeli	4	numaralı	3	kayıp
6	ulu	4	ölü	3	kısaca
6	upuzun	4	patlak	3	kuytu
6	yağlı	4	sağlam	3	minicik
6	yalan	4	sakallı	3	mor
6	yuvarlak	4	sevgili(hitap)	3	nankör
5	bir kere	4	sevinçli	3	olanca
5	bir sıra	4	sıcacık	3	ötürü
5	bundan böyle	4	sulu	3	parasız
5	bu bakımdan	4	şekerli	3	pembe
5	bu yüzden	4	şimdilik	3	pis
5	iki yüz	4	taşlık	3	saçlı
5	karnı aç	4	tez(erken)	3	saf(mecaz)
5	bayağı	4	tozlu	3	sağır
5	çeşitli	4	tuhaf	3	salak
5	dar	4	türlü	3	serin
5	demek	4	verimli	3	sesli
5	ertesi	4	yün	3	sırılsıklam
5	genç	4	yüzünden(ötürü)	3	sırtüstü
5	hayli	4	ayranlı	3	şişko
5	ha(bağlaç)	4	geçen(önceki)	3	tekerlekli
5	heyecanlı	3	aynı zamanda	3	tenha
5	ıssız	3	bir an	3	tok
5	kafalı	3	boş yere	3	uykulu
5	karşılıklı	3	fıstık içi	3	üstüne(sonra)
5	kestirme	3	her bir	3	yağışlı
5	kızgın	3	iki yüz on	3	yağmurlu
5	memnun	3	kırk beş	3	yaramaz
5	nedense	3	sabaha karşı	3	yaşlı(ıslak)
5	neşeli	3	aksi(huysuz)	3	yepyeni
5	sabunlu	3	alçak	3	yüzlerce
5	sahiden	3	altıncı	3	zorunlu
5	sivri	3	al(kırmızı)	3	düzgün
5	üzgün	3	asla	2	başı önünde(mecaz)
5	yanlış	3	basit	2	bir ağızdan(mecaz)
5	yemyeşil	3	baş(temel)	2	bir çırpıda
5	yığılı	3	beşinci	2	bir çift
5	otomatik	3	bıyıklı	2	bir dizi
4	bir tutam	3	bisikletli	2	bir koşu

Tablo 2 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan isim soylu kelimeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
2	bir yanda	2	kendiliğinden	1	altmış iki
2	bir yudum	2	kesin	1	az buçuk
2	bu gidişle	2	keskin	1	balık istifi(mecaz)
2	durup dinlenmeden(mecaz)	2	kıllı	1	bayır aşağı
2	gözü açık(mecaz)	2	kırık	1	bin kere
2	hep beraber	2	kırıksık	1	bir defada
2	hep birden(mecaz)	2	kimyonlu	1	bir defa
2	hep bir ağızdan	2	kiralık	1	bir hayli
2	iki başlı	2	kopuk	1	bir karış
2	iki büküm	2	koskocaman	1	bir lokma
2	iki yüz elli	2	Meğer	1	bir nefes
2	ilk önce	2	meraklı	1	bir solukta
2	kan kırmızı	2	metrelik	1	bir tanecik
2	karıncalı	2	nazik	1	bir yudumluk
2	on dört	2	nefis	1	bir zamanlar
2	son hızla	2	nezleli	1	bu sefer
2	sulu göz(mecaz)	2	nice	1	canı sıkın(mecaz)
2	yirmi bir	2	nitekim	1	çoğu kez
2	yirmi ikinci	2	oldukça	1	diz boyu
2	yokuş aşağı	2	olumsuz	1	el altında(mecaz)
2	yokuş yukarı	2	öğleyin	1	el yordamıyla
2	acemi	2	öylesine	1	gündüz gözüyle
2	acı(mecaz)	2	parlak	1	günün birinde
2	akılsız	2	rağmen	1	ha ... ha ...(neredeyse)
2	alabildiğine	2	rulmanlı	1	ikinci sınıf
2	allı	2	sahici	1	iki bin
2	arabalı	2	sakat	1	iniş aşağı
2	asıl	2	salçalı	1	iyi kalpli(mecaz)
2	aydınlık	2	saplı	1	kafadan sakat(mecaz)
2	azgın(coşkun)	2	sarıllı	1	karnı tok
2	belirli	2	sarımsaklı	1	kendi başına
2	bilinçsiz	2	sayesinde	1	kırk iki
2	binlerce	2	sayın	1	kırk yıllık
2	bomboş	2	sevimli	1	kör topal(mecaz)
2	boynuzlu	2	sinsi	1	on altı
2	buğulu	2	sipsivri	1	on bin
2	buzlu	2	şirin	1	on ikinci
2	cansız	2	tanıdık	1	on sekiz
2	cılız	2	tek(sadece)	1	on yedi
2	coşkulu	2	tertemiz	1	otuz altı
2	çileli	2	tıpkı	1	otuz beş
2	çocuklu	2	tombul	1	o ara
2	defa	2	top(yuvarlak)	1	o yüzden
2	değin	2	tüylü	1	uyku sersemi
2	dikenli	2	uyanık	1	üç yüz bin
2	dimdik	2	uygun	1	üç yüz
2	dipdiri	2	veresiye	1	yalın ayak
2	elbet	2	veya	1	yanık sesli
2	epey	2	yaman	1	yarı bel
2	filan	2	yanık(mecaz)	1	yirmi altı
2	garip	2	yapayalnız	1	yirmi beş
2	güçsüz	2	yapraklı	1	yirmi birinci
2	gür	2	yasak	1	yirmi üç bin
2	henüz	2	yeşilli	1	yüz ellişer
2	herhâlde	2	yüklü	1	yüz elli bin
2	horozlu	2	zorlu	1	yüz elli
2	ılık	2	liralık	1	acılı
2	illa	2	mahsus(kasten)	1	adımbaş
2	kaçıncı	2	silahlı	1	adlı
2	kapkaranlık	1	aklı başında(mecaz)	1	ağaçlı
2	kavaklı	1	altmış altı	1	ağır(mecaz)

Tablo 2 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan isim soylu kelimeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	aksine	1	eşekli	1	mırıltılı
1	akşamüstü	1	fırçalı	1	minik
1	alacalı	1	gelişigüzel	1	minnacık
1	alaca	1	gerçekte	1	morlu
1	alçılı	1	Gitgide	1	mosmor
1	aldatıcı	1	gizli	1	motosikletli
1	alışık	1	gömlekli	1	mümkünsüz
1	anahtarlı	1	gömülü	1	naneli
1	anasız	1	görkemli	1	nasırlı
1	annesiz	1	görünür	1	nice(nasıl)
1	aşırı	1	güleç	1	nikelajlı
1	aynalı	1	gülünç	1	nişanlı
1	badanalı	1	hafif(az)	1	odalı
1	bağlı(mecaz)	1	haftalık	1	okkalı(mecaz)
1	bağlı(şart)	1	hakkında	1	okullu
1	başıboş	1	haklı	1	olanaklı
1	belirgin	1	hareketli	1	oluklu
1	berbat	1	hemşehrim	1	onuncu
1	bereketli	1	hevesli	1	öğütmelik
1	beter	1	hırslı	1	öte(fazla)
1	biletli	1	huysuz	1	özellikle
1	bisikletsiz	1	huzursuz	1	özenli
1	bitik	1	ibiş(saf)	1	paralı
1	bitkin	1	ilikli	1	pazarlı
1	boş(mecaz)	1	ilişkin	1	perişan
1	camekânlı	1	insanüstü	1	pilli
1	ciddi	1	işlikli	1	rahatsız(hasta)
1	cumbadak	1	işliksiz	1	razı
1	çakılı	1	iştahsız	1	rezil
1	çakıllı	1	ivedi	1	rüzgârlı
1	çakısız	1	izinli	1	sahipli
1	çamurlu	1	kaba	1	sakin
1	çatlak	1	kalaylı	1	salatalıklı
1	çelik	1	kanatlı	1	sapasağlam
1	çenesiz	1	kanatsız	1	sapsarı
1	çerçeveli	1	kansız	1	sarımsaksız
1	çevrili	1	kapaklı	1	sekizer
1	çıplak	1	kaplı	1	seksenlik
1	çökeleksiz	1	karabiberli	1	seksen
1	dalgalı	1	karaca(esmer)	1	sensiz
1	dalgasız	1	karlı	1	serbest
1	dar(mecaz)	1	katı	1	sıpsıcacık
1	dayalı	1	kavisli	1	sırf
1	dazlak	1	kaynar	1	soğansız
1	denk(mecaz)	1	kazançlı	1	somurtkan
1	devamlı	1	kemikli	1	suçlu
1	diri	1	kentli	1	suskun
1	dizili	1	kısık	1	sürgülü
1	doğuştan	1	kıvılcımsız	1	süslü
1	dokunaklı	1	kıyasıya	1	sütlü
1	domatesli	1	killi	1	şakacıktan
1	donlu	1	kimsecik	1	şakacı
1	donuk	1	korkulu	1	şen
1	doyasıya	1	kör(mecaz)	1	şişkin
1	doyurucu	1	kör	1	şuncacık
1	dutlu	1	kravathı	1	tavşankanı
1	duygusuz	1	kupkuru	1	tazecik
1	eğri	1	kurnaz	1	ters(mecaz)
1	eldivenli	1	kuşbaşı	1	tıkalı
1	erkenci	1	leblebili	1	tokuz(kumaş)
1	eşekçe	1	lekesiz	1	topraklı

Tablo 2 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan isim soylu kelimeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	topraksız	1	yaylı	1	tarafli
1	toptan	1	yazılı	1	varlıklı
1	tutsak	1	yedek	1	bedava
1	tuzsuz	1	yedinci	1	boyuna(sürekli)
1	umutlu	1	yemeksiz	1	çifte(iki)
1	umutsuz	1	yoğurtsuz	1	dalgali(saç)
1	uydurma	1	yumuk	1	dönük
1	ünlü	1	yumuşak(mecaz)	1	ehliyetsiz
1	verimsiz	1	yusuvarlak	1	felçli
1	yabani	1	yürekli	1	fötrlü
1	yağsız	1	yüzlü	1	keskin(mecaz)
1	yakın(yaklaşık)	1	zamlı	1	lüks
1	yamyassı	1	zararlı	1	porcelen
1	yanık	1	zengin	1	tefli
1	yararlı	1	kestirme(yol)	1	tembel
1	yardımsaver	1	kırmızıbiberli	1	mademki
1	yatılı	1	örgülü	1	mahsus

*Toplam isim soylu kelime sayısı: 38.265, Farklı isim soylu kelime sayısı: 966

2.5.1.1.2. Fiiller

Ökkeş serisinde yer alan fiiller Tablo-3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Ökkeş serisinde yer alan fiiller

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
3186	de-	184	ağla-	87	duy-
1427	ol-	184	götür-	84	yakala-
1290	gel-	183	at-	83	kız-
1067	git-	183	çek-	81	bağla-
697	al-	182	in-	77	et-
628	bak-	178	dön-	74	indir-
571	çık-	177	bul-	73	san-
516	gör-	161	var-	70	kaz-
509	bağır-	160	anla-	70	oyna-
483	sor-	160	konus-	70	topla-
473	başla-	159	aç-	70	unut-
457	yap-	157	bekle-	69	sat-
383	bil-	155	bas-	68	doldur-
359	dur-	152	kork-	65	ara-
352	ye-	151	kalk-	62	öğren-
307	ver-	145	bırak-	62	uyan-
297	iste-	145	yürü-	62	yan-
242	gir-	141	anlat-	60	sok-
242	otur-	138	yıka-	58	kaç-
241	koş-	132	sev-	58	kaldır-
230	geç-	126	düşün-	57	öl-
229	gül-	121	yat-	55	dök-
229	kal-	113	yaklaş-	52	çarp-
228	çalış-	105	vur-	52	yorul-
226	söyle-	102	uzat-	50	açıl-
216	iç-	97	göster-	50	benze-
213	koy-	96	düş-	50	yut-
209	çıkır-	96	uyu-	48	çevir-
209	tut-	95	uç-	47	dışarı çık-
193	getir-	94	bit-	45	gözük-
192	bin-	89	sevin-	45	patla-

Tablo 3 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan fiiller

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
44	merak et-	26	bilebil-	18	yığ-
44	okşa-	26	dol-	17	alış-
43	acık-	26	karın doyur-	17	gezdir-
43	sarıl-	26	temizle-	17	ısın-
43	sil-	26	yayıl-	17	oku-
43	sür(araba)-	25	çekil-	17	sar-
42	gez-	25	doy-	17	soy(kabuk)-
42	kaybol-	25	kopar-	17	vazgeç-
42	salla-	25	toplan-	17	yan(mecaz)-
41	tanı-	24	dürt-	17	yapıl-
40	seslen-	24	gidebil-	17	yapıştır(mecaz)-
39	çağır-	24	kurtar-	17	yemek ye-
39	dinle-	24	özle-	16	çök-
39	geçir-	24	üşü-	16	dal(mecaz)-
39	pişir-	24	yerleştir-	16	değ-
38	dinlen-	23	ek-	16	sula-
38	kurtul-	23	kap-	16	şış-
37	daya-	23	sık-	16	tırman-
37	say-	23	yetiş(var)-	16	uğraş-
36	atla-	23	yüklen-	16	yalvar-
36	hazırla-	22	eğil-	15	ağrı-
36	kes-	22	kapa-	15	anır-
36	yardım et-	22	kayna-	15	art-
35	ak-	22	sus-	15	atıl(üzerine)-
35	hareket et-	22	sür(el)-	15	dik(ağaç)-
35	yıkan-	22	tak-	15	heyecanlan-
34	kay-	21	ağzına at-	15	ilerle-
34	kazan-	21	dayanabil(mecaz)-	15	inat et-
34	kır-	21	devam et-	15	onar-
34	öp-	21	görün-	15	öldür-
34	şaş-	21	kapan-	15	söndür-
33	dolaş-	21	piş-	15	şaşır-
33	izle-	21	sal-	15	yağ-
32	bat-	21	yet-	15	yüz-
32	boğul-	21	yitir-	15	zıpla-
32	kırıl-	20	bulun-	14	aldır(mecaz)-
32	üzül-	20	dolan-	14	asıl-
31	ayrıl-	20	fırıla-	14	çiğne(sakız)-
31	çal(zil)-	20	izin ver-	14	işaret et-
31	uzan-	20	kariştir-	14	kaynat-
31	yak(ateş)-	20	kat-	14	koyul(mecaz)-
30	bindir-	20	parçala-	14	ört-
30	bulabil-	20	uzaklaş-	14	sığ-
30	yapış-	20	yokla-	14	sön-
29	cevap ver-	19	boşalt-	14	tüket-
29	taşı-	19	böl-	14	uza-
28	büyü-	19	dal(gir)-	14	yapıştır-
28	duyul-	19	dik(cisim)-	13	bat(güneş)-
28	düşür-	19	giy-	13	birik-
28	kon-	19	kıvr-	13	dayanabil-
28	öğret-	19	kusura bakma-	13	dökül-
28	titre-	19	utan-	13	ez-
27	alay et-	18	hasta ol-	13	gönder-
27	bitir-	18	havla-	13	hatırla-
27	görebil-	18	iyi ol-	13	hazırlan-
27	inan-	18	kaşı-	13	içir-
27	oturt-	18	kop-	13	kirala-
27	öt-	18	kuru-	13	kok-
27	sap-	18	olabil-	13	sakla-
27	tut(balık)-	18	susa-	13	ser-
27	yaz-	18	takıl-	13	teslim et-

Tablo 3 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan fiiller

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
13	uy-	10	devir-	8	parlat-
13	yapış(mecaz)-	10	düş gör-	8	sokul-
13	yuvarlan-	10	gıdıkla-	8	sulan-
12	balığa çık-	10	ısır-	8	yaklaştır-
12	bayıl(mecaz)-	10	ısıt-	8	yatır-
12	bık-	10	kızart-	8	yiyebil-
12	çiz-	10	koştur-	8	yola düş-
12	daldır-	10	kovala-	8	yüksel-
12	geriye dön-	10	kurut-	8	zorunda kal-
12	hızlan-	10	ödü kop-	7	aldat-
12	kaçır-	10	sark-	7	araştır-
12	kapat-	10	şışır-	7	azal-
12	kokla-	10	terle-	7	besle-
12	parla-	10	teşekkür et-	7	çıkarabil-
12	razı ol-	10	tıka-	7	çıkınla-
12	satıl-	10	uyandır-	7	çırp-
12	soyun-	10	yan(ışık)-	7	doğra-
12	söylen-	10	yıkıl-	7	elle-
12	yanaş-	10	yit-	7	gerek-
12	yapabil-	10	yükle-	7	gözle-
12	yaptır-	9	araba kullan-	7	gözü ... ol-
11	bak(besle)-	9	as-	7	harca-
11	batır-	9	aş-	7	hisset-
11	belli ol-	9	beğen-	7	işlet(çalıştır)-
11	biriktir-	9	çiğne(ez)-	7	kaldırabil-
11	çak-	9	dene-	7	karanlık bas-
11	çıkabil-	9	dikil-	7	kazıl-
11	çöz-	9	dikkat et-	7	kızdır-
11	fırlat-	9	diren-	7	kulaç at-
11	giyin-	9	durdur-	7	öğrenebil-
11	gülümse-	9	düzeltil-	7	ölç-
11	ıslan-	9	elöp-	7	rastla-
11	inanabil-	9	geç(iyileş)-	7	sahip ol-
11	kızar-	9	gelebil-	7	saklan-
11	kucakla-	9	giriş(başla)-	7	seviniver-
11	kullan-	9	gözüne bak-	7	sıkıl-
11	oynat-	9	haşlan-	7	sür(tarla)-
11	seyret-	9	kapla-	7	tısla-
11	sıçra-	9	karış(ılgiilen)-	7	tüken-
11	sök-	9	kıpırda-	7	üfle-
11	süpür-	9	öde-	7	yakalayabil-
11	temizlen-	9	parçalan-	7	yama-
11	tutabil-	9	sağ-	7	yanıtla-
11	uçur-	9	saldır-	7	yay-
11	uğra-	9	sallan-	7	yığıl-
11	uydur-	9	sıkış-	7	yont-
11	uyuyabil-	9	tutuştur-	6	alıp götür-
11	yak(ışık)-	9	yen-	6	anımsa-
11	yavaşla-	8	ağırlaş-	6	anlayabil-
10	acı-	8	çıkaryl-	6	bağlan-
10	açabil-	8	doğrul-	6	bayıl-
10	alabil-	8	götürebil-	6	birleş-
10	atıl-	8	haşla-	6	davran-
10	ayır-	8	karşılaş-	6	devril-
10	bağırırver-	8	katıl-	6	din-
10	bakın-	8	kavrul-	6	diyebil-
10	binebil-	8	kaybet-	6	doluş-
10	boşal-	8	konuşul-	6	don-
10	çalıştır-	8	kur-	6	duyur-
10	dağıt-	8	meraklan-	6	ekle-
10	den-	8	öttür-	6	em-

Tablo 3 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan fiiller

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
6	hastalan-	5	gülüş-	4	duruver-
6	hazır ol-	5	havalan-	4	düğümle-
6	iliş-	5	hazırlık yap-	4	ekil-
6	kalkabil-	5	hesapla-	4	eri-
6	kavur-	5	hopla-	4	evlen-
6	kilitte-	5	inebil-	4	fırlayıver-
6	konusabil-	5	işle-	4	geçirebil-
6	koru-	5	kabar-	4	gömül-
6	kov-	5	kahkaha bas-	4	götürül-
6	mayala-	5	karış-	4	hakla-
6	mırıldan-	5	kesil-	4	homurdan-
6	onarıl-	5	kıvrıl-	4	içebil-
6	patlat-	5	konul-	4	içil-
6	sağla-	5	korkut-	4	ilgilen-
6	sarkıt-	5	kurtarabil-	4	inle-
6	seç-	5	ovuştur-	4	irileş-
6	soğu-	5	ör-	4	kaçabil-
6	soy(çal)-	5	patla(mecaz)-	4	karşıla-
6	sür(devam)-	5	rahatla-	4	kayna(yapış)-
6	taş-	5	rahatsız ol-	4	kına yak-
6	telefon et-	5	sabunla-	4	kır(mecaz)-
6	ufala-	5	saçıl-	4	kıs-
6	vur(aşı)-	5	sarıl(mecaz)-	4	kısıl-
6	yakalan-	5	sars-	4	kolla-
6	yaşa-	5	satın al-	4	kontrol et-
6	yedir-	5	sıyr-	4	kürek çek-
6	yetiş(büyü)-	5	silkele-	4	oku(okul)-
6	yetiştir-	5	söz dinle-	4	oluştur-
6	yumurtla-	5	şarkı söyle-	4	oturuver-
6	yürüyebil-	5	tut(git)-	4	öl(mecaz)-
6	zannet-	5	türkü çağır-	4	pofla-
6	zıplayıver-	5	uçuş-	4	sabret-
5	ağ-	5	üz-	4	sabunlan-
5	aksilik et-	5	vınla-	4	sığın-
5	bakabil-	5	yala(mecaz)-	4	sık(silah)-
5	ban-	5	yararlan-	4	sıkıştır-
5	bastır-	5	yardımcı ol-	4	sıva-
5	başar-	5	yatak yap-	4	sürtün-
5	becer-	5	yık-	4	tanıyabil-
5	benzet-	5	yıl-	4	tara-
5	bit(mecaz)-	5	yuvarla-	4	tekme at-
5	bozul-	4	acele et-	4	tekrarla-
5	büyüt-	4	ağrı-	4	toparla-
5	çarpın-	4	alın-	4	tut(takım)-
5	çoğal-	4	atıştır-	4	tutul-
5	çömel-	4	aydınlat-	4	tutul(bacağı)-
5	dağıl-	4	bağdaş kur-	4	unutabil-
5	dayan-	4	bakakal-	4	uyuyakal-
5	debelen-	4	bakıl-	4	üfür-
5	deş-	4	baktır-	4	vurabil-
5	dik(elbise)-	4	binil-	4	yakıl-
5	dikkatli ol-	4	boğ-	4	yatıl-
5	diz-	4	boğuş-	4	ye(gol)-
5	doğ(güneş)-	4	bük-	4	yenil-
5	döv-	4	cesaret et-	4	yirt-
5	düzel-	4	çabala-	4	yol-
5	eğ-	4	çekebil-	4	yolla-
5	gayret et-	4	çıkıver-	4	yor-
5	gecik-	4	dokun-	4	yükselt-
5	geçebil-	4	döndür-	3	anlaş-
5	girebil-	4	dövün-	3	anlaşıl-

Tablo 3 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan fiiller

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
3	anlattır-	3	kavuşabil-	3	yola koyul-
3	atıver-	3	kırkkova yap-	3	yönel-
3	avla-	3	kıstır-	3	yumuşa-
3	avuçla-	3	kıvrın-	3	yumuşat-
3	avut-	3	kıy(mecaz)-	3	yutuver-
3	ayarla-	3	kıyıya vur-	3	yürüt-
3	ayırt-	3	kondur-	3	zayıfla-
3	bahse gir-	3	koşuş-	3	zorunda ol-
3	becerebil-	3	kullanıl-	2	acı çek-
3	belli et-	3	memnun ol-	2	acıt-
3	besle(ekle)-	3	müjde ver-	2	ağ at-
3	bırakıver-	3	oy-	2	akıt-
3	biç-	3	oynan-	2	alçal-
3	boyan-	3	öksür-	2	alışveriş yap-
3	böğür-	3	pişiril-	2	alkışla-
3	bulaş-	3	rahatsız et-	2	anımsat-
3	buruştur-	3	saplan-	2	anlatabil-
3	cay-	3	sarsıl-	2	arkasına düş-
3	çal(sür)-	3	savaş(mecaz)-	2	asfaltla-
3	çarp(karıştır)-	3	savur-	2	aşır-
3	çat-	3	serinle-	2	at(kalp)-
3	çatla(mecaz)-	3	sıcak ol-	2	avun-
3	çevril-	3	sırala-	2	ballan-
3	çıkagel-	3	sırtını daya-	2	bangır bangır bağır-
3	çözebil-	3	sıyrıl-	2	basabil-
3	dal(uyku)-	3	sızla-	2	başarabil-
3	dalıver-	3	sin-	2	batıver-
3	dayan(mecaz)-	3	sivirt-	2	belirle-
3	değiştir-	3	sok(ısır)-	2	belle-
3	delin-	3	söyleyebil-	2	beslen-
3	denil-	3	susat-	2	bırakıl-
3	dile-	3	sür(hayvan)-	2	bitirebil-
3	dişle-	3	süsle-	2	bitiver-
3	dizil-	3	taklit et-	2	boğazla-
3	doğ-	3	tarat-	2	boşan(ak)-
3	doğur-	3	taşır-	2	boz-
3	düşebil-	3	tembih et-	2	bölün-
3	ebe ol-	3	teselli et-	2	bula-
3	eğlen-	3	tırıs kalk-	2	bunal-
3	eğril-	3	tos vur-	2	buyur-
3	eski-	3	tutun-	2	büz-
3	esne-	3	tutuş-	2	büzül-
3	fırçala-	3	türkü çığır-	2	cenkleş-
3	fısılda-	3	ufal-	2	coş-
3	geçir(giyin)-	3	uğraştır-	2	çalabil(zil)-
3	geçiril-	3	uğurla-	2	çalın(zil)-
3	getirebil-	3	ulaş-	2	çalkalan-
3	gider-	3	uyku çek-	2	çatla-
3	gidil-	3	uyut-	2	çekiver-
3	görül-	3	varıl-	2	çıldır-
3	hatırlayabil-	3	yak(acı)-	2	çınlat-
3	hızlandır-	3	yak(mecaz)-	2	çiçek aç-
3	ısmarla-	3	yakın-	2	çim-
3	imren-	3	yala-	2	çöküver-
3	incele-	3	yar-	2	dağıtıl-
3	incelt-	3	yarış et-	2	dalgalan-
3	it-	3	yaslan-	2	damla-
3	kahvaltı et-	3	yazdır-	2	danalar gibi böğür-
3	kana-	3	yetişebil-	2	davran(başla)-
3	kaşın-	3	yırtın-	2	değdir-
3	kavuş-	3	yinele-	2	değdiril-

Tablo 3 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan fiiller

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
2	delir-	2	kaptır-	2	sürt-
2	destekle-	2	kavra-	2	sürül-
2	deyiver-	2	kavur(mecaz)-	2	sürün-
2	diret-	2	kaydır-	2	şakalaş-
2	dolaştır-	2	kazabil-	2	şapırda-
2	doyur-	2	kazanabil-	2	şenlendir-
2	dönüş-	2	kazı-	2	şımar-
2	dörtle-	2	kırış-	2	şükret-
2	dur(süreklilik)-	2	kırk-	2	taksit öde-
2	durabil-	2	kıyabil-	2	tamam ol-
2	durula-	2	kızdır(ısıt)-	2	tamamlan-
2	dürümle-	2	kirlet-	2	tanık ol-
2	düşle-	2	kolayla-	2	tanımla-
2	düşünebil-	2	kolaylaş-	2	tartış-
2	düşüver-	2	koyulaş-	2	taşla-
2	edin-	2	köprü kur-	2	tetiğe bas-
2	ek(serp)-	2	kurul-	2	tetikte ol-
2	engel ol-	2	kurula-	2	tıklat-
2	erit-	2	kusura kalma-	2	tıraş ol-
2	etkilen-	2	kuş gibi uçup git-	2	tosla-
2	etrafını sar-	2	kuşkulan-	2	tutabil(balık)-
2	fazlalaş-	2	kuyu aç-	2	tükür-
2	gaza bas-	2	muayene et-	2	tüt-
2	geliş-	2	müjdele-	2	uç(mecaz)-
2	gerin-	2	nasırlaş-	2	uçabil-
2	gıdakla-	2	okun-	2	ufalan-
2	gıdıklan-	2	okut-	2	ulu-
2	gidiver-	2	olup bit-	2	umutsuzluğa düş-
2	giydir-	2	oluş-	2	uyun-
2	gözleri dol-	2	onart-	2	uyuyuver-
2	gözlerini aç-	2	oyalan-	2	üstele-
2	gözlerinin içine bak-	2	ödünç al-	2	üşen-
2	gözü ... ol-	2	öğreniver-	2	varabil-
2	güçleş-	2	parala(mecaz)-	2	vedalaş-
2	güldür-	2	pişman ol-	2	verebil-
2	gülebil-	2	puflla-	2	vur(av)-
2	güreş-	2	rahatlat-	2	vur(silah)-
2	güven-	2	sakat ol-	2	yakabil-
2	halay çek-	2	sapla-	2	yakalat-
2	hatırlat-	2	sarın-	2	yakış-
2	haykır-	2	sayıkla-	2	yaklaşabil-
2	hıçkır-	2	seril-	2	yalan-
2	hırsla-	2	serinlet-	2	yapıver-
2	huysuzlan-	2	serp-	2	yara-
2	ihla-	2	sertleş-	2	yarıl-
2	ırgala-	2	sesi çıkma-	2	yaş dök-
2	ıslat-	2	sesi kesil-	2	yatağa düş-
2	inandırabil-	2	sevinçten uç-	2	yatır(para)-
2	inatlaş-	2	sezinle-	2	yatırıl-
2	indir(vur)-	2	sıçrayıver-	2	yavaşlat-
2	iştahlan-	2	sıralan-	2	yer yarılıp içine gir-
2	kahkaha at-	2	sırt-	2	yerleştiril-
2	kahkaha patlat-	2	sırtını ver-	2	yıkayabil-
2	kaktır-	2	sırtla-	2	yırtıl-
2	kalakal-	2	sızlan-	2	yum-
2	kaldır(uyandır)-	2	sofra kur-	2	yumrukla-
2	kaldırıl-	2	somurt-	2	yutul-
2	kalın-	2	sönüver-	2	yüzebil-
2	kandır-	2	söyle(mecaz)-	2	zahmet et-
2	kanırt-	2	sün-	2	zorla-
2	kapaklan-	2	sürdür-	1	aban-

Tablo 3 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan fiiller

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	acıyiver-	1	beklen-	1	çiş yap-
1	aç(konu)-	1	belir-	1	çitile-
1	aç bırak-	1	benzetebil-	1	çömelt-
1	açtır-	1	berbat et-	1	çürü-
1	adam ol-	1	beyazlaş-	1	dağıt(paylaş)-
1	adım atma-	1	bıkıl-	1	daire çiz-
1	adım at-	1	bırakabil-	1	dal-
1	ağıt tuttur-	1	biçil-	1	danalar gibi ağla-
1	ağız aç-	1	bildir-	1	danış-
1	ağlan-	1	bildiril-	1	dans et-
1	ağızına bir lokma koyma-	1	bilen-	1	darlaştı-
1	akıl er-	1	bindiril-	1	dayandır(mecaz)-
1	akıllan-	1	biniver-	1	dayandırabil-
1	aklına geleni söyle-	1	bir başka ol-	1	del-
1	aktar-	1	bir şeyden anlama-	1	demlen-
1	alçıya al-	1	bir tuhaf ol-	1	denize gir-
1	alınabil-	1	birinci gel-	1	derin uykuya dal-
1	alışkın ol-	1	bitiriver-	1	dertleş-
1	alıştır-	1	boğabil-	1	didin-
1	aliver-	1	bohçala-	1	didiş-
1	an-	1	borçlu ol-	1	diklen(sinirlen)-
1	anıabil-	1	boşaltıl-	1	dikleştir-
1	anlaşabil-	1	boya-	1	dileyebil-
1	anlatıl-	1	boz(hava)-	1	dilimle-
1	anlatıver-	1	böğrüne ... in-	1	din(mecaz)-
1	ara ver-	1	böğürüver-	1	doğ(mecaz)-
1	arkadaş-	1	bölüş-	1	doğrult-
1	arkadaşlık et-	1	bön bön bak-	1	doğruluver-
1	artır-	1	buluş-	1	dokun(sağlık)-
1	askere git-	1	burnu bile kanama-	1	dola-
1	aşı ol-	1	burul-	1	dolaş(mecaz)-
1	atabil-	1	buruş-	1	dolaşıl-
1	ateş et-	1	buzagıla-	1	doldurul-
1	ateşlen-	1	bükülüver-	1	donan-
1	atıl(gir)-	1	bürün-	1	dost ol-
1	atış(tartış)-	1	büyüle(mecaz)-	1	dostluk kur-
1	atlat(mecaz)-	1	büyüt(mecaz)-	1	doyabil-
1	atlayıver-	1	caydır-	1	döndür(mecaz)-
1	atma-	1	caydırabil-	1	döndürebil-
1	ava çık-	1	cızırdı(yansıma)-	1	dönebil-
1	avlan-	1	ciddileş-	1	dönüver-
1	ayaklan-	1	çak(kibrit)-	1	dövül-
1	ayakları dolaş-	1	çal(hırsız)-	1	durul(dur)-
1	ayarlan-	1	çalın(hırsız)-	1	duyabil-
1	ayıklan-	1	çalışıl-	1	duyurabil-
1	ayıpla-	1	çalışılabil-	1	dürümlen-
1	ayırabil-	1	çalıştırıl-	1	düş(hastalan)-
1	ayırıver-	1	çarp(mecaz)-	1	düşündür-
1	ayrılabil-	1	çarp(vur)-	1	düşünüver-
1	azalt-	1	çarpıl-	1	edil-
1	bağırabil-	1	çarpış-	1	eğiliver-
1	bağışla-	1	çekistir-	1	eğlendir-
1	bağla(mecaz)-	1	çekme-	1	emdir-
1	bağlayabil-	1	çevrele-	1	emekle-
1	bahane et-	1	çıkartıver-	1	erit(mecaz)-
1	banyo yap-	1	çıkart-	1	es-
1	basıver-	1	çırpın(mecaz)-	1	etkile-
1	başlayabil-	1	çiğnen-	1	ezdir-
1	bayram yap-	1	çimdik at-	1	fenalaş-
1	beğendir-	1	çisele-	1	fırtına kop-
1	beğendirebil-	1	çiş et-	1	fişla(yansıma)-

Tablo 3 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan fiiller

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	fittir-	1	ılıştır-	1	kısal-
1	gagala-	1	ılıt-	1	kış bastır-
1	gebert-	1	ısıır(mecaz)-	1	kıvılcımlan-
1	geçin(uzlaş)-	1	ısıriver-	1	kıvır(mecaz)-
1	geçindir-	1	ıssızlaş-	1	kıy-
1	geçiver-	1	ışı-	1	kıyıl-
1	genişle-	1	içinde kal-	1	kız(yağ)-
1	genişlet-	1	ihtiyarlat-	1	kızabil-
1	ger-	1	ilerlet-	1	kızdırabil-
1	gerçekleş-	1	ilgilendir-	1	kızdırıl-
1	getiril-	1	inada bin-	1	kirlen-
1	getiriver-	1	inaniver-	1	kişne-
1	getirt-	1	incel-	1	koklat-
1	gezebil-	1	incin-	1	komşuluk et-
1	gezin-	1	indirebil-	1	konuştur-
1	gıcırda-	1	indiril-	1	koparıl-
1	gidilebil-	1	inil-	1	kopuver-
1	gir(kıyafet)-	1	irkil-	1	korkul-
1	giriver-	1	işitil-	1	koşabil-
1	git(mecaz)-	1	iyi ol(hasta)-	1	koşuver-
1	giydiril-	1	iyileş-	1	kotar(mecaz)-
1	gizlenme-	1	iyilik et-	1	koy(bırak)-
1	göç-	1	kabart-	1	koydur-
1	göçür-	1	kabul et-	1	koyul-
1	göllən-	1	kaçış-	1	koyuver-
1	göm-	1	kafa karıştır-	1	kökle-
1	gömülüver-	1	kafaya tak-	1	köpür-
1	gönderil-	1	kahkahayı salıver-	1	köpür(mecaz)-
1	görevlendir-	1	kalabil-	1	kötüleş-
1	görünüver-	1	kalınlaştır-	1	kudur(mecaz)-
1	görüş-	1	kalkış-	1	kundakla-
1	gösterebil-	1	kanatlan-	1	kurnazlık et-
1	gözü kamaş-	1	kandırabil-	1	kurşun ye-
1	gözünden yaş gel-	1	kanı çekil-	1	kurtulabil-
1	güç ver-	1	kapatabil-	1	kurul(otur)-
1	güçlendir-	1	kapatıver-	1	kurulan-
1	gülün-	1	kapayabil-	1	kuşan-
1	gülüver-	1	kapıl(mecaz)-	1	kümelen-
1	gün geçir-	1	kapış-	1	küs-
1	gürle-	1	kapla(mecaz)-	1	kütle-
1	gürültü çıkar-	1	kaplan-	1	lak lak et-
1	haber et-	1	kar-	1	lezzetlen-
1	haber sal-	1	karıştırıl-	1	mele-
1	hafifle(mecaz)-	1	katılarak gül-	1	mıhla(mecaz)-
1	hâl hatır sor-	1	katılaş-	1	mıhlın-
1	hapşır-	1	katla-	1	morar-
1	hareket et(yolculuk)-	1	katlan-	1	mosmor kesil-
1	harla-	1	kaygılan-	1	mutlu ol-
1	hastaneye yatır-	1	kayıver-	1	nasır bağla-
1	haşlat-	1	kaynatıver-	1	nasırlan-
1	hayran kal-	1	kazdır-	1	nasırlaştır-
1	he de-	1	kazıver-	1	nazlan-
1	hesaplayıver-	1	kekele-	1	nöbet tut-
1	heykel gibi dikil-	1	kemir-	1	oku(eğitim)-
1	hırçınlaş-	1	kendini ...de _{da} bul-	1	okut(okul)-
1	hışırda-	1	kestir-	1	okuyabil-
1	hohla-	1	kestir(uyu)-	1	olgunlaş-
1	hoplayıver-	1	kımılda-	1	oluver-
1	horla-	1	kımıldayabil-	1	otlat-
1	hücum et-	1	kıpırdan-	1	oturabil-
1	ılı-	1	kırıver-	1	oturt(yerleştir)-

Tablo 3 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan fiiller

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	oturtabil-	1	satış yap-	1	taktır-
1	oturtul-	1	savrul-	1	tamamla-
1	oturul-	1	say(mecaz)-	1	tanele-
1	ovala-	1	sayıl(mecaz)-	1	tanıt-
1	oynatabil-	1	sayıl(varsay)-	1	tara(mecaz)-
1	oynatıl-	1	seçilebil-	1	tarat(gözet)-
1	oynayabil-	1	selamla-	1	tarif et-
1	oynayıver-	1	serpiştir-	1	tasalan-
1	oyul-	1	sersemlet-	1	taşıyabil-
1	oyun dışı kal-	1	sevebil-	1	tebrik et-
1	öden-	1	sevinçten havalara uç-	1	tekmele-
1	ödeş-	1	sez-	1	telaşlan-
1	öfkelen-	1	sık(mecaz)-	1	tenhalaş-
1	öğrenil-	1	sıkış(zorluk)-	1	tepin-
1	öğütül-	1	sıklaş-	1	teslim ol-
1	öner-	1	sına-	1	tık-
1	önleyebil-	1	sıra ol-	1	tımar et-
1	örtül-	1	sırlıslık ol-	1	tokat ye-
1	örüver-	1	sıvan-	1	tokatlatır-
1	öv-	1	sız-	1	topalla-
1	övün-	1	silin-	1	trampet çal-
1	pansuman et-	1	silk-	1	tut(balk)-
1	paralan(mecaz)-	1	silkin-	1	tut(başla)-
1	parçalayabil-	1	soğut-	1	tut(tutanak)-
1	parla(mecaz)-	1	sol-	1	tut(yakala)-
1	parlayıver-	1	solu-	1	tutabil(mecaz)-
1	paslan-	1	solüsyonla-	1	tuttur(ısrar)-
1	patlatıl-	1	sonuçlan-	1	tutturul-
1	payla(azarla)-	1	sorabil-	1	tutunabil-
1	paylaş-	1	sorul-	1	tutuşturalabil-
1	pazarlık et-	1	sökül-	1	tutuver-
1	pekmez kaynat-	1	söndürebil-	1	tuzla-
1	pembeleş-	1	söylet-	1	tüken(mecaz)-
1	pırıl pırıl ol-	1	sözü döndürüp	1	tüketebil-
1	pis pis gül-	1	dolaştır-	1	tükürikle-
1	pompala-	1	suç işle-	1	tüne-
1	püfle-	1	suç yükle-	1	türkü-
1	püskürt-	1	susa(mecaz)-	1	uçur(çal)-
1	rahat verme-	1	sür-	1	ufalt-
1	rahatsızlaş-	1	sürebil-	1	uğraşıl-
1	razı gel-	1	sürükle-	1	ulaşabil-
1	rica et-	1	sürükle(mecaz)-	1	ulaştır-
1	sabredebil-	1	sürüklen-	1	um-
1	saç-	1	süz-	1	unuttur-
1	sağıl-	1	süzül-	1	unutul-
1	sağlamlaş-	1	şaka söyle-	1	uslu dur-
1	sakat kal-	1	şakı-	1	utandır-
1	saklayabil-	1	şakla-	1	uyandırabil-
1	sal(gönder)-	1	şapırdat-	1	uyanıver-
1	salın-	1	şaplak indir-	1	uyar-
1	salıver-	1	şaplat-	1	uygula-
1	sallan(mecaz)-	1	şartlan-	1	uyukla-
1	sanıl-	1	şaşıl-	1	uzaklaşıver-
1	sapıl-	1	şaşırıver-	1	uzaklaştır-
1	sapta-	1	şaşırt-	1	uzan(yatak)-
1	sar(çevrele)-	1	şıkırdat-	1	uzanıver-
1	sarar-	1	şikâyet et-	1	ünle(bağır)-
1	sararıver-	1	şişiver-	1	üret-
1	sarartabil-	1	şişmanla-	1	ürk-
1	sardır-	1	şöyle bir bak-	1	üşüt-
1	satabil-	1	şüphelen-	1	venklet(bağırt)-

Tablo 3 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan fiiller

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	veril-	1	yaşı dök-	1	yut(mecaz)-
1	vurdurt-	1	yaşlan-	1	yutabil-
1	vurul-	1	yatabil-	1	yutma-
1	yağdır-	1	yatıver-	1	yüklen(mecaz)-
1	yağla-	1	yayılıver-	1	yükleyebil-
1	yağlan-	1	yaylan-	1	yüreği güm güm at-
1	yakalayiver-	1	yazabil-	1	yüreği hop et-
1	yakıl(kına)-	1	yazıl(kayıt)-	1	yüzdür-
1	yalan at-	1	yelle-	1	yüzül-
1	yalat-	1	yemekten kesil-	1	zangırda-
1	yan yana gel-	1	yemin et-	1	zehirlen-
1	yanaş(mecaz)-	1	yen(gol)-	1	zevk al-
1	yankı yap-	1	yetin-	1	zevk duy-
1	yankıla-	1	yığılıver-	1	zıkkımlan-
1	yanla-	1	yıkayıver-	1	zıplayış-
1	yapış(vur)-	1	yollan-	1	zırla-
1	yapıştırıl-	1	yontul-	1	zorda kal-
1	yar(mecaz)-	1	yorumla-	1	zorlan-
1	yararlanabil-	1	yönelt-	1	zorlaş-
1	yarıla-	1	yönet-	1	zorluk çek-
1	yariş-	1	yumul-	1	zumzukla(yumrukla)-
1	yasakla-	1	yumurtlayıver-	1	çal(müzik)-

*Toplam fiil sayısı: 30.696, Farklı fiil sayısı: 1622

2.5.1.2. Özel İsimler

Ökkeş serisinde yer alan özel isimler Tablo-4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Ökkeş serisinde yer alan özel isimler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
4659	*Ökkeş	27	*Topkapı	10	*Zeyno Hala
1029	*Hasan	25	*Uzun Kâmil	9	*Kadir
294	*Bayram	23	*Beyazıt	8	*Ahmet Usta
193	*Karabaş	21	*Bayram Emmi	8	*Hebo Teyze
145	*Çerçi Yusuf	21	*Haydar Emmi	8	*Recep Emmi
120	*Hilmi	19	*Kâmil	7	*Kayalık Ada
119	*Şaban	19	*Sultan	7	*Kutup Yıldızı
102	*İstanbul	17	*Mehmet	7	*Recep
87	*Osman	17	*Yusuf	7	*Selim
76	*Seyit Emmi	16	*İbrahim	7	*Zeynel Ağa
68	*Hilmi Abi	14	*Çoban Ali	6	*Gülizar
64	*Miyeser	14	*Eminönü	6	*İhsan
61	*Taşlıkoyak	13	*Bekir	6	*Kerim
54	*Karakulak	13	*Cemil	6	*Necmi
54	*Zeynel	13	*Dünya	6	*Ramazan Emmi
51	*Esme Teyze	13	*İlyas	6	*Zeynel Emmi
49	*Ali Rıza	12	*Erol	5	*Aydede(Ay)
44	*Tombul	12	*Muhtar Emmi	5	*Çürükköprü
44	*Yusuf Emmi	11	*Ankara	5	*Haydar
43	*Ali	11	*Hanife Nine	5	*İbrahim(Ibrahim)
39	*Kemal Abi	11	*Kâmil Emmi	5	*İğneci Kâmil
36	*Allah	11	*Şaban	5	*Karakuş Tatlısı
33	*Hanife Hala	10	*Erol Abi	5	*Mıstafa(Mustafa)
33	*Hilmi Ağabey	10	*İsmail	5	*Naciye Abla
32	*Cipçi Osman	10	*Kemal	5	*Osman Abi
30	*Şaban Usta	10	*Remzi	5	*Selim Abi

Tablo 4 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan özel isimler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
5	*Yılan Adası	2	*Naci	1	*İhsan Abi
4	*Afrika	2	*Necmi Abi	1	*İlyas Emmi
4	*Almanya	2	*Nimet Hanım	1	*İnci Gelin
4	*Beşiktaş	2	*Samanyolu	1	*İramazan Emmi
4	*Çoban İsa	2	*Sefer	1	*İzmir
4	*Deli Hatçe	2	*Sefer Emmi	1	*İsa
4	*Esme	2	*Sultanahmet Camisi	1	*Kahveci Mestan
4	*Fazıl	2	*Sürmegöz	1	*Kâmil Efendi
4	*Hanife	2	*Şoför Erol	1	*Karadeniz
4	*İbiş	2	*Şoför Selim	1	*Kırmızı
4	*Kaplan	2	*Yakup	1	*Kıroğlan
4	*Kuruçay	1	*Adana	1	*Konya
4	*Mustafa	1	*Ahlat	1	*Kumru Adası
4	*Mustafa Emmi	1	*Alman	1	*Lüks Sineması
4	*Ramazan	1	*Anadolu	1	*Maçka
4	*Talip Emmi	1	*Asiye Teyze	1	*Mahmut
3	*Ali Emmi	1	*Atımı	1	*Marmara
3	*Bekir Efendi		Bağladım(Türkü)	1	*Mescitli Köyü
3	*Hamza	1	*Ay	1	*Muharrem
3	*Hıdır	1	*Ayasofya Müzesi	1	*Mustafa
3	*İhsan Emmigil	1	*Aydın Abi	1	*Mustafa Emmigil
3	*İzzet	1	*Bakkal Emmi	1	*Naime Gelin
3	*Mescitli	1	*Birdirbir	1	*Naime Yenge
3	*Selim	1	*Bodrum	1	*Ortaköy
3	*Seyit	1	*Celep Kadir	1	*Osman Ağabey
3	*Şişko Şevket	1	*Çakmak Caddesi	1	*Ökkeş Abi
3	*Şoför Necmi	1	*Çiçek Adası	1	*Ökkeşcik
3	*Taksim	1	*Çoban Hasan	1	*Ökkeşgil
3	*Yalçın	1	*Daşlıbeşik(Beşiktaş)	1	*Ömer
2	*Aksaray	1	*Demirköprü	1	*Ön
2	*Almanca	1	*Dikkavak Köyü	1	*Raziye
2	*Amerika	1	*Dolmabahçe Sarayı	1	*Reyhanlı
2	*Baba	1	*Dörtöy	1	*Sadık Abi
2	*Bakkal Hüseyin	1	*Erol Ağabey	1	*Sanayi Çarşısı
2	*Bekir Emmi	1	*Fidan Gelin	1	*Sarıyer
2	*Bey	1	*Fidan Nine	1	*Selim Usta
2	*Cebbar	1	*Gani	1	*Seyit
2	*Cevdet	1	*Gani Emmi	1	*Sümbül Mehmet
2	*Dağdeviren	1	*Gülizar Bacı	1	*Şevket
2	*Deliktaş	1	*Güllü	1	*Şişli
2	*Dikkavak	1	*Güneş	1	*Şoför Hilmi
2	*Fidan	1	*Halil Emmi	1	*Tahir Emmi
2	*Güllü Teyze	1	*Hamal Kadir	1	*Taşlıkoyak3
2	*Halil	1	*Hamza Abi	1	*Tepebağ
2	*Hasangil	1	*Hasan Bey	1	*Topkapı Müzesi
2	*İsa	1	*Hasan Dağı	1	*Tosun Adası
2	*İsa Emmi	1	*Hasan Emmi	1	*Turna
2	*İngilizce	1	*Hatice	1	*Yağ Camisi
2	*Karaköy	1	*Hayriye Kadın	1	*Yeni Otel
2	*Kayırlı Köyü	1	*Hebo Deyze(Teyze)	1	*Yerebatan Sarayı
2	*Kerim Ağabey	1	*Hıdır Amca	1	*Yıldız Sementi
2	*Memet(Mehmet)	1	*Hıdır Efendi	1	*Yılmaz
2	*Murat	1	*Huriye	1	*Zeyno
2	*Murat Ağabey	1	*İbo Emmi		

*Toplam özel isim sayısı: 8384, Farklı Özel isim sayısı: 238

2.5.1.3. Deyimler

Ökkeş serisinde yer alan deyimler Tablo-5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Ökkeş serisinde yer alan deyimler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
70	aklına gel-	6	gibi ol-	4	tıraş et-
39	içini çek-	6	gözünü dik-	4	uykusu kaç-
39	yolunu tut-	6	hava karar-	4	yağ gibi kay-
37	ayağa kalk-	6	hiç olmazsa	4	yerine otur-
34	canı iste-	6	kafa sall-	4	zıncı diye dur-
30	canı sıkıl-	6	uykusu gel-	3	ağzı bir karış açık kal-
30	yanıt ver-	6	uykuya dal-	3	ağzına al-
27	hoşuna git-	6	yeter ki	3	aklı fikri ... ol-
25	baş sall-	6	yol al-	3	ateşe ver-
24	mis gibi	5	ağzı sulan-	3	ayağına geçir-
23	söz ver-	5	aklına koy-	3	ayaklarına kara sular in-
21	buz gibi	5	başını alıp git-	3	az gel-
19	haber ver-	5	deli ol-	3	bal gibi
16	izin al-	5	dev gibi	3	başına otur-
16	tarla aç-	5	düğüm at-	3	bir aşağı bir yukarı
15	ne olur ne olmaz	5	göbek at-	3	bir ol-
15	türkü söyle-	5	gözleri parla--	3	boca et-
12	nasıl olsa	5	gücü yet-	3	çaba göster-
12	tombalak at(takla)-	5	gün bat-	3	cehennemin dibi
12	yola çık-	5	inadı tut-	3	ceza ver-
11	bir o yana bir bu yana	5	işi ol-	3	çift sür-
11	deli gibi	5	kaşık sall-	3	çişi gel-
11	geri dön-	5	kendini kaptır-	3	dili bir karış dışarı çık-
11	gibi gel-	5	midesi bulan-	3	el et-
11	ortaya çık-	5	önüne çık-	3	elde et-
10	ardına düş-	5	özür dile-	3	elden geçir-
10	geç kal-	5	rezil ol-	3	elinden al-
10	koluna gir-	5	söz et-	3	elinden bir şey gelme-
10	tos vur-	5	sözünden çıkma-	3	eline tutuştur-
10	uçup git-	5	türkü tuttur-	3	fazla gel-
9	ne denli-	5	yel gibi	3	fırtına çık-
9	farkına var-	5	yitip git-	3	fren yap-
9	haberi ol-	5	yok ol-	3	gelip geç-
9	kendine gel-	4	aç kal-	3	geri çekil-
8	el at-	4	ad koy-	3	göç et-
8	farkında ol-	4	adımlarını aç-	3	göz göze gel-
8	gör bak	4	aklı başından git-	3	gözden kaybol-
8	gözüne uyku girme-	4	aklı yat-	3	gözünü aç-
8	işe yara-	4	alabora ol-	3	gözünü ayırma-
8	karar ver-	4	avazı çıktığı kadar	3	gözünün içine bak-
8	sırtına al-	4	boş dur-	3	hak et-
8	yanına al-	4	canı çık-	3	kendini at-
7	başına geç-	4	çekip git-	3	laf et-
7	başına gel-	4	elinden gel-	3	ne de olsa
7	deli et-	4	geri ver-	3	nefes al-
7	gözünün önüne gel-	4	gol ye-	3	oh çek-
7	güneş doğ-	4	gün doğ-	3	ortada ol-
7	iş gör-	4	hayal kur-	3	ortaya çıkar-
7	kavga et-	4	iç çek-	3	öyle gel-
7	pekmezi ak(kana)-	4	içinden geç-	3	selam ver-
7	su çek-	4	idare et-	3	sıraya koy-
7	zor gel-	4	konuk ol-	3	soluk al-
6	başı dön-	4	mideye indir-	3	ters ters bak-
6	bir araya gel-	4	para et-	3	tetiği çek-
6	can at-	4	sırası gel-	3	tulum gibi
6	eline geç-	4	sırtına geçir-	3	umudu sön-
6	geri kal-	4	tadını çıkar-	3	yol gözle-

Tablo 5 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan deyimler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
3	yüreği ağzına gel-	2	hiç mi hiç	2	ver elini ...
3	zümürüt gibi	2	içi cız et-	2	... babam ...(sürekli)
2	ağzına geleni söyle-	2	içi dışına çık-	2	yanıt ver-
2	ağzına kadar	2	içi rahat et-	2	yem ol-
2	ağzından dökül-	2	iki gözü iki çeşme ağla-	2	yer değiştir-
2	ağzının suyu ak-	2	ilgisini çek-	2	yerinde durama-
2	akıl erdir-	2	işaret ver-	2	yerine gel-
2	akıl ver-	2	işin içinden çık--	2	yeter de artar
2	aklı başına gel-	2	işine koyul-	2	yok et-
2	aklına getir-	2	iştaha gel-	2	yol aç-
2	aklından çık-	2	kafasına geçir-	2	yol göster-
2	aksiliği tut-	2	kafasına koy-	2	yumruk gibi
2	arap olayım	2	kan ter içinde kal--	2	yüreği kabar-
2	araya gir-	2	karanlığa kal-	2	yüreği yan-
2	arkada kal-	2	karşı koy-	2	yüzü gül-
2	avaz avaz bağır-	2	karşılık ver-	2	yüzüne bakamaz ol-
2	ayak uydur-	2	karşısına dikil-	1	acı gel-
2	ayna gibi	2	kaşlarını çat-	1	acısına dayanama-
2	bağırıp çağır-	2	katıla katıla gül-	1	acısını çıkar-
2	başa çık-	2	kavga çık-	1	ağır gel-
2	başına bir iş gel-	2	kendini bırak-	1	ağırdan al-
2	başına dikil-	2	kendini tut-	1	ağzı bir karış açıl-
2	başına geçir-	2	kolayını bul-	1	ağzına tık-
2	başında bekle--	2	konuk et-	1	ağzından al-
2	bir araya getir-	2	kulağına inanma-	1	ağzını hayra aç-
2	birbirine kat-	2	kulak kabart-	1	ağzının içine bak-
2	bire ... ver-	2	kulaklarını dik-	1	ağzının içine gir-
2	boşa git-	2	kurşun gibi	1	ağzının tadını bil-
2	burnunu çek-	2	kuş gibi	1	ah çek-
2	canı çek-	2	küt diye	1	akıl erme-
2	cennet gibi	2	ne arıyor	1	akıl et-
2	cennete çevir-	2	ne biçim	1	akıl işi değil
2	dalıp git-	2	nişan al-	1	akıl sor-
2	davul gibi	2	önüne düş-	1	akıl ver-
2	dili tutul-	2	öpücük kondur-	1	akıp git-
2	donup kal-	2	oyun yap-	1	aklı alma-
2	düşünüp taşın--	2	pancar gibi ol-	1	aklı er-
2	eksik olma-	2	pat diye	1	aklı git-
2	el ele ver-	2	pelte gibi	1	aklı kal-
2	el kadar	2	pes et-	1	aklı karış-
2	el sürme-	2	rahat bırak-	1	aklına düş-
2	elden git-	2	rahatı kaç-	1	aklına gel-
2	elinden kurtul-	2	sakız gibi	1	aklına uy-
2	eline kal-	2	selam söyle-	1	aklında kal-
2	fark et-	2	sesini çıkarma-	1	aklında tut-
2	fır dön-	2	sırt sırta ver-	1	aklından geç-
2	gözden geçir-	2	soluğu ... al-	1	aklını al-
2	gözleri yaşar-	2	söz aç-	1	aklını boz-
2	gözlerine inanama-	2	söze karış-	1	aklını kaçır-
2	gözlerinin içi gül-	2	şundan bundan konuş-	1	alnından öp-
2	gözünde büyü-	2	surat as-	1	alttan al-
2	gözünden uyku ak--	2	sürpriz yap-	1	anlam ver-
2	gözünü yum-	2	tadına doyum olma-	1	ardı arkası kesilme-
2	gözüyle gör-	2	taş gibi	1	ardına düş-
2	güçlük çek-	2	tekme ye-	1	aslan gibi
2	güm güm at-	2	türkü yak-	1	ateş al-
2	haber al-	2	uğur getir-	1	ateş gibi
2	hakkını helal et-	2	un ufak ol-	1	avazı çıktığı kadar-
2	hasta et-	2	uykusuz kal-	1	avucuna say-
2	hava al-	2	üzerine al-	1	ayağa kaldır-
2	hem de nasıl	2	var gücüyle	1	ayağı gitme-

Tablo 5 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan deyimler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	ayağı yerden kesil-	1	demir at-	1	gözü kay--
1	ayağına gel-	1	demir gibi	1	gözü kork-
1	ayağına getir-	1	denize açıl-	1	gözünde büyüt-
1	ayak at-	1	denk getir-	1	gözünden kaçır-
1	ayak bas-	1	ders ol-	1	gözüne çarp-
1	ayakları geri geri git-	1	dikkat kesil-	1	gözüne kestir-
1	ayrı düş-	1	dil çıkar-	1	gözünü al-
1	bacak kadar	1	dili bir karış çık--	1	gözünü dört aç-
1	bağına bas-	1	dili damağına yapış--	1	gülmekten kırıl--
1	bana mısın deme-	1	dilinden anla-	1	gün kavuş-
1	baş eğ-	1	dilinden düşürme--	1	güneş bat-
1	baş et-	1	diline dola--	1	gurbete çık-
1	baş salla-	1	dilinin ucuyla	1	hafif gel-
1	başı ağrı-	1	direksiyona geç-	1	hakkından gel-
1	başı çatla-	1	dişini sık-	1	hamur aç-
1	başı şiş-	1	doktora görün-	1	hamur gibi
1	başına çullan-	1	dönüp dolaş-	1	harman döv-
1	başına dik-	1	dört dön-	1	harman döv-
1	başına ... gel-	1	dört gözle bekle--	1	hatır sor-
1	başından geç-	1	dudak ısır--	1	hatırı için
1	başının çaresine bak-	1	dünyanın öbür ucu	1	hatırına getir-
1	bayram et--	1	düş kur-	1	hatırını sor-
1	benzi sol-	1	düşman ol-	1	hava karar-
1	bin pişman ol-	1	duymazlıktan gel-	1	havada kal-
1	bir bu eksikti	1	eksik etme-	1	havaya git-
1	bir dediğini iki etme-	1	elde et-	1	hayale dal-
1	bir iş ol-	1	ele gel-	1	hedef al-
1	bir köşeye çekil-	1	eli boş gel-	1	her kafadan bir ses çık-
1	bir şey san-	1	eli kolu bağlı dur--	1	hoşuna git-
1	bir yolunu bul-	1	eli kolu tutma-	1	içi burkul-
1	boğazında düğümlen-	1	elinden bir şey gelme-	1	içi içine sığma-
1	boş durma-	1	elinden düşme-	1	içi içini ye-
1	boş gözlerle bak-	1	elinden geleni yap-	1	içi titre-
1	boş kal-	1	eline al-	1	içinde duy-
1	boş otur-	1	eline yüzüne bulaştır-	1	içinden gel-
1	boy ver-	1	eriyip git-	1	içine ateş düş-
1	burnunun dibine sokul-	1	etkisini göster-	1	içine ... düş-
1	burnunun direği sızla-	1	faltaşı gibi	1	içini sar-
1	burun buruna gel-	1	farkında ol-	1	ıçtikleri su ayrı gitme-
1	buyur et-	1	fiçı gibi	1	ikinci gel-
1	çaba harca-	1	fırsatı kaçır-	1	inadı tut-
1	çalım sat-	1	gaz ver-	1	inadım inat ol-
1	can sık-	1	geçinip git-	1	iş bil-
1	canı acı-	1	gerdan kır-	1	iş bitir-
1	canı burnundan çık-	1	geri al-	1	iş düş-
1	canı git-	1	geri dön-	1	iş işten geç-
1	canına oku-	1	gibi ol-	1	iş tut-
1	canını dişine tak--	1	gıcır gıcır et-	1	işe karış-
1	çarşaf gibi	1	girip çık-	1	işi çık-
1	cesaret ver-	1	göğsü kabar-	1	işi iş ol-
1	ceza çek-	1	göz gezdir-	1	işi iş ol-
1	çın çın öt-	1	göz kırp-	1	işini bil-
1	çıt çıkma-	1	gözden yit-	1	işini bitir-
1	çocuk gibi	1	gözleri süzül-	1	ıslık çal-
1	çocuk ol-	1	gözleri takılıp kal-	1	ıştah aç-
1	çok gel-	1	gözlerinden uyku ak-	1	istek duy-
1	çok gör-	1	gözlerini dik-	1	iyi et-
1	çorap söküğü gibi gel-	1	gözü arkada kal-	1	iyi gel-
1	darmadağın et-	1	gözü görme-	1	iyi git-
1	dediğinden çık-	1	gözü iliş-	1	izin çık-
1	değnek gibi	1	gözü karar--	1	kabına sığma-

Tablo 5 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan deyimler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	kaç zamandır	1	oklava yutmuş gibi	1	talim et-
1	kafa kalma-	1	ölüm kalım savaşı yap-	1	tat al-
1	kafası kız-	1	omuz silk-	1	tat ver-
1	kafayı vur-	1	omzuna at-	1	tatıl yap-
1	kara kara düşün-	1	öne düş-	1	tatlı canını sık-
1	karar kıl-	1	önüne geç-	1	tedavi et-
1	kaş göz işareti yap-	1	önüne gelen	1	tempo tut-
1	kastı ol-	1	önüne kat-	1	ter dök-
1	katık et-	1	ortalığı yık-	1	teselli bul-
1	kavis çiz-	1	ortalığı yırt-	1	toprak ana
1	kaymak gibi	1	ortaya at-	1	toprak çek-
1	kaynak yap-	1	ortaya çık-	1	topukları sırtına değ-
1	kazık gibi	1	ortaya koy-	1	tütün sar-
1	kendi haline bırak-	1	oyun et-	1	tuzu biberi ol-
1	kendinde olma-	1	özlemini çek-	1	umuda kapıl-
1	kendinden geç-	1	parmak kadar	1	umudunu kes-
1	kendini beğen-	1	peşine düş-	1	un ufak et-
1	kendini tutama-	1	pestil gibi	1	üstüne bas-
1	kendini yokla-	1	peynir ekmek gibi	1	üstüne koy-
1	kestirip at-	1	pılı pırtı topl-	1	uyku tutma-
1	kibrit çak-	1	pişmiş aşı su kat-	1	uykusu açıl-
1	kılıktan kılığa gir-	1	rahat dur-	1	uykuya yat-
1	kiraya ver-	1	rast gel-	1	uzak dur-
1	kıymetini bil-	1	rast getir-	1	üzerinde kal-
1	kolu kanadı kırıl-	1	sabahı et-	1	üzerinden at-
1	kömür gibi	1	saçını başını yol-	1	üzerine çullan-
1	kor gibi	1	şafak sök-	1	vakit geçir-
1	korku düş-	1	sağ yap-	1	vakti gel-
1	kötü göz	1	şaka et-	1	veresiye ver-
1	kötü ol-	1	selam çak-	1	vız gel-
1	kötülüğü dokun-	1	selam et-	1	... gözüyle bak-
1	küçük dilini yut-	1	sesini yükselt-	1	... yerine koy-
1	kül ol-	1	sessizliğe gömül-	1	... yüzü görme-
1	kulağına fısılda-	1	şeytan doldurur	1	yabana at-
1	kulak ver-	1	sıkı dur-	1	yalayıp yut-
1	küp gibi	1	sıkıntı çek-	1	yan gelip yat-
1	kurban ol-	1	silip süpür-	1	yan yat-
1	kusur bul-	1	sınav ver-	1	yapıp et-
1	kütük gibi	1	sinirlerini boz-	1	yararı dokun-
1	kuyu gibi	1	sırtüstü yat-	1	yatıp kalk-
1	laf anlamaz	1	soğuk al-	1	yay gibi
1	lafı değiştir-	1	sokağa çık-	1	yaygara kopar-
1	lafın gelişi	1	sol yap-	1	yaygarayı bas-
1	meraka düş-	1	soluk soluğa kal-	1	yazı tura at-
1	merakta koy-	1	sonu gel-	1	yazık ol-
1	meraktan öl-	1	sopa ye-	1	yazlığa çık-
1	meydana getir-	1	söz geçir-	1	yer al-
1	meyve ver-	1	sözünde dur-	1	yer bul-
1	mola ver-	1	sözünden dön-	1	yer kap-
1	moral ver-	1	sözünü kes-	1	yerinde ol-
1	ne diye	1	sözünü tut-	1	yerinden oynat-
1	ne gibi	1	su al-	1	yerine getir-
1	ne kadar varsa	1	su bas-	1	yerini al-
1	ne olursa olsun	1	su gibi ak-	1	yoksun kal-
1	ne var ne yok(hepsi)	1	sudan geçir-	1	yol git-
1	ne yapıp yapıp	1	süs için	1	yol tep-
1	ne yaptığını bilme-	1	suspus ol-	1	yolgeçen hanı
1	ne yazık ki	1	süt gibi	1	yolunu tut(git)-
1	nefesi kesil-	1	ta kendisi	1	yorgun düş-
1	neyse ki	1	tadına bak-	1	yüreği burkul-
1	ödü kop-	1	tadını al-	1	yüreği çarp-

Tablo 5 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan deyimler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	yüreği hopla-	1	yüzünü buruştur-	1	zil takip oyna-
1	yüreğine dokun-	1	yüzünü kara çıkar-	1	zindan gibi
1	yüreğine su serp-	1	zarar gel-	1	zıp diye çık-
1	yuva yap-	1	zarar ver-	1	zoru ol-
1	yüzü asıl-	1	zararı olma-		
1	yüzüne bakma-	1	zehir gibi		

*Toplam deyim sayısı: 1972, Farklı deyim sayısı: 736

2.5.1.4. İkilemeler

Ökkeş serisinde yer alan ikilemer Tablo-6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Ökkeş serisinde yer alan ikilemeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
52	bir iki	6	neler neler	3	nazlı nazlı
45	kendi kendine	6	orasına burasına	3	sağa sola
39	kocaman kocaman	5	acı acı(mecaz)	3	seve seve
36	yavaş yavaş	5	avuç avuç	3	şapur şupur(yansıma)
35	bir bir	5	boncuk boncuk	3	tövbe tövbe(ünlem)
28	pırıl pırıl	5	boydan boya	3	ufak ufak
24	ara sıra	5	çıkarcık çıkmaz	3	üst baş
19	yok yok	5	dönüp dönüp	3	varır varmaz
17	iri iri	5	kova kova	3	yıllar yılı
16	ardı sıra	5	nefes nefese	2	ağır ağır
16	yan yana	5	pat pat(yansıma)	2	al al
15	koşa koşa	5	vah vah(ünlem)	2	alır almaz
13	bol bol	5	vura vura	2	anıra anıra
13	çalı çırpı	4	çoluk çocuk	2	anlata anlata
13	küçük küçük	4	el ele	2	aptal aptal
12	kana kana	4	hüngür hüngür	2	az az
11	art arda	4	kara kara	2	azar azar
11	birer birer	4	lak lak(yansıma)	2	bağıra çağıra
11	hızlı hızlı	4	paldır küldür	2	baka baka
10	allah allah(ünlem)	4	renk renk	2	bakıp bakıp
10	sıkı sıkı	4	sık sık	2	ballandıra ballandıra
9	birer ikişer	4	sıra sıra	2	başka başka
9	hoplaya zıplaya	4	soluk soluğa	2	bata bata
8	bağıra bağıra	4	tıslaya tıslaya(yansıma)	2	börtü böcek
8	durup durup	4	tuta tuta	2	canla başla(mecaz)
8	iyiden iyiye	4	uç uça	2	cır cır(yansıma)
8	şaşkın şaşkın	4	üç beş	2	çeke çeke
8	tas tas	4	yan yan	2	çesit çeşit
7	geri geri	3	ağlaya ağlaya	2	çırpına çırpına
7	gır gır(yansıma)	3	alaylı alaylı	2	çok çok
7	hemen hemen	3	ballı ballı	2	derin derin
7	hih hih(ünlem)	3	doğru dürüst	2	diye diye
7	kütür kütür(yansıma)	3	gürül gürül	2	dizi dizi
7	şunu bunu	3	hop hop(ünlem)	2	doya doya
7	tak tak(yansıma)	3	iri yarı	2	dura dura
7	tane tane	3	istemeye istemeye	2	gıcır gıcır(yansıma)
7	yanı sıra	3	kalin kalın	2	guluk guluk(yansıma)
6	acele acele	3	karşıdan karşıya	2	hah hah(yansıma)
6	gelen geçen	3	kıkr kıkr(yansıma)	2	ileri geri
6	gırer gırmez	3	kıvrıla kıvrıla	2	iner inmez
6	hele hele(ünlem)	3	korka korka	2	iştahlı iştahlı
6	için için	3	küfe küfe	2	kalkıp kalkıp

Tablo 6 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan ikilemeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
2	kıpır kıpır	1	bazı bazı	1	gurul gurul(yansıma)
2	kırmızı kırmızı	1	bekleye bekleye	1	güle oynaya
2	kısık kısık	1	beyaz beyaz	1	gümbür gümbür(yansıma)
2	kızgın kızgın	1	bıdı bıdı(yansıma)	1	güzel güzel
2	köy köy	1	bıdır bıdır(yansıma)	1	habur habur(yansıma)
2	kucak kucak	1	bildim bileli	1	harıl harıl
2	kuru kuru	1	bilmiş bilmiş	1	hatır hatır
2	kürek kürek	1	boğulur moğulur	1	hayran hayran
2	mışıl mışıl	1	boy boy	1	hıçkır hıçkır
2	renkli renkli	1	boyu boyunca	1	hor hor(yansıma)5
2	sağlı sollu	1	böyle böyle	1	horul horul(yansıma)
2	sarı sarı	1	ciyak ciyak	1	ıhlaya vahlaya
2	seke seke	1	çabuk çabuk	1	ıhlaya vıhlaya
2	sivri sivri	1	çalımlı çalımlı	1	ılık ılık
2	sürüne sürüne	1	çan çan	1	indirip indirip
2	şap şap(yansıma)	1	çekile çekile	1	ip mip
2	şöyle böyle	1	çelik çomak	1	irili ufaklı
2	şu bu	1	çer çöp	1	isteksiz isteksiz
2	takır takır(yansıma)	1	çevire çevire	1	ister istemez
2	tatlı tatlı	1	çığlık çığlığa	1	iş güç
2	taze taze	1	çıkara çıkara	1	iyi kötü
2	tek tük	1	çın çın(yansıma)	1	kabuk kabuk
2	tıkır tıkır(yansıma)	1	çıtır çıtır(yansıma)	1	kaçar maçar
2	tıklımıklım	1	çifter çifter	1	kalkar kalkmaz
2	tıpır tıpır(yansıma)	1	çocuk çocuk	1	kartal martal
2	tik tak(yansıma)	1	daldan dala	1	kaşık kaşık
2	ufacık ufacık	1	dalgın dalgın	1	kat kat
2	ufaklı büyüklü	1	damla damla	1	katmer katmer
2	var yok	1	darala darala	1	kayar mayar
2	vızır vızır	1	dayana dayana	1	kaybolur maybolur
2	yanaşır yanaşmaz	1	değer değmez	1	kazasız belasız
2	yara yara	1	der demez	1	kenardan kenardan
2	yeşil yeşil	1	deyip deyip	1	kese kese
2	yürüye yürüye	1	diker dikmez	1	kesik kesik
2	yüze yüze	1	direne direne	1	kıs kıs(yansıma)
2	yüze yüze5	1	don gömlek	1	koca koca
1	açar açmaz	1	dona dona	1	kolay kolay
1	açılır açılmaz	1	döndüre döndüre	1	konu komşu
1	ağaçlar mağaçlar	1	döne döne	1	konur konmaz
1	ağlaya sızlaya	1	döner dönmez	1	konuşa konuşa
1	akıllı uslu	1	düşer müşer	1	korkulu korkulu
1	ala ala	1	eğri büğrü	1	koyar koymaz
1	alev alev	1	endişeli endişeli	1	köpük köpük
1	altı üstü	1	faşır faşır(yansıma)	1	kuçu kuçu(ünlem)
1	ara sıra	1	fır fır(yansıma)	1	lıkırlıkır(yansıma)
1	araç gereç	1	fırıl fırıl	1	lıpır lıpır(yansıma)
1	araya araya	1	fis fis(yansıma)	1	lokma lokma
1	arka arkaya	1	fıslaya fıslaya(yansıma)	1	löpür löpür(yansıma)
1	aslan maslan	1	gece gündüz	1	mahzun mahzun
1	aşağı yukarı	1	gelip gelip	1	metre metre
1	aşar aşmaz	1	gelir gelmez	1	minik minik
1	atar atmaz	1	geniş geniş	1	mor mor
1	az çok	1	gere gere	1	muska muska
1	bağırır bağırır	1	gıcırdaya	1	mutlu mutlu
1	bağlar bağlamaz	1	gıcırdaya(yansıma)	1	nazik nazik
1	bana bana	1	gıdık gıdık	1	neşeli neşeli
1	bangır bangır	1	gide gele	1	okuma yazma
1	banıp banıp	1	gidip gidip	1	oldu olacak
1	bardak bardak	1	gidiş dönüş	1	olsa olsa
1	basar basmaz	1	görür görmez	1	ona buna
1	batıra batıra	1	götürür götürmez	1	ondan bundan

Tablo 6 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan ikilemeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	oraya buraya	1	takırdaya takırdaya	1	yana yana
1	önden önden	1	takur tukur(yansıma)	1	yanar döner
1	önü sıra	1	tangır tangır(yansıma)	1	yandan yandan
1	öteki beriki	1	tangır tungur(yansıma)	1	yanık yanık
1	öyle böyle	1	tarla takım	1	yarı yarıya
1	para mara	1	temizleye temizleye	1	yaşlı başlı
1	parlar parlamaz	1	tıka basa	1	yata yata
1	peş peşe	1	tir tir	1	yatar yatmaz
1	saklaya saklaya	1	titrete titrete	1	yavaştan yavaştan
1	sara sara	1	tok tok	1	yelli yelli
1	sarsıla sarsıla	1	toz duman	1	yelpек yelpек
1	selam sabah	1	toz toprak	1	yer yer
1	serin serin	1	tuhaf tuhaf	1	yıkana yıkana
1	sessiz sessiz	1	tutam tutam	1	yiye yiye
1	sıcak sıcak	1	tutar tutmaz	1	yoklaya yoklaya
1	sıkı sıkıya	1	tüy tüy	1	yorgun argın
1	sıkışa sıkışa	1	ucu ucuna	1	yorgun yorgun
1	sırta sırta	1	ucuz ucuz	1	yüklü yüklü
1	sokak sokak	1	uç uca	1	zangır zangır(yansıma)
1	sokup sokup	1	uçup uçup	1	zehir zıkkım
1	söylene söylene	1	uyuya uyuya	1	zın zın(yansıma)
1	sulu sulu	1	uzun uzun	1	zingır zingır(yansıma)
1	süğüm süğüm	1	üst üste	1	zıplaya zıplaya
1	şıpır şıpır(yansıma)	1	vat vat(yansıma)	1	zurnacılık murnacılık
1	şırıl şırıl(yansıma)	1	yalana yalana		

*Toplam ikileme sayısı: 1151, Farklı ikileme sayısı: 382

2.5.1.5. Yansıma Sözcükleri

Ökkeş Serisinde yer alan yansıma sözcükleri Tablo-7’de verilmiştir.

Tablo 7. Ökkeş serisinde yer alan yansıma sözcükleri

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
43	hav	3	şorp
31	ai	3	tıs
12	hahha	3	tok
9	cup	2	çatır
8	dat	2	guruk
8	şap	2	hış
7	güm	2	lak
7	muç	2	lukur
7	tak	2	lup
6	küt	2	püf
5	düt	2	şak
5	vız	2	vın
4	güp	2	vik
4	luk	1	bır
4	miyav	1	bom
4	pat	1	caz
4	tap	1	cır
3	dit	1	cız
3	lap	1	colp
3	me	2	mö

Tablo 7 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan yansıma sözcükler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	cumburlop	1	şar
1	çıt	1	vır
1	çilk		
1	çu		
1	haş		
1	kırt		

*Toplam yansıma sözcük sayısı: 222, Farklı yansıma sözcük sayısı: 48

2.5.1.6. İlişki Sözler

Ökkeş serisinde yer alan ilişki sözler Tablo-8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Ökkeş serisinde yer alan ilişki sözler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
273	Haydi	4	Çok şükür	1	Allah satı pazarı(bereket)
71	Bak	4	Siz bilirsiniz		versin
63	Hadi	4	Ya rabbi	1	Allah selamet versin
62	Kim bilir	4	Hayrola	1	Allah seni inandırısın
62	Canım	4	Hoppala	1	Aşk olsun
57	Olur(evet)	4	İmdat	1	Bak bak
56	Sağ ol	4	Merhaba	1	Başın sağ olsun
41	Demek(yani)	3	Gözün aydın	1	Bereket versin
37	Yavrum	3	Sağlıkla kal	1	Bileğine kuvvet
32	Yok canım	3	Vay anam	1	Bir şey değil
29	Hop	3	Yolun açık olsun	1	Canın isterse
28	Hey	3	Ya ya ya şa şa şa	1	Çatlasa da patlasa da
22	Güle güle	2	Afiyet olsun	1	Deme gitsin
21	Delikanlı	2	Allah iyiliğini versin	1	Dünya varmış
21	Olmaz(hayır)	2	Aman allahım	1	Ekmek çarpsın
20	Ne o	2	Bak hele	1	E mi
19	Hay allah	2	Eline sağlık	1	Gözüm kör olsun
17	Hele bir	2	Hayırlı olsun	1	Gözünü seveyim
15	Buyur	2	Hayırlı uğurlu olsun	1	Gözü kör olası
14	Ne olur	2	Ha gayret	1	Hani ya
13	Allaha ısmarladık	2	İyi günler	1	Ha şöyle
13	Aferin	2	Maşallahı var	1	Helal olsun
13	İlahi	2	Ne var ne yok	1	Ister misin
12	Hoşça kal	2	Öyle ya	1	İyilik sağlık
10	Sakın	2	Sakın ha	1	İyisi mi
9	Bana bak	2	Uğurlu olsun	1	Lütfen
9	Hoş bulduk	2	Var(haydi)	1	Sana ne
9	Hoş geldin	2	Yolcu yolunda gerek	1	Savulun
9	Ne arar	2	Aslanım	1	İyi hoş ama
9	Çüş	2	Desene	1	Kör olası
8	Geçmiş olsun	2	Dikkat	1	Ne demek
7	Göreyim seni	2	Güzelim	1	Ne hali varsa görsün
7	Hoş geldiniz	2	Kuzum	1	Ne mümkün
7	Kolay gelsin	2	Nasılsınız	1	Olan oldu
7	İnşallah	2	Selam	1	Öyle olsun
6	Bereket(neyseki)	1	Allah akıl versin	1	Sağ olsun
6	Bravo	1	Allah aşkına	1	Kolayı var
5	Ne iyi	1	Allah göstermesin	1	Seni gidi seni
5	Sen bilirsın	1	Allah nazardan saklasın	1	Teşekkür ederim
5	Nasılsın	1	Allah razı olsun	1	Tövbeler olsun

Tablo 8 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan ilişki sözler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	Uğurlar ola	1	Yok deve
1	Var ol	1	Bakarsın(belki)
1	Yapma yahu	1	Hay hay
1	Ya Allah		

*Toplam ilişki söz sayısı: 1270, Farklı ilişki söz sayısı: 127

2.5.1.7. Yöresel İfadeler

Ökkeş serisinde yer alan yöresel ifadeler Tablo-9’da gösterilmiştir.

Tablo 9. Ökkeş serisinde yer alan yöresel ifadeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
654	buba(baba)	7	garınca(karınca)	3	yimek(yemek)
250	nene(nine)	7	öğlen	3	çığır-
245	emmi	7	tiken(diken)	3	dut(tut)-
216	ana(anne)	6	emme(ama)	3	gaybol(kaybol)-
131	amanin	6	haydin	3	goy(koy)-
111	kürük(eşek)	6	şehirli(şehirli)	3	gırıl(kırıl)-
87	abov	6	di(de)-	3	bek(pek)
59	hı(evet)	5	acep(acaba)	2	cennet+elması(hurma)
47	nah(işte)	5	didon(gidon)	2	arap(kara)
45	şehir(şehir)	5	garın(karın)	2	bazar(pazargünü)
38	bi(bir)	5	gocaman(kocaman)	2	bebe(bebek)
29	aha(işte)	5	kapama(yemek)	2	çanak(popo)
28	he(evet)	5	kırkkova(tarla)	2	desdi(testi)
27	bacı	5	na(işte)	2	devrisi(ertesi)
27	heç(hiç)	5	gonuş(konuş)-	2	dimek(demek)
23	kondu(gecekondu)	5	yin(yen)-	2	dokurcun
22	hayıt	4	anacık(annecik)	2	düven(harman)
22	otobos(otobüs)	4	don(külöt)	2	gabahat(kabahat)
21	şindi(şimdi)	4	dövme(ezme)	2	gara(kara)
21	tumafil(otomobil)	4	guş(kuş)	2	gardaş
19	datlı(tatlı)	4	nire(nere)	2	gardeş(kardeş)
16	gasaba(kasaba)	4	soğankaç(solungaç)	2	garşı(karşı)
16	get(git)-	4	yamaç(yakın)	2	gazan(kazan)
15	accık(azcık)	4	dep(tep)-	2	geçi(keçi)
15	işlik(kıyafet)	4	en(in)-	2	gine(yine)
15	gardaş	4	gaç(kaç)-	2	güçük(küçük)
15	yımırta(yumurta)	4	goş(koş)-	2	memişhane(tuvalet)
14	bekmez(pekmez)	3	karakuş+tatlısı	2	niden(neden)
13	böyük(büyük)	3	abe(abi)	2	şapkalı
13	fur(vur)-	3	arık	2	şavk(ışık)
11	gapı(kapı)	3	dibek	2	tevek
10	ahacık	3	essah(sahi)	2	teyip
10	gartal(kartal)	3	gaç(kaç)	2	tombalak(takla)
9	daş(taş)	3	gadayıf(kadayıf)	2	usul(sessiz)
9	çöh(çök)-	3	gafa(kafa)	2	vahlı(canlı)
9	yi(ye)-	3	gol(kol)	2	vaş
8	luna(lunapark)	3	hayma(çardak)	2	vuy
7	acık(azcık)	3	herif	2	zumzuk(yumruk)
7	ani	3	muştı(müjde)	2	bişir(pişir)-
7	beleş	3	tosbağa(kaplumbağa)	2	dinel(kalk)-
7	deyze(teyze)	3	töbe(tövbe)	2	gal(kal)-
7	eşşek(eşek)	3	yegenim	2	garış(karış)-

Tablo 9 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan yöresel ifadeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
2	gey(giy)-	1	dayımgil	1	şingır(madenipara)
2	gır(kır)-	1	depeüstü(tepeüstü)	1	şipadak(çabuk)
2	gonuşabil(konuşabil)-	1	desti(testi)	1	tahtabaşı(raf)
2	datlı(tatlı)+datlı(tatlı)1	1	eferin(aferin)	1	teyzemgil
1	accık+accık	1	eğme(gölgelik)	1	vapır(vapur)
1	aldı+kaçtı(oyun)	1	eyilik(iyilik)	1	vurmaç(oyun)
1	bi+dolu	1	gadar(kadar)	1	vüle
1	bişi(bir+şey)	1	gapak(kapak)	1	yağız
1	çıtırık+çiçeği	1	garaltı(karaltı)	1	yağlıballı(çörek)
1	dağ+yemişi(incir)	1	gaş(kaş)	1	anna(anla)-
1	garıncalı+at(atlıkarınca)	1	gayfe(kahve)	1	çığna(çiğne)-
1	hemi+de	1	gayrı	1	çint(çitle)-
1	kelbaş+otu	1	gız(kız)	1	dad(tat)-
1	kervan+yürüsün(haydi)	1	golay(kolay)	1	dil-
1	acab(acaba)	1	gonuş(konuş)	1	gaybet(kaybet)-
1	acar(yeni)	1	goyun(kucak)	1	gıvrır(kıvrır)-
1	ahşı(aşçı)	1	göynek(gömlek)	1	gop(kop)-
1	alaf(saman)	1	gurban	1	venkle(bağır)-
1	apurtuman(apartman)	1	gurnazlık(kurnazlık)	1	yörüt(yürüt)-
1	barmak(parmak)	1	güçücük(küçücük)	1	dekme(tekme)+vur-
1	battıçık(sukanalı)	1	güççük(küçük)	1	gar(kar)
1	bazartesi(pazartesi)	1	ibibik		
1	bişi(birşey)	1	kaygana(omlet)		
1	böcü(böcek)	1	kıvrıgeç(saatkordonu)		
1	çevirgeç(pedal)	1	miyde(miğde)		
1	çincin(zil)	1	motur(motorsiklet)		
1	dandini(bisikletsepeti)	1	piynar(ağaç)		
1	daradağan(meyve)	1	şanslı		
1	davıl(davul)	1	şeş(altı)		

*Toplam yöresel ifade sayısı: 2708, Farklı yöresel ifade sayısı: 205

2.5.1.8. Ünlemler

Ökkeş serisinde yer alan ünlemler Tablo-10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Ökkeş serisinde yer alan ünlemler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
210	ha	18	ühü
117	ah	16	keşke
106	yo	15	anam
75	a	13	uf
73	be	13	yahu
72	oh	11	hıh
68	e	11	hiş
63	aman	11	uy
38	amanın	11	vay
35	yaşa	10	bö
30	vah	10	hı
27	maşallah	10	ih
25	deh	10	yazık
24	ay	9	ana
23	cık	9	eyvah
22	eh	9	ne
20	hah	8	o

Tablo 10 (Devam). Ökkeş serisinde yer alan ünlemler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
8	tüh	2	oho
7	anam	2	pişt
7	of	1	defol
7	ya	1	efendi
5	hım	1	gidi
5	hu	1	höh
5	uh	1	kız
4	evladım	1	kişt
4	ho	1	nerede
4	u	1	oha
3	bre	1	öf
3	efendim	1	püh
3	hayret	1	tövbe
3	höt	1	üf
3	kurban	1	yetişin
2	hoşt	1	yuh

*Toplam ünlem sayısı: 1313, Farklı ünlem sayısı: 66

2.5.1.9. Diğer Söz Varlığı Unsurları

Diğer söz varlığı unsurları Tablo-11’de gösterilmiştir. *Diğer söz varlığı unsurlarını* tekerlemeler, şarkılar, marşlar vb. ifadeler oluşturmaktadır.

Tablo 11. Diğer söz varlığı unsurları

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
3	gıt gıt gıdak yumurtam sıcak	1	güneş ufuktan şimdi doğar
2	atımı bağladım iğde dalına benden selam söyleyin	1	hem kaynasın hem oynasın
2	nazlı yârıma	1	kekliği düz ovada avlarlar
2	gak gurubak gak gurubak gak gurubak	1	koyun gelir yata yata çamurlara bata bata gelin
1	ben halayın başıyım ley ley incili küpe taşıyım ley	1	ayşe suya gitmiş yosunları tuta tuta
1	ley	1	kundurama kum doldu
1	bindik bir alamete gidiyoruz kıyamete	1	leylek leylek havada yumurtası tavada
1	dağ başını duman almış	1	şeytan aldı götürdü satamadan getirdi
1	dağlardan geçerek lale sümbül biçerek	1	türküm doğruyum çalışkanım
1	dön baba dönelim hacılara gidelim	1	ya şundadır ya bunda helvacının damında
1	eline sağlık başına yağlık bakmam ben alık alık	1	ya ya ya şa şa şa
1	elma dersem çık armut dersem çıkma	1	yağmur götürür sel götürür
1	erkekseniz birer birer gelin	1	yürü yürü yol bitmez karakulak derim ses vermez
1	gidip de gelmemek var gelip de görmemek var		

*Toplam dsv. sayısı: 28, Farklı dsv. sayısı: 24

2.5.1.10. Atasözleri

Ökkeş serisinde üç adet atasözü kullanılmıştır. Bunlardan bir tanesi iki kez kullanılmıştır. Bu nedenle ayrı bir tablo oluşturulmamıştır. Ökkeş serisinde bulunan atasözleri şu şekildedir:

Armudun iyisini ayılar yer (1) , Bakarsan bağ, bakmazsan dağ olur. (2)

2.6. Ökkeş Serisinin Söz Varlığına İlişkin Bulguların Problem Durumlarına Göre Yorumlanması

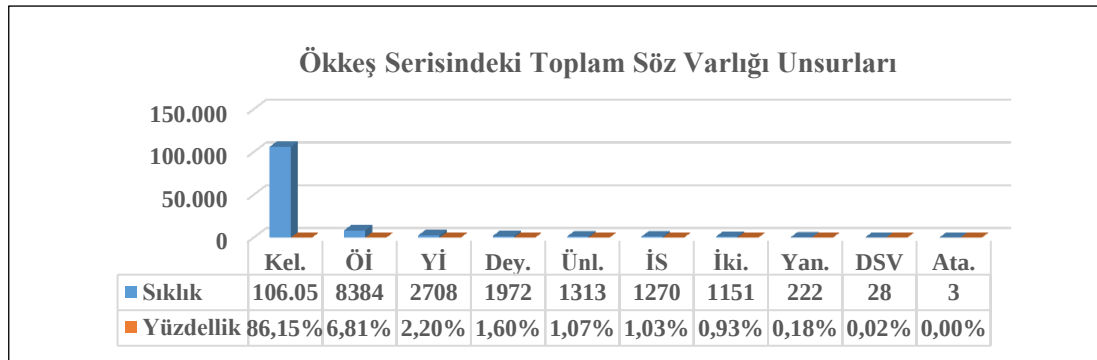
Çalışmanın bu kısmında Ökkeş isimli çocuk kitabı serisinin sahip olduğu söz varlığına ilişkin bulgular farklı başlıklar hâlinde incelenmiştir. Ökkeş serisinin söz varlığına ait sayısal veriler tablolar ve şekiller aracılığıyla gösterilmiştir. Bu bölümde, Ökkeş serisinin söz varlığına ait bulgular şu başlıklar altında incelenmiştir:

- Ökkeş serisindeki toplam söz varlığı unsurları
- Ökkeş serisindeki farklı söz varlığı unsurları
- Toplam ve farklı söz varlığı arasındaki karşılaştırma
- Ökkeş serisinin söz varlığıyla çocuk edebiyatı alanında yazılmış diğer kitapların söz varlıklarının karşılaştırılması
- Ökkeş serisinin Talim ve Terbiye Kurulu Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2022) yer alan söz varlığı kazanımlarına göre incelenmesi

2.6.1. Ökkeş Serisindeki Toplam Söz Varlığı Unsurları

Tablo 12. Ökkeş serisindeki toplam söz varlığı unsurları

Söz Varlığı Unsurları	Sıklık
Kelimeler	106.053
Özel isimler	8384
Yöresel İfadeler	2708
Deyimler	1972
Ünlemler	1313
İlişki sözler	1270
İkilemeler	1151
Yansıma İfadeler	222
Diğer Söz Varlıkları	28
Atasözleri	3
Toplam	123104

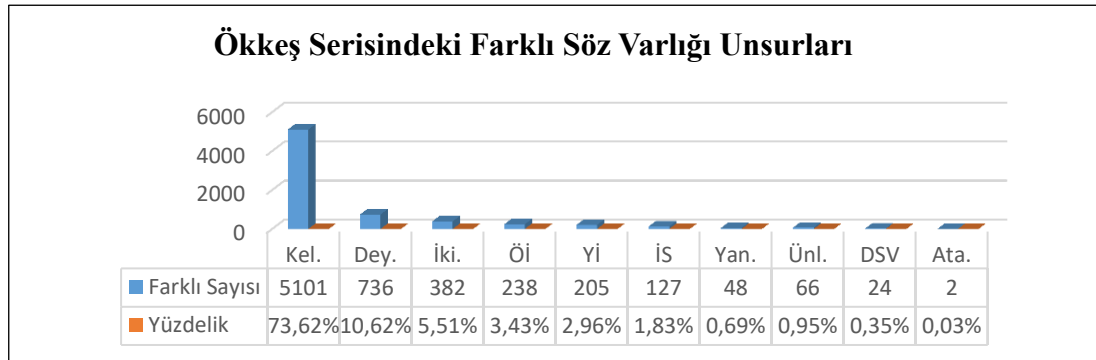
Şekil 2. Ökkeş serisindeki toplam söz varlığı unsuru oranları

Bir kitaptaki söz varlığı unsurlarının sıklıklarıyla beraber toplamı o kitabın *toplam söz varlığını* oluşturur. Yukarıda yer alan Tablo-12 incelendiğinde Ökkeş serisinin *toplam söz varlığı* sayısının 123.104 olduğu görülmektedir. Şekil-2’de yer alan ve toplam kullanım sayısı 106.053 olan *kelimeler*, %86,15 oranla *toplam söz varlığı* sıralamasında 1. sırada yer almaktadır. Toplam kullanım sayısı 8.384 olan *özel isimler*, %6,81 oranla *toplam söz varlığı* sıralamasında 2. sırada yer almaktadır. *Yöresel ifadeler* 2.708 toplam kullanım sayısı ve %2,2 oranla *toplam söz varlığı* sıralamasında 3. sırada yer almaktadır. *Deyimler* 1972 toplam kullanım sayısı ve %1,6 oranla *toplam söz varlığı* sıralamasında 4. sırada yer almaktadır. *Ünlemler* 1313 toplam kullanım sayısı ve %1,07 oranla *toplam söz varlığı* sıralamasında 5. sırada yer almaktadır. *İlişki sözler* 1270 toplam kullanım sayısı ve %1,03 oranla *toplam söz varlığı* sıralamasında 6. sırada yer almaktadır. *İkilemeler* 1151 toplam kullanım sayısı ve %0,93 oranla *toplam söz varlığı* sıralamasında 7. sırada yer almaktadır. Bunları sırasıyla; *yansıma sözcükleri*, *diğer söz varlığı unsurları* ve *atasözleri* takip etmektedir.

2.6.2. Ökkeş Serisindeki Farklı Söz Varlığı Unsurları

Tablo 13. Ökkeş serisindeki farklı söz varlığı unsurları

Söz varlığı unsurları	Farklı Sayısı
Kelimeler	5101
Deyimler	736
İkileme	382
Özel isim	238
Yöresel	205
İlişki sözler	127
Yansıma	48
Ünlemler	66
Diğer Söz Varlıkları	24
Atasözü	2
Toplam	6929

Şekil 3. Ökkeş serisindeki farklı söz varlığı unsuru oranları

Toplam söz varlığı sayısı genel anlamda bilgiler verse de Ökkeş serisinin söz varlığı hakkında daha detaylı bir analiz yapabilmek için *farklı söz varlığı* sayısının da bilinmesi gerekmektedir. *Farklı söz varlığı* sayısı, bir kitapta yer alan birbirinden farklı söz varlığı unsurlarının toplamını ifade etmektedir.

Yukarıda yer alan Tablo-13 incelendiğinde Ökkeş serisindeki *farklı söz varlığı* sayısının 6.929 olduğu görülmektedir. Şekil-3'te; farklı kullanım sayısı 5101 olan *kelimeler*, %73,62 oranla *farklı söz varlığı* sıralamasında 1. sırada yer almaktadır. *Deyimler*, 736 farklı kullanım sayısı ve %10,62 oranla *farklı söz varlığı* sıralamasında 2. sırada yer almaktadır. *İkilemeler*, 382 farklı kullanım sayısı ve %5,51 oranla *farklı söz varlığı* sıralamasında 3. sırada yer almaktadır. *Özel isimler*, 238 farklı kullanım sayısı ve %3,43 oranla *farklı söz varlığı* sıralamasında 4. sırada yer almaktadır. *Yöresel ifadeler*, 205 farklı kullanım sayısı ve %2,96 oranla *farklı söz varlığı* sıralamasında 5. sırada yer almaktadır. *İlişki sözler*, 127 farklı kullanım sayısı ve %1,83 oranla *farklı söz varlığı* sıralamasında 6. sırada yer almaktadır. *Yansıma sözcükler*, 48 farklı kullanım sayısı ve %0,69 oranla *farklı söz varlığı* sıralamasında 7. sırada yer almaktadır. Bunları sırasıyla *ünlemler*, *diğer söz varlıkları* ve *atasözleri* takip etmektedir.

Toplam söz varlığını gösteren Tablo-12 ve *farklı söz varlığını* gösteren Tablo-13 incelendiğinde, iki tablodaki söz varlığı unsurlarının sıralamasının değiştiği görülmektedir. Bunun nedeni, *toplam söz varlığında* yer alan bazı unsurların kitaplarda çok sık tekrarlanmış olmasıdır. Bu durumun somut örneği aşağıda yer alan Tablo-14'te görülmektedir.

Tablo 14. Ökkeş serisinde en sık kullanılan 10 özel isim ve deyim

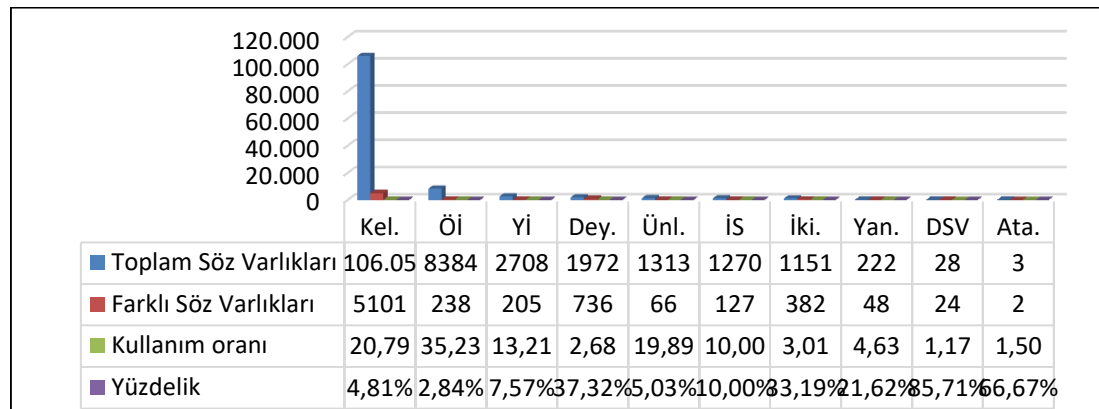
Özel İsimler	Sıklık	F.S.V	Deyimler	Sıklık	F.S.V
*Ökkeş	4659	1	aklına gel-	70	1
*Hasan	1029	1	içini çek-	39	1
*Bayram	294	1	yolunu tut-	39	1
*Karabaş	193	1	ayağa kalk-	37	1
*Çerçi Yusuf	145	1	canı iste-	34	1
*Hilmi	120	1	canı sıkıl-	30	1
*Şaban	119	1	yanıt ver-	30	1
*İstanbul	102	1	hoşuna git-	27	1
*Osman	87	1	baş salla-	25	1
*Seyit Emmi	76	1	mis gibi	24	1

Tablo-14 incelendiğinde; *özel isimler* başlığında yer alan unsurların sıklıklarının, *deyimler* başlığında yer alan unsurların sıklıklarından daha fazla olduğu görülmektedir. Örneğin, *toplam özel isim* sayısında 4659 sıklıkla yer alan *Ökkeş ismi, *farklı özel isim* sayısı olarak sadece 1 kez yer almaktadır. Bu örnek, *toplam deyim* sayısında 70 sıklıkla yer alan *aklına+gel-* deymiyle karşılaştırıldığında; *özel isimlerin*, *toplam söz varlığı* sıralamasında 2. olup *farklı söz varlığı* sıralamasında neden 4. olduğunu açıkça göstermektedir. Bu durum, Ökkeş serisinin söz varlığıyla çocuk edebiyatında yazılmış diğer eserlerin söz varlıkları karşılaştırıldığında göz önünde bulundurulacaktır.

2.6.3. Toplam ve Farklı Söz Varlığı Unsurları Arasındaki Karşılaştırma

Tablo 15. Toplam ve farklı söz varlığı arasındaki sayısal karşılaştırma

	Toplam Söz Varlıkları	Farklı Söz Varlıkları	Kullanım oranı	Yüzdelik
Kelimeler	106.053	5101	20,79	4,81%
Özel isimler	8384	238	35,23	2,84%
Yöresel İfadeler	2708	205	13,21	7,57%
Deyimler	1972	736	2,68	37,32%
Ünlemler	1313	66	19,89	5,03%
İlişki sözler	1270	127	10,00	10,00%
İkilemeler	1151	382	3,01	33,19%
Yansıma İfadeler	222	48	4,63	21,62%
Diğer Söz Varlıkları	28	24	1,17	85,71%
Atasözleri	3	2	1,50	66,67%

Şekil 4. Toplam ve farklı söz varlığı arasındaki oransal karşılaştırma

Yukarıda yer alan Tablo-15 ve Şekil-4, Ökkeş serisindeki söz varlığı unsurlarının *kullanım oranını* ve *yüzdeliğini* göstermektedir. *Kullanım oranı*, bir söz varlığı unsurunun kitapta ortalama kaç kez kullanıldığını ifade etmektedir. *Yüzdelik* ifadesi de *farklı söz varlığı* sayısının *toplam söz varlığı* sayısı içindeki yüzdelik oranını ifade etmektedir. *Kullanım oranı* ve *yüzdelik* ifadeleri söz varlığı incelenen bir kitapla ilgili birçok bilgi vermektedir. Bir kitabın söz varlığındaki *kullanım oranının* yüksek olması, o kitaptaki söz varlığı çeşitliliğinin az olduğunu ve söz varlığı kullanımında sık tekrarlanmaların yapıldığını göstermektedir. Bir kitaptaki *farklı söz varlığı* sayısının *toplam söz varlığı* sayısı içindeki *yüzdeliğinin* yüksek olması ise o kitaptaki söz varlığı çeşitliliğinin fazla olduğunu göstermektedir. Buradan *kullanım oranı* ve *yüzdelik* ifadeleri arasında ters orantı olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo-15 ve Şekil-4 incelendiğinde *kelimelerin* kitaplardaki *kullanım oranının* 20,79 olduğu görülmektedir. Bu veri kitaptaki bir *kelimenin* ortalama 20,79 defa tekrarlandığını göstermektedir. Ökkeş serisinde en çok kullanılan *kelime* 3156 kez ile *de-* fiilidir. *Farklı kelime* sayısının *toplam kelime* sayısındaki *yüzdeliği* ise 4,81'dir. *Özel isimlerin kullanım oranı* 35,23'tür. *Özel isimlerin kullanım oranının* yüksek olmasının sebebi kitap serisinin başkahramanı olan *Ökkeş isminin 5000'e yakın bir sayıda kullanılmış olmasıdır. *Farklı özel isim* sayısının *toplam özel isim* sayısındaki *yüzdeliği* ise 2,84'tür. *Yöresel ifadelerin kullanım oranı* 13,21'dir. En çok kullanılan *yöresel ifade* 654 kez ile *buba(baba)* ifadesidir. *Farklı yöresel ifade* sayısının *toplam yöresel ifade* sayısındaki *yüzdeliği* ise 7,57'dir. *Deyimlerin kullanım oranı* 2,68'dir. En çok kullanılan *deyim* 70 kez ile *aklına+gel-* ifadesidir. *Farklı deyim* sayısının *toplam deyim* sayısındaki *yüzdeliği* ise 37,32'dir. *Deyimlerin toplam sayısı* ve *kullanım oranı* incelendiğinde Ökkeş serisinde çeşitliliği en fazla olan söz varlığı unsuru olduğu görülmektedir. *Ünlemlerin kullanım oranı* 19,89'dur. En çok kullanılan ünlem 210 kez ile *ha* ifadesidir. *Farklı ünlem* sayısının *toplam ünlem* sayısındaki *yüzdeliği* 5,03'tür. *İlişki sözlerin kullanım oranı* 10'dur. En çok kullanılan *ilişki söz* 273 kez ile *haydi* ifadesidir. *Farklı ilişki söz* sayısının *toplam ilişki söz* sayısındaki *yüzdeliği* 10'dur. *İkilemelerin kullanım oranı* 3,01'dir. En çok kullanılan *ikileme*, *bir+iki* ifadesidir. *Farklı ikileme* sayısının *toplam ikileme* sayısındaki *yüzdeliği* 33,19'dur. *İkilemeler*, *deyimlerden* sonra çeşitliliği en fazla

olan söz varlığı unsurudur. *Yansıma sözcüklerinin kullanım oranı* 4,63'tür. En çok kullanılan *yansıma sözcüğü* 43 kez ile *hav* ifadesidir. *Farklı yansıma sözcüğü* sayısının *toplam yansıma sözcüğü* sayısındaki *yüzdeliği* 21,62'dir. Ökkeş serisindeki *yansıma sözcük* sayısının diğer kitaplara göre fazla olmasının nedeni, kitaplarda yaşanan olayların çoğunlukla köyde ve doğal çevrede gerçekleşmiş olmasıdır.

2.6.4. Ökkeş Serisinin Söz Varlığıyla Çocuk Edebiyatında Yazılmış Diğer Kitapların Söz Varlıklarının Karşılaştırılması

Ökkeş serisinin söz varlığının çocuk edebiyatında yazılmış diğer kitapların söz varlığıyla karşılaştırılmasında, Baş'ın (2006) ilkokul öğrencilerinin kelime dağarcığını araştırmak için hazırlamış olduğu çalışmadan yararlanılacaktır. Baş'ın (2006) bu çalışmasında; Talim ve Terbiye Kurulu'nun tavsiye ettiği, aralarında ödüller kazanmış olan 368 kitaptan 483.626 sayılık bir kelime havuzu oluşturulmuştur. Baş'ın (2006) derlediği bu kelime havuzundan ortaya çıkan veriler, Ökkeş serisindeki benzer verilerle kıyaslanarak genel bir değerlendirme yapılacaktır.

Kelimeler, söz varlığı çalışmalarının temelini oluşturan ve kitapların söz varlığında en çok bulunan unsurlardır. Bir kitaptaki *kelimelerin kullanım oranları* ve *yüzdelikleri* o kitaptaki söz varlığı çeşitliliğinin en önemli göstergesidir. Baş (2006) çalışmasındaki kelime havuzunu oluştururken *özel isimleri* ve *ikilemeleri*, *kelimelerin* içinde kullanarak verilerini buna göre düzenlemiştir. Baş'ın (2006) oluşturduğu kelime havuzundaki verilerle, Ökkeş serisindeki verilerin kıyaslanması için çalışmada aynı düzenlemeye gidilmiştir. Aşağıdaki Tablo-16'da Baş'ın (2006) çalışmasına ait veriler incelendiğinde, tüm kitap türlerindeki ortalama *kelime kullanım oranının* 12,48 ve ortalama *farklı kelime yüzdeliğinin* 8,02 olduğu görülmektedir. Tablodaki *kelime kullanım oranına* göre Baş'ın (2006) incelediği 368 kitaptaki her bir *kelime* ortalama 12,48 defa kullanılmıştır.

Tablo 16. Baş'ın (2006) çalışmasındaki kelime verileri

Çocuk Kitapları	Toplam Kelime Sayısı	Farklı Kelime sayısı	Kelimelerin kullanım oranı	Yüzdelik
Romanlar	97.063	8.488	11,44	8,74%
Hikâyeler	97.232	8.522	11,41	8,76%
Masallar	97.209	6.735	14,43	6,93%
Destanlar	95.788	7.553	12,68	7,89%
Efsaneler	96.334	7.468	12,90	7,75%
TOPLAM	483.626	38.766	12,48	8,02%

Kaynak. Baş, 2006.

Baş'ın (2006) çalışmasındaki verileri bu çalışmadaki verilerle kıyaslamak için Ökkeş serisindeki *özel isimler ve ikilemeler, kelimeler* grubuna dâhil edildiğinde aşağıda yer alan Tablo-17'deki gibi bir *kelime kullanım oranı* ve *yüzdeliği* ortaya çıkmaktadır. Tablo-17 incelendiğinde, Ökkeş serisindeki *kelimelerin kullanım oranının* 20,20 olduğu görülmektedir. Bu, Ökkeş serisindeki bir kelimenin ortalama 20,20 defa kullanıldığını ifade etmektedir. Tablo-16 incelendiğinde ise Baş'ın (2006) çalışmasındaki bir kelimenin ortalama 12,48 defa kullanıldığı görülecektir. Ökkeş serisindeki *farklı kelime* sayısının *toplam kelime* sayısındaki yüzdeliği 4,95'tir. Baş'ın (2006) çalışmasındaki bu *yüzdelik* ise Tablo-16'da belirtildiği gibi 8,02'dir.

Tablo 17. Ökkeş serisindeki kelime verileri

Toplam Kelime Sayısı	Farklı Kelime Sayısı	Kelimelerin Kullanım oranı	Yüzdelik
115588	5721	20,20	4,95%

Ökkeş serisindeki *kelime kullanım oranı* (20,20) incelendiğinde, Baş'ın (2006) çalışmasındaki *kelime kullanım oranından* (12,48) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, Ökkeş serisindeki *farklı kelime yüzdeliği* 4,95 iken Baş'ın (2006) çalışmasındaki *farklı kelime yüzdeliği* ortalama 8,02'dir. Bu veriler, Baş'ın (2006) derlediği kelime havuzundaki *kelime çeşitliliğinin* Ökkeş serisindeki *kelime çeşitliliğinden* fazla olduğunu göstermektedir. Böyle bir sonucun ortaya çıkmasının nedenlerinden biri, Baş'ın (2006) 368 kitaptan derlediği kelime havuzunu oluşturma biçimidir.

Baş (2006) 483.626 kelimelik bu havuzu oluştururken; kelimeleri her kitabın başından, ortasından ve sonundan sayfalar seçerek toplamıştır. Bunun yanında, Baş'ın (2006) kelime havuzunu derlemek için kullandığı her kitabın yazarlarının, olay örgülerinin, karakterlerinin, mekânlarının ve zamanlarının farklı olması da Baş'ın (2006) çalışmasındaki *kelime kullanım oranının* daha düşük olmasını, *farklı kelime yüzdeliğinin* ise daha yüksek olmasını sağlamıştır. Ökkeş serisini oluşturan 10 kitabın da aynı yazardan çıkması, kitapların olay örgülerinin benzer olması, kitaplardaki olayların benzer mekân ve zamanda gerçekleşmesi, kitaplarda sürekli aynı karakterlerden bahsedilmesi; Ökkeş serisindeki *kelime kullanım oranının* daha yüksek olmasına neden olmuştur. İki çalışmadaki *kelime kullanım oranları* ve *farklı kelime yüzdelikleri* arasındaki farkın nedeni aşağıdaki Tablo-18'de daha iyi görülebilir.

Tablo 18. Ökkeş serisinde ve Baş'ın (2006) listesinde en sık kullanılan 10 kelime

Baş'ın (2006) kelime listesi	Sıklık	Ökkeş serisinin kelime listesi	Sıklık
bir	1938	Ökkeş	4659
de/da	1367	de-	3186
ol-	1237	de/da	2625
bu	1183	bir	2288
o	1157	o	1620
de-	819	bu	1560
gel-	802	mı/mi/mu/mü	1504
ben	775	ol-	1427
ve	773	ben	1316
ne	749	gel-	1290
Toplam	10800	Toplam	21475

Tablo-18 incelendiğinde, Baş'ın(2006) çalışmasında derlediği kelime havuzundaki en sık kullanılan 10 kelime toplamının 10.800 olduğu ve Ökkeş serisindeki en sık kullanılan 10 kelime toplamının 21.475 olduğu görülmektedir. Her iki çalışmadaki en sık kullanılan 10 kelime toplamı arasındaki bu fark; Baş'ın (2006) derlediği kelime havuzundaki ortalama *kelime kullanım oranının* (12,48) ve *farklı kelime yüzdeliğinin* (8,02), Ökkeş serisindeki *kelime kullanım oranından* (21,43) ve *farklı kelime yüzdeliğinden* (4,95) daha iyi seviyede olmasındaki başlıca sebeptir. Ökkeş serisindeki en sık kullanılan 10 kelimenin toplamı, Baş'ın (2006) çalışmasındaki en sık kullanılan 10 kelimenin toplamı seviyesine indirgenğinde; Ökkeş serisindeki *kelime kullanım oranının* ve *farklı kelime yüzdeliğinin* Baş'ın (2006) çalışmasındakiyle yakın seviyeye geleceği varsayılmaktadır. Bu varsayım her iki çalışmadaki *deyimlerin ve ikilemelerin; kullanım oranları ve yüzdelikleri* incelenerek daha somut hâle getirilebilir.

Tablo 19. Baş'ın (2006) çalışmasındaki deyim verileri

Çocuk Kitapları	Toplam Deyim Sayısı	Farklı Deyim Sayısı	Deyimlerin Kullanım Oranı	Yüzdelik
Romanlar	555	308	1,80	55,50%
Hikâyeler	695	388	1,79	55,83%
Masallar	859	431	1,99	50,17%
Destanlar	882	375	2,35	42,52%
Efsaneler	942	417	2,26	44,27%
Toplam	3933	1919	2,05	48,79

Kaynak. Baş, 2006.

Yukarıda yer alan Tablo-19 incelendiğinde Baş'ın (2006) kitaplardan derlediği *deyimlerin* ortalama *kullanım oranının* 2,05 olduğu görülmektedir. *Farklı deyim* sayısının *toplam deyim* sayısı içindeki ortalama *yüzdeliği* ise 48,79'dur.

Tablo 20. Ökkeş serisindeki deyim verileri

Ökkeş Serisi	Toplam Deyim Sayısı	Farklı Deyim Sayısı	Deyimlerin Kullanım Oranı	Yüzdelik
Deyimler	1972	736	2,68	37,32%

Yukarıda yer alan Tablo-20 incelendiğinde, Ökkeş serisindeki *deyimlerin* *kullanım oranının* 2,68 olduğu görülmektedir. *Farklı deyim* sayısının *toplam deyim* sayısı içindeki *yüzdeliği* ise %,37,32'dir. Tablo-19'da ve Tablo-20'de yer alan veriler Ökkeş serisindeki *deyim çeşitliliğin*, Baş'ın (2006) kitaplardan derlediği *deyimlerin* çeşitliliğine yakın olduğunu göstermektedir.

Tablo 21. Baş'ın (2006) çalışmasındaki ikileme verileri

Çocuk Kitapları	Toplam ikileme Sayısı	Farklı İkileme Sayısı	İkilemelerin Kullanım Oranı	Yüzdelik
Romanlar	528	218	2,42	41,29%
Hikâyeler	547	211	2,59	38,57%
Masallar	640	223	2,87	34,84%
Destanlar	319	125	2,55	39,18%
Efsaneler	473	184	2,57	38,90%
Toplam	2507	961	2,61	38,33%

Kaynak. Baş, 2006.

Yukarıda yer alan Tablo-21 incelendiğinde, Baş'ın (2006) kitaplardan derlediği *ikilemelerin* ortalama *kullanım oranının* 2,61 ve *farklı ikileme* sayısının *toplam ikileme* sayısı içindeki ortalama *yüzdeliğinin* 38,33 olduğu görülmektedir.

Tablo 22. Ökkeş serisindeki ikileme verileri

Toplam ikileme Sayısı	Farklı İkileme Sayısı	İkilemelerin Kullanım Oranı	Yüzdelik
1151	382	3,01	33,19%

Yukarıda yer alan Tablo-22 incelendiğinde Ökkeş serisinin *ikileme kullanım oranının* 3,01 ve *farklı ikileme* sayısının *toplam ikileme* sayısı içindeki *yüzdeliğinin* 33,19 olduğu görülmektedir. Tablo-21 ve Tablo-22'de yer alan veriler; Ökkeş serisindeki *ikileme çeşitliliğinin*, Baş'ın (2006) kitaplardan derlediği *ikilemelerin* çeşitliliğine yakın olduğunu göstermektedir.

Tablolardan elde edilen veriler, Ökkeş serisinin *ikileme* ve *deyim* çeşitliliği açısından Baş'ın (2006) çalışmasını yakaladığını göstermektedir. Ökkeş serisinin söz varlığını, Baş'ın (2006) çalışmasındaki söz varlığıyla karşılaştırmak için en önemli gösterge *kelimeler* olacaktır. Bunun nedeni *kelimelerin* kitaplarda en fazla kullanılan söz varlığı unsuru olmasıdır. Ökkeş serisindeki *kelime kullanım oranının* Baş'ın (2006) çalışmasındaki ortalama *kelime kullanım oranından* daha yüksek olduğu belirtilmişti. Ökkeş serisinde belli nedenlerle çok tekrar eden *kelimelerin* sıklıkları Baş'ın (2006) çalışmasında çok tekrar eden *kelimelerin* sıklıkları seviyesine çekildiğinde, Ökkeş serisinin *kelime* kullanımını açısından *deyimlerde* ve *ikilemelerde* olduğu gibi 368 kitabın ortalamasını yakalayacağı varsayılmaktadır.

Ökkeş serisinin söz varlığı verilerini karşılaştıracığımız başka bir çalışma Gökçe'nin (2008) *Gülten Dayıoğlu'nun Çocuk Öykülerinde Değer Eğitimi Ve Öykülerin Türkçeye Katkısı* adlı çalışmasıdır. Gökçe (2008) bu çalışmasında Gülten Dayıoğlu'nun 12 öykü kitabında yer alan toplam 67 öyküsünü değerler eğitimi ve söz varlığı açısından incelemiştir. Gökçe (2008) çalışmasında, incelediği 67 çocuk öyküsünde *toplam kelime sayısını* 51814, farklı kelime sayısını 5073 olarak tespit etmiştir. Buradan hareketle Gökçe'nin (2008) söz varlığını incelediği 67 çocuk öyküsünün *kelime kullanım oranının* 10,21 ve *farklı kelime yüzdeliğinin* ise 9,79 olduğu sonucu çıkmaktadır. Ökkeş serisindeki *kelime kullanım oranı* 20,20 ve *farklı kelime yüzdeliği* 4,95 olarak ortaya çıkmaktadır. Gökçe'ye (2008) göre yazarların eserlerinde aynı kelimeyi belli aralıklarla tekrarlaması olağan bir durumdur. Bu durum yazarların tekrarlama yoluyla kelimenin çocuklar tarafından pekiştirilmesini sağlamış olacaktır.

Gökçe'nin (2008) incelediği 67 öyküde en çok kullanılan kelimeler arasında *anne*, *baba* ve *ev* kelimeleri yer almaktadır. Gökçe'ye (2008) göre bu kelimelerin en çok kullanılan kelimeler arasında yer alması, yazarın öykülerinde aile kavramını ön plana çıkarması ve çocuklar için ailenin vazgeçilmezliğini göstermesini göstermek istemesidir. Ökkeş serisinde en çok kullanılan kelimeler arasında *baba* ve *nine* kelimeleri de yer almaktadır. Ökkeş serisindeki bu kelimeler Gülten Dayıoğlu'nun öykülerinde olduğu gibi aile kavramını ön plana çıkarmaktadır. Ökkeş serisinde *anne* kelimesinin çok az yer almasının sebebi, Ökkeş'in annesin çok küçük yaşta kaybetmesidir.

Gökçe (2008) çalışmasında *toplam deyim sayısını* 1334 ve *farklı deyim sayısını* 639 olarak tespit etmiştir. Buradan hareketle Gökçe'nin (2008) incelediği 67 çocuk öyküsünde *deyim kullanım oranı* 2,08 ve *farklı deyim yüzdeliği* ise 47,90'dır. Ökkeş serisindeki *deyim kullanım oranı* 2,68 ve *farklı deyim yüzdeliği* 37,32 olarak ortaya çıkmaktadır. Her iki çalışmada da deyim çeşitliliğinin iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Gülten Dayıoğlu'nun öykülerinde en fazla kullanılan deyim 39 sıklıkla *arada bir* deyimidir. Ökkeş serisinde ise en fazla kullanılan deyim ise *aklına gelmek* deyimidir.

Gökçe (2008) çalışmasında *toplam ikileme sayısını* 754 ve *farklı ikileme sayısını* 355 tespit etmiştir. Buradan hareketle Gökçe'nin (2008) incelediği 67 çocuk öyküsünde *ikileme kullanım oranı* 2,12 ve *farklı ikileme yüzdeliği* 47,08'dir. Ökkeş serisindeki *ikileme kullanım oranı* 3,01 ve *farklı ikileme yüzdeliği* 33,19'dur. Gülten Dayıoğlu'nun öykülerinde en fazla kullanılan ikileme 23 sıklıkla *ana baba* ikilemesidir. Ökkeş serisinde en fazla kullanılan ikileme ise bir iki ikilemesidir. Gökçe (2008), Gülten Dayıoğlu'nun incelediği öykülerde Doğan Aksan'ın belirttiği beş farklı türde ikilemenin de bulunduğunu belirtmektedir. Bu durum Ökkeş serisinde de aynıdır.

Gökçe (2008) çalışmasında *toplam yansıma kelime sayısını* 178 ve *farklı yansıma kelime sayısını* 47 olarak tespit etmiştir. Buradan hareketle Gökçe'nin (2008) incelediği 67 çocuk öyküsünde *yansıma kelime kullanım oranı* 3,78 ve *farklı yansıma kelime yüzdeliği* 26,40'dır. Ökkeş serisindeki *yansıma kelime kullanım oranı* 4,62 ve *farklı yansıma kelime yüzdeliği* 21,62'dir. Gülten Dayıoğlu'nun söz varlığı incelenen öykülerinde en fazla kullanılan yansıma kelime 37 sıklıkla *fır* ifadesidir. Ökkeş serisinde en fazla kullanılan yansıma kelime 43 sıklıkla *hav* ifadesidir.

Gökçe (2008) çalışmasında *toplam ilişki söz sayısını* 42 ve *farklı ilişki söz sayısını* 31 olarak tespit etmiştir. Buradan hareketle Gökçe'nin (2008) incelediği 67 çocuk öyküsünde *ilişki söz kullanım oranı* 1,35 ve *farklı ilişki söz kullanım yüzdeliği* 73,81'dir. Ökkeş serisindeki *ilişki söz kullanım oranı* 10 ve *farklı ilişki söz kullanım yüzdeliği* 10'dur. Gülten Dayıoğlu'nun incelenen öykülerinde en fazla kullanılan ilişki söz 4 sıklıkla *aferin* ifadesidir. Ökkeş serisinde en fazla kullanılan ilişki söz 273 sıklıkla *haydi* ifadesidir.

Gökçe'nin (2008) incelediği Gülten Dayıoğlu'nun öykülerinde ve Ökkeş serisinde yer alan farklı atasözü sayısı sadece 2 sıklıkla sınırlı kalmıştır.

2.6.5. Ökkeş Serisinin Talim ve Terbiye Kurulu Türkçe Öğretim Programı'nda (MEB) Yer Alan Söz Varlığı Kazanımlarına Göre İncelenmesi

Aşağıda yer alan Tablo-23, Talim ve Terbiye Kurulunun ilköğretim düzeyi için belirlediği Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (MEB, 2022) söz varlığı kazanımlarını göstermektedir. Çalışmanın bu kısmında Ökkeş serisinin söz varlığı, Tablo-23'te bulunan kazanımlara göre incelenmiştir.

Tablo 23. Türkçe Dersi Öğretim Programı

Sınıf Düzeyi	Kazanımlar
2.Sınıf	T.2.3.8. Kelimelerin zıt anlamlılarını tahmin eder. T.2.3.9. Kelimelerin eş anlamlılarını tahmin eder.
3.Sınıf	T.3.3.8. Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur. T.3.3.9. Kelimelerin eş anlamlılarını bulur. T.3.3.10. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.
4.Sınıf	T.4.3.7. Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur. T.4.3.8. Kelimelerin eş anlamlılarını bulur. T.4.3.9. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder. T.4.3.10. Okuduğu metindeki gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcükleri belirler. T.4.3.11. Deyim ve atasözlerinin metnin anlamına katkısını kavrar. T.4.3.12. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

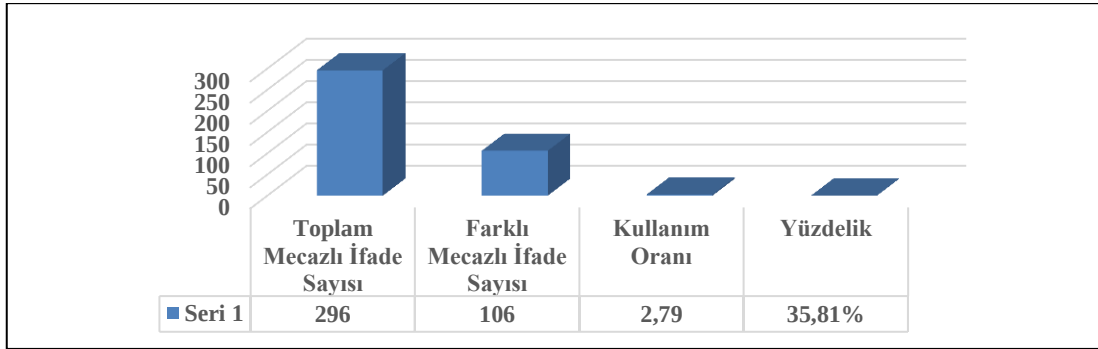
Kaynak. MEB, 2022.

Tablo 24. Ökkeş serisindeki mecaz anlamlı ifadeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
21	dayanabil(mecaz)-	2	acı(mecaz)	1	bayıl(mecaz)-
17	yan(mecaz)-	2	başı+önünde(mecaz)	1	boş(mecaz)
17	yapıştır(mecaz)-	2	bir+ağızdan(mecaz)	1	büyüle(mecaz)-
16	dal(mecaz)-	2	can+sıkıntısı(mecaz)	1	büyüt(mecaz)-
15	tatlı(mecaz)	2	durup+dinlenmeden(mecaz)	1	canı+sıkın(mecaz)
14	aldır(mecaz)-	2	ekmek+kapısı(mecaz)	1	çarp(mecaz)-
14	koyul(mecaz)-	2	gözü+açık(mecaz)	1	çırpın(mecaz)-
13	yapış(mecaz)-	2	hep+birden(mecaz)	1	dar(mecaz)
11	bayıl(mecaz)-	2	kavur(mecaz)-	1	dayandır(mecaz)-
7	aslan(mecaz)	2	parala(mecaz)-	1	denk(mecaz)
5	bit(mecaz)-	2	söyle(mecaz)-	1	din(mecaz)-
5	kuyruk(mecaz)	2	sulu+göz(mecaz)	1	doğ(mecaz)-
5	patla(mecaz)-	2	uç(mecaz)-	1	dolaş(mecaz)-
5	sarı(mecaz)-	2	yanık(mecaz)	1	döndür(mecaz)-
5	yala(mecaz)-	2	yol+boyu(mecaz)	1	el+altında(mecaz)
4	kır(mecaz)-	1	ağır(mecaz)	1	erit(mecaz)-
4	öl(mecaz)-	1	aklı+başında(mecaz)	1	git(mecaz)-
3	çatla(mecaz)-	1	alın+teri(mecaz)	1	hafifle(mecaz)-
3	dağ+başı(mecaz)	1	ateş(mecaz)	1	ısıır(mecaz)-
3	dayan(mecaz)-	1	atlat(mecaz)-	1	ileri+gelen(mecaz)
3	kıy(mecaz)-	1	ayakaltı(mecaz)	1	iyi+kalpli(mecaz)
3	sağ(mecaz)	1	bağla(mecaz)-	1	kafadan+sakat(mecaz)
3	savaş(mecaz)-	1	bağlı(mecaz)	1	kapıl(mecaz)-
3	yak(mecaz)-	1	balık+istifi(mecaz)	1	kapla(mecaz)-

Tablo 24 (Devam). Ökkeş serisindeki mecaz anlamlı ifadeler

Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı	Sıklık	Söz varlığı
1	keskin(mecaz)	1	parla(mecaz)-	1	tüken(mecaz)-
1	kıvrır(mecaz)-	1	sallan(mecaz)-	1	uzun+kulaklı(mecaz)
1	kopmak(mecaz)	1	sayıl(mecaz)-	1	yağmur(mecaz)
1	kotar(mecaz)-	1	say(mecaz)-	1	yanaş(mecaz)-
1	köpür(mecaz)-	1	sık(mecaz)-	1	yar(mecaz)-
1	kör+topal(mecaz)	1	susa(mecaz)-	1	yol(mecaz)
1	kör(mecaz)	1	sürükle(mecaz)-	1	yumuşak(mecaz)
1	kudur(mecaz)-	1	tara(mecaz)-	1	yut(mecaz)-
1	mıhla(mecaz)-	1	taşlama(mecaz)	1	yüklen(mecaz)-
1	numara(mecaz)	1	tatmak(mecaz)	1	zıkkım(mecaz)
1	okkalı(mecaz)	1	ters(mecaz)		
1	paralan(mecaz)-	1	tutabil(mecaz)-		

Şekil 5. Ökkeş serisindeki mecaz anlamlı ifade verileri

Yukarıda yer alan Tablo-24 Ökkeş serisinde mecaz anlamda kullanılan ifadeleri göstermektedir. Bu ifadeler, Tablo-23'teki "*T.4.3.10. Okuduğu metindeki gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcükleri belirler*" kazanımına göre aşağıda değerlendirilmiştir.

Ökkeş serisindeki *toplam mecaz anlamlı ifade sayısı* 270 ve *farklı mecaz anlamlı ifade sayısı* 80'dir. Tablo-24 ve Şekil-5 incelendiğinde *mecaz anlamlı ifadelerin kullanım oranının* 3,88 ve *farklı mecaz anlamlı ifade sayısı yüzdeliğinin* 29,63 olduğu görülmektedir. Bu verilere bakarak Ökkeş serisindeki *mecaz anlamlı ifade çeşitliliğinin* iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, Ökkeş serisini oluşturan 10 kitabın söz varlığında, kitapların olay örgülerine uygun terim anlamlı birçok ifade kullanıldığı gözlemlenmiştir. Ökkeş serisindeki; *Ökkeş Lunaparkta* kitabında hayvancılık ile ilgili *terimler*, *Ökkeş Kurt Avında* kitabında avcılıkla ilgili *terimler*, *Ökkeş Balık Avında* kitabında balıkçılık ile ilgili *terimler*, *Ökkeş İşportacı* kitabında pazarcılık ile ilgili *terimler*, *Ökkeş Bahçıvan* kitabında tarım ile ilgili *terimler*, *Ökkeş Otoparkta* kitabında tamircilik ile ilgili *terimler*, *Ökkeş Maçta*

kitabında futbol ile ilgili *terimler*, *Ökkeş Denizde* kitabında denizcilik ile ilgili *terimler* bulunmaktadır.

Tablo 25. Ökkeş serisindeki eş sesli kelimeler

Eş sesli kelime	Eş sesli kelime	Eş sesli kelime
aç	düş	saç
ağ	el	sağ
ak	et	sal
al	geç	sol
alın	geri	şış
an	gez	taş
ara	göz	uç
art	güç	ulu
asıl	gül	üst
aş	iç	var
at	in	yağ
bağır	kaç	yakın
bas	kap	yan
ben	kar	yaş
bin	kazan	yaz
boz	kır	yemek
çay	kırk	yıl
dal	kız	yol
diz	koru	yüz
don	koy	

Yukarıda yer alan Tablo-25, Ökkeş serisinde kullanılan *eş sesli kelimeleri* göstermektedir. Tabloda yer alan *eş sesli kelimeler*, Tablo-23'te yer alan "*T.4.3.9. Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.*" kazanımına göre *incelenmiştir*. Tablo-25 incelendiğinde Ökkeş serisinde 59 adet *eş sesli kelimenin* kullanıldığı görülmektedir. Ökkeş serisinde yer alan *eş sesli kelimeler* cümle içinde anlamları ayırt edilebilecek şekilde kullanılmıştır.

Bulgular kısmında yer alan Tablo-5'te Ökkeş serisinde yer alan bütün *deyimler* sıklıklarıyla beraber gösterilmektedir. Bu deyimler Tablo-23'te yer alan "*T.4.3.11. Deyim ve atasözlerinin metnin anlamına katkısını kavrar.*" kazanımına göre incelenmiştir. İnceleme sonucunda *toplam deyim sayısının* 1972 ve *farklı deyim sayısının* 736 olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın önceki kısmında *deyimlerin* yeterlilik düzeyi, çocuk edebiyatı alanında yazılmış 368 kitapla kıyaslanmıştır. Kıyaslamanın sonucu, Ökkeş serisinde yer alan *deyimlerin* çeşitlilik düzeyinin yeterli olduğunu göstermiştir. Ayrıca, Ökkeş serisinde yer alan *deyimler* cümle içinde verilmek istenen anlama uygun kullanılmıştır. Bunun sonucunda, Ökkeş serisinin yukarıda *deyimlerle* ilgili verilen kazanımı karşıladığı söylenebilir. Ökkeş serisi

atasözü kullanımı açısından yeterli düzeyde değildir. Kitap serisinde toplam 3 atasözü kullanılmıştır.

Tablo 26. Ökkeş serisindeki eş anlamlı kelimeler ve karşılıkları

Kelime	Eş anlamlısı	Kelime	Eş anlamlısı	Kelime	Eş anlamlısı
ak	beyaz	endişe	kaygı	müjde	muştu
akıl	us	fayda	yarar	nefes	soluk
aksi	ters	fazla	çok	neşe	sevinç
al	kırmızı	gayret	çaba	öbür	diğer
alt	dip	güç	kuvvet	tür	çeşit
anahtar	kilit	ıslak	yaş	ufak	küçük
anı	hatıra	ihtiyar	yaşlı	vakit	zaman
arka	geri	isim	ad	vazgeç-	cay-
büyük	iri	ivedi	tez	yanıt	cevap
cenk	savaş	kabahat	suç	yel	rüzgar
defa	kez	kafa	baş	yemek	aş
diri	sağ	kaygı	tasa	yit-	kaybol-
doktor	hekim	kent	şehir	yürek	kalp
düş	rüya	kuşku	şüphe	yüz	surat
komik	gülünç	küçük	ufak	zayıf	cılız
emmi	amca	fena	kötü	civar	yöre
yabancı	el	meydan	alan		

Yukarıda yer alan Tablo-26'da Ökkeş serisinde kullanılan *eş anlamlı kelimeler* gösterilmiştir. Tabloda Ökkeş serisinde kullanılan birbirinin eş anlamlısı 100 adet kelime bulunmaktadır. Kitaplarda kullanılan *eş anlamlı kelimeler* cümle içinde anlamları tahmin edilecek şekilde yer almıştır. *Eş anlamlı kelimelerin* kitaplarda yer alma sayısına ve cümle içinde kullanılma biçimlerine bakılarak Ökkeş serisinin Tablo-23'te yer alan "*T.2.3.9. Kelimelerin eş anlamlılarını tahmin eder.*" ve "*T.4.3.8. Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.*" kazanımlarını karşıladığı söylenebilir.

Tablo 27. Ökkeş serisindeki zıt anlamlı kelimeler

Kelime	Zıt Anlamlısı	Kelime	Zıt Anlamlısı	Kelime	Zıt Anlamlısı
yeni	eski	tanıdık	el(yabancı)	önce	sonra
yaramaz	uslu	tam	eksik	ön	arka
var	yok	taban	tavan	neşe	üzüntü
üzüntü	sevinç	şişman	zayıf	kolay	zor
üret-	tüket-	soru	cevap	kaybet-	kazan-
uzun	kısa	sıcak	soğuk	kaba	nazik
uzak	yakın	sevin-	üzül-	iyilik	kötülük
uza-	kısal-	sert	yumuşak	iyi	kötü
usta	acemi	sağlam	bozuk	it-	çek-
unut-	hatırla-	sağ	sol	iniş	yokuş
ufak	iri	saf	kurnaz	ince	kalın

Tablo 27 (Devam). Ökkeş serisindeki zıt anlamlı kelimeler

Kelime	Zıt Anlamlısı	Kelime	Zıt Anlamlısı	Kelime	Zıt Anlamlısı
İlk	son	dost	düşman	başla-	bitir-
ileri	geri	donuk	parlak	azal-	çoğal-
ihtiyar	genç	doldur-	boşalt-	az	çok
iç	dış	doğru	yanlış	ayrı	bitişik
ıssız	kalabalık	diri	ölü	aydınlık	karanlık
ıslak	kuru	dert	çare	alt	üst
hızlı	yavaş	dar	geniş	alıcı	satıcı
hayat	ölüm	çıkart-	topla-	alçak	yüksek
giriş	çıkış	çık-	in-	al-	ver-
gir-	çık-	çalışkan	tembel	akşam	sabah
gerçek	hayal	ciddi	şaka	akıllı	deli
genç	yaşlı	canlı	ölü	ağla-	gül-
gel-	git-	büyük	küçük	ağır	hafif
evet	hayır	bul-	kaybet-	açık	kapalı
erken	geç	boş	dolu	aç-	kapat-
erkek	kadın	biriktir-	harca-	aç	tok
eksik	fazla	bin-	in-	acı-	doy-
düz	eğri	beyaz	kara	acı	tatlı
düz	ters	batı	doğu		

Yukarıda yer alan Tablo-27’de Ökkeş serisinde kullanılan *zıt anlamlı kelimeler* gösterilmiştir. Tabloda Ökkeş serisinde kullanılan birbirinin zıt anlamlısı 178 kelime bulunmaktadır. Ökkeş serisindeki zıt anlamlı kelimeler öğrencilerin seviyesine uygun kullanılmışlardır. *Zıt anlamlı kelimelerin* kitaplarda yer alma sayısına ve cümle içinde kullanılma biçimlerine bakarak Ökkeş serisinin Tablo-23’te yer alan "T.2.3.8. Kelimelerin zıt anlamlılarını tahmin eder." , "T.3.3.8. Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur." , "T.4.3.7. Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur." kazanımlarını karşıladığı söylenebilir.

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

3.1. Sonuç

Çalışmanın bu kısmında Ökkeş serisinin söz varlığından elde edilen bulgular şu başlıklar altında sonuca bağlanmıştır.

- Muzaffer İzgü'nün Ökkeş Serisinde Türkçenin Söz Varlığından Yararlanma Biçimi
 - Ökkeş Serisinin, Söz Varlığı Unsurları Açısından Değerlendirilmesi
 - Ökkeş Serisinin, Söz Varlığının Çocuk Edebiyatı Alanında Yazılmış Diğer Kitapların Söz Varlıkları Açısından Değerlendirilmesi
 - Ökkeş Serisinin, Talim ve Terbiye Kurulu Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2022) Yer Alan Söz Varlığı Kazanımlarına Göre Değerlendirilmesi

3.1.1. Muzaffer İzgü'nün Ökkeş Serisinde Türkçenin Söz Varlığından Yararlanma Biçimi

Muzaffer İzgü'nün yetişkin edebiyatından çocuk edebiyatına geçişinin ilk adımı Ökkeş serisiyle olmuştur. Bu nedenle Ökkeş serisinin söz varlığında çocuk kitaplarında sık rastlanmayan bazı ifadeler yer almaktadır. *Mahsus, nitekim ne denli, boyuna, alabildiğine, ivedi, el(yabancı), muştı, yitir-* vb. ifadeler bunlara örnek verilebilir. Ayrıca, Ökkeş serisinde yöresel ve konuşma diline ait ifadeler de rastlanmaktadır. Çetin'e (2015) göre kitapların dil ve anlatımında sıradanlıktan kurtulmak, karakterleri doğal bir dille yansıtmak ve olayları okuyucuya daha gerçekçi bir şekilde yansıtmak için yöresel ifadeler başvurulabilir. Kılıç ve Yılmaz'a (2018) göre; çocuk kitaplarında bu ifadelerin çok fazla kullanılması, çocukların okuduklarını anlamamasına ve okuma motivasyonlarını kaybetmelerine neden olmaktadır. Ökkeş serisinde yazarın aşırıya kaçmadan kullandığı yöresel ifadeler, çocukların ana dillerindeki farklı söyleyişleri tanınması ve toplumdaki kültürel çeşitliliğin farkına varması yönünden olumlu değerlendirilebilir.

Yazarın edebi kişiliğinin bir yansıması olan mizah unsurunu Ökkeş serisinin söz varlığında da görmek mümkündür. Kaplan'ın (2017) *Muzaffer İzgü'nün kitaplarındaki söz sanatlarının metni anlama ve anlatmadaki yeri* ve Genç'in (2019)

1960 kuşağı yazarlarından Muzaffer İzgü'nün öykülerinde mizah adlı çalışmaları İzgü'nün söz sanatları aracılığıyla mizahtan nasıl yararlandığını göstermesi açısından önemlidir. Ökkeş serisinde de mizahtan çoğunlukla söz sanatları kullanılarak yararlanılmıştır. Ökkeş serisindeki söz varlığı unsurlarından bazıları; cinas, istiare, mecaz-ı mürsel, kinaye gibi söz sanatlarından yararlanmak için kullanılmıştır. Ökkeş serisindeki söz sanatları çocukların yaş seviyesine göre kullanılmıştır. Kaplan'a (2017) göre söz sanatlarından çocukların yaş seviyesine uygun bir biçimde yararlanılması, çocukların dilin inceliklerini fark etmesi ve dilin üstü kapalı anlatımlarını anlama becerisini kazandırması açısından oldukça önemlidir.

Ökkeş serisi, Türkçe'nin güzelliklerinden olan deyimler açısından da oldukça zengindir. Kitapların dil ve anlatımında deyimlerden yararlanılması çocukların iletişimde kendini ifade etme becerilerini geliştirecektir. Ökkeş serisinde kullanılan deyimlerin bazılarında, deyimi oluşturan kelimeler değişikliğe uğramıştır. Bu durum, çocukların deyimleri yanlış kodlamasına ve kullanmasına yol açabilir. Ökkeş serisinin birkaç yerinde geçen *salak*, *aptal*, *cehennemin dibi* gibi ifadeler çocukların kişilik ve dil gelişimlerini olumsuz etkileyebilir. Ökkeş serisinde, dilimize yerleşmiş yabancı kökenli kelimeler haricinde çok az sayıda yabancı kelime kullanılmıştır. Ökkeş serisinde kullanılan *bigudi*, *spagetti*, *nikelaj*, *solüsyon* gibi yabancı kelimelerin kitaplarda çok az sayıda yer alması Türkçenin söz varlığının gelecek nesillere aktarılması açısından oldukça önemlidir.

3.1.2. Ökkeş Serisinin Söz Varlığı Unsurları Açısından Değerlendirilmesi

Kelimeler, bireylerin ana dilinde öğrendiği ilk söz varlığı unsurlarıdır. Zihnimizdeki duygu ve düşüncelerin temsilcisi olan kelimeler, bir dilin en temel birimleridir. Bir bireyin hayatının her aşamasında yararlanacağı kelime dağarcığının gelişiminde, çocukluk döneminin çok önemli bir yeri vardır. Çocukların kelime dağarcıklarının zenginleştirilmesi, iletişim kurarken kullanacakları temel dil becerileri ile de yakından ilgilidir. Çocukların kelime dağarcıklarının zenginleştirilmesi onlara sağlanacak ortam ve materyallerle mümkün olacaktır. Ana dilinin kelime hazinesine ve çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak hazırlanmış kitaplar, çocukların kelime dağarcıklarını zenginleştirecektir (Karatay, 2007).

Ökkeş serisinin söz varlığının çok büyük bir kısmını tıpkı diğer kitapların söz varlığında olduğu gibi *kelimeler* oluşturmaktadır. Bu nedenle, söz varlığı çalışmalarının temelinde *kelimeler* yer almaktadır. Ökkeş serisinde yer alan *kelimeler*, çalışmanın bulgular kısmında *isimler* ve *fiiller* olarak iki ana başlık altında tablolatırılmıştır. *Kelimeler* başlığı altında incelenen *isimler* ayrıca, *kavram isimleri* ve *isim soylu kelimeler* olarak iki başlık halinde ele alınmıştır.

Kavram isimleri, zihnimize kodladığımız soyut ve somut tüm kavramların dil aracılığıyla bir yansımasıdır. Ökkeş serisini oluşturan 10 kitabın tamamı da farklı olay örgüsüne sahip olduğu için kitaplar *kavram isimleri* konusunda çeşitlilik göstermiştir. Tablo-1'de yer alan *kavram isimleri*, *farklı kelime sayısının* %49,3'ünü, *farklı söz varlığı* sayısının %36,3'ünü oluşturmaktadır. Ökkeş serisi, çocukların günlük hayatında karşılaşacakları kavramlara ait çokça *kelime* barındırmaktadır.

İsim soylu kelimelerden olan sıfat, zamir, zarf ve edatlar cümle kurulumu için yardımcı unsurlardır. *İsim soylu kelimeler*, iletişimdeki anlama ve anlatma süreçleri için büyük bir öneme sahiptir. Ökkeş serisindeki *isim soylu kelimeler* büyük ölçüde çeşitlilik göstermiştir. Tablo-2'de yer alan *isim soylu kelimeler*, *farklı kelime sayısının* %18,9'unu, *farklı söz varlığı* sayısının %13,9'unu oluşturmaktadır. Ökkeş serisinde yer alan ve çocukların günlük konuşma dilinde sık karşılaşmadıkları *mahsus*, *nitekim ne denli*, *boyuna*, *alabildiğine*, *ivedi*, *çalakaşık* gibi *isim soylu kelimeler* çocukların söz varlığını zenginleştirecektir. Baş'a (2010) göre; kitapların söz varlığının nicelikten öte nitelik olarak zengin olması gerekmektedir. Ayrıca çocuklara kitaplarda kaliteli ve nitelikli söz varlığı kazandırılması amaçlanıyorsa çocuklar sözlük kullanmaya özendirilmelidir.

Türkçe fiiller açısından zengin bir söz varlığına sahiptir. Betimlemeden çok eylemi öne çıkaran söylemler, fiiller aracılığıyla oluşturulurlar. Kitaplarda zengin fiil biçimlerinden yararlanılması yazara anlatım açısından kolaylık sağlar. Serinin başkahramanı olan Ökkeş'in kitaplarda; satıcılık, balıkçılık, tamircilik, dolmuşçuluk, denizcilik, kapıcılık, avcılık, bahçıvanlık gibi işlerde çokça maceralar yaşaması Ökkeş serisindeki *fillerin* çeşitlilik göstermesini sağlamıştır. Tablo-3'te yer alan *fiiller*, *farklı kelime sayısının* %31,7'sini, *farklı söz varlığı* sayısının %23,4'ünü oluşturmaktadır.

Söz varlığı unsurları içinde yer alan *deyimler*, bir toplumun kültürünün kuşaktan kuşağa aktarılmasını sağlayan önemli yapılardır. *Deyimler*, çocuğun içinde bulunduğu toplumun kültürünü ve yaşam biçimini tanımasına yardımcı olur. Çocukların *deyimlerle* daha yakından tanışması seviyelerine uygun şekilde oluşturulan edebi eserlerle mümkün olacaktır. Edebi eserler çocukların günlük hayatta sık karşılaşmadıkları *deyimleri* tanımalarına ve iletişimde kullanmalarına olanak sağlar. Edebî eserlerde kullanılan *deyimler*, çocukların gelişim seviyesine uygun olmalıdır (Barutçu ve Açık, 2018).

Ökkeş serisinde kullanılan *deyimler*, bulgular kısmındaki Tablo-5'te gösterilmiştir. Bu tablo incelendiğinde Ökkeş serisinde kullanılan *deyimlerin* çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. *Deyimler*, *farklı söz varlığının* %10,62'sini oluşturmaktadır. Ökkeş serisinde, çocukların neredeyse her durum ve olay karşısında kullanabilecekleri bir *deyim* bulunmaktadır. Bu da çocukların iletişimde kendilerini daha rahat ifade etmelerini sağlayacaktır.

İkilemeler; yazılı ve sözlü iletişimdeki ifadelerin gücünü arttıran, cümle içindeki anlamı pekiştiren söz varlığı unsurlarıdır. Çocukların gündelik hayatta karşılaştığı *ikilemelerin* çoğunluğu aynı kelimelerin tekrarlanması ile oluşan *ikilemelerdir*. Çocukların daha özgün ve işlevsel *ikilemelerle* tanışması, edebi eserlerden yararlanılması ile mümkün olacaktır (Aydın vd., 2021).

Ökkeş serisinde kullanılan *ikilemeler*, bulgular kısmındaki Tablo-6'da gösterilmiştir. Tablo-6 incelendiğinde kitaplarda kullanılan *ikilemelerin* aynı, eş anlamlı, yakın anlamlı, zıt anlamlı, anlamlı-anlamlı, anlamlı-anlamsız kelimelerle oluşturulduğu görülmektedir. *İkilemeler*, *farklı söz varlığının* %5,51'ini oluşturmaktadır. Ökkeş serisinde kullanılan bu *ikilemelerin* çocukların ifade gücünü zenginleştireceği söylenebilir.

Edebi eserlerde kullanılan *özel isimler*, çocukların adını daha önce duymadıkları yerleri, ülkeleri, şehirleri, dilleri, coğrafi şekilleri vb. tanıması açısından oldukça önemlidir. Ökkeş serisinde kullanılan *özel isimler*, bulgular kısmındaki Tablo-4'te gösterilmiştir. Tabloda *İstanbul, Topkapı, Beyazıt, Eminönü, Ankara, Kutup Yıldızı, Afrika, Almanya, Beşiktaş, Taksim, Aksaray, Almanca, Amerika, İngilizce, Karaköy, Samanyolu, Sultanahmet Camisi, Adana, Ahlat, Alman, Anadolu, Ayasofya Müzesi, Bodrum, Dolmabahçe Sarayı, İzmir, Karadeniz, Konya,*

Maçka, Marmara, Ortaköy, Sarıyer, Şişli, Topkapı Müzesi, Yerebatan Sarayı, Yıldız Semti gibi özel isimler yer almaktadır. *Özel isimler, farklı söz varlığı* unsurlarının %3,43'ünü oluşturmaktadır.

Ökkeş serisinde yöresel ve günlük konuşma diline ait birçok ifade bulunmaktadır. Bulgular kısmındaki Tablo-9'da yer alan *yöresel ifadeler* incelendiğinde ölçünlü dilde bulunmayan birçok örnek görülmektedir. Ökkeş serisindeki *yöresel ifadeler, farklı söz varlığının* %2,96'sını oluşturmaktadır. Ökkeş serisinde *yöresel ifadelerin* sıkça kullanılmasının nedeni, kitaplardaki şahıs kadrosunun kitaplarda anlatılan yöre insanlarından oluşturulmuş olmasıdır. Ökkeş serisini okuyan çocuklar, bu ifadeler aracılığıyla farklı yörelere ait ağızları tanıyacak ve kültürel farkındalığa ulaşacaklardır. Çılgın'a (2007) göre *yöresel ifadelerin* kitaplarda fazla oranda kullanılması, çocukların okuduklarını anlama süreçlerini ve dile ait estetik duygularını olumsuz etkileyecektir.

İlişki sözler, bir toplumun dil ve kültür ilişkisini yansıtan en önemli unsurlardandır. Bir toplumun kültürünün ve yaşayış biçiminin dil aracılığıyla bir yansımaları olan *ilişki sözlerin*, dil öğretiminde önemli bir yeri vardır. Çocukların insan ilişkilerinde kullanacakları *ilişki sözleri* söz varlığına eklemesi dil gelişimlerine katkı sağlayacaktır (Sis ve Gökçe, 2009).

Ökkeş serisinde günlük konuşma dilinden oldukça yararlanıldığı için kitaplarda kullanılan *ilişki sözler* çeşitlilik göstermektedir. Ökkeş serisindeki *ilişki sözler, toplam söz varlığının* %1,83'ünü oluşturmaktadır. Ökkeş serisinde kullanılan *ilişki sözler* bulgular kısmındaki Tablo-8'de yer almaktadır. Tablodaki *ilişki sözler* incelendiğinde, insan ilişkilerinde neredeyse her durum ve olay için kullanılan bir örnek yer aldığı görülmektedir. Bununla birlikte, tablodaki *ilişki sözlere* bakıldığında, kitapların yazıldığı tarihteki toplumun insan ilişkilerinin ne kadar iç içe olduğu da söylenebilir.

Çocuk edebiyatında *yansıma sözcüklerin* önemli bir yeri vardır. *Yansıma sözcükleri*, kitaptaki anlatıma renklilik ve canlılık katarak çocukların kitaba yönelik ilgilerini olumlu yönden etkiler. *Yansıma sözcükleri*, kitaptaki anlatımı daha görsel ve işitsel hâle getirerek çocukların kitapla bütünleşmesini sağlar (Turan, 2021). Gökçe'ye (2008) göre kitaplarda kullanılan yansıma kelimeleri doğanın canlılığını ve

hareketliliğini okuyuculara daha iyi aktarabilir; ayrıca beş duyu organının bu sesleri adlandırmadaki rolünü okuyuculara daha yakından hissettirebilir.

Ökkeş serisinde kullanılan *yansıma sözcükleri*, bulgular kısmındaki Tablo-7'de gösterilmiştir. *Yansıma sözcükleri*, *farklı söz varlığının* %0,69'unu oluşturmaktadır. Ökkeş serisi, yazarın dili kullanma şekli ve olay örgüsünün çoğunlukla doğal çevrede geçmesinden dolayı *yansıma sözcükleri* açısından çeşitlilik göstermektedir. Ökkeş serisi insanlara, hayvanlara ve cansız varlıklara ait yansıma sözcüklerinden çokça örnekler barındırmaktadır.

Ünlemler, beklenmedik anda oluşan duyguları ifade etmede kullanılan söz varlığı unsurlarıdır. Edebi metinlerde kullanılan *ünlemler*, duyguların okuyucuya daha iyi aktarılmasını sağlar. Özellikle çocuk kitaplarında kullanılan *ünlemler*, çocukların kitapta yaşanan duygu yoğunluğunu daha iyi hissetmelerini sağlar (Gedizli, 2015).

Ökkeş serisinde yer alan *ünlemler*, bulgular kısmındaki Tablo-10'da yer almaktadır. *Ünlemler*, *farklı söz varlığının* %0,95'ini oluşturmaktadır. Yazarın günlük konuşma dilini fazlaca kullanması ve serinin başkahramanı olan Ökkeş'in karşılaştığı durumlar karşısında kendince tepkiler vermesi, Ökkeş serisindeki *ünlemlerin* çeşitli olmasını sağlamıştır. Ökkeş serisinde yer alan *oha*, *defol*, *yuh* gibi eğitsel yönden uygun olmayan *ünlem* ifadeleri çocukların dil gelişimlerini olumsuz etkileyebilir.

Atasözleri, bir milletin asırlar sonucunda sahip olduğu deneyim ve bilgileri içinde barındıran söz varlığı unsurlarıdır. Bireylerin erken yaşlarda *atasözleriyle* tanıştırılması, *atasözlerinin* gelecek nesillere aktarılması konusunda önem arz etmektedir. Çocukların okudukları edebi eserlerde *atasözleriyle* karşılaşması dilsel ve kültürel anlamda gelişmelerini sağlayacaktır (Aytan, 2016).

Ökkeş serisinde yer alan *atasözleri* bulgular kısmında gösterilmektedir. Ökkeş serisinde sadece 2 farklı *atasözü* kullanılmıştır. Bu nedenle, Ökkeş serisi *atasözü* kullanımı ve çeşitliliği açısından yeterli düzeyde değildir. Metinler ve ders kitapları üzerinde atasözleri ile ilgili yapılan incelemelerde benzer sonuçlar görülmektedir. Sancı Uzun ve Furtun'un (2017) Rize ilinde İlkokul düzeyinde okutulan ders kitapları ile ilgili yaptıkları araştırma sonuçlarına göre dört sınıf düzeyinde okutulan kitapların tümünde toplam 6 atasözü bulunmaktadır.

Atasözlerinin yapısal ve anlamsal özelliklerinden dolayı metinlerde sık sık kullanmak mümkün olmamaktadır. Ökkeş serisinde de fazla atasözü bulunmaması bu açıdan beklenen bir sonuçtur. Gökçe'ye (2008) göre çocuk kitaplarında atasözlerinden fazla yararlanılmamasının nedeni atasözlerinin taşıdığı mecaz anlam yapısının çocukların algı ve kavrama düzeyine hitap edememesidir.

3.1.3. Ökkeş Serisinin Söz Varlığının Çocuk Edebiyatı Alanında Yazılmış Diğer Kitapların Söz Varlıkları Açısından Değerlendirilmesi

Baş'ın (2006) 368 kitaptan derlediği *kelime, deyim ve ikileme* havuzunu her kitabın; başından, sonundan, ortasından sayfalar seçerek oluşturmuştur. Baş'ın (2006) derlemiş olduğu bu söz varlığı havuzuyla Ökkeş serisinin söz varlığını sayısal olarak karşılaştırmak genel anlamda bilgiler verebilir. Yine de, Ökkeş serisinin söz varlığının sadece nicelik olarak değil nitelik olarak da değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bulgular kısmında Ökkeş serisinin söz varlığı, Baş'ın (2006) 368 çocuk edebiyatı kitabından derlediği söz varlığı havuzu ile karşılaştırılmıştır. Ökkeş serisindeki *farklı kelime yüzdeliğinin* Baş'ın (2006) çalışmasındaki ortalama *farklı kelime yüzdeliğinden* düşük olduğu gözlemlenmiştir. Ökkeş serisindeki *farklı kelime yüzdeliğinin* daha düşük olmasında çok sık tekrar eden bazı *kelimeler* etkili olmuştur. Ökkeş serisinde en fazla kullanılan *kelimenin* 4659 sıklıkla ve Baş'ın (2006) çalışmasında en fazla kullanılan kelimenin 1938 sıklıkla yer aldığı düşünülürse; iki çalışmadaki *farklı kelime yüzdelikleri* arasındaki farkın doğal olmadığı söylenebilir. Bir kitabın *kelime haznesini* sadece *kullanım oranı ve farklı kelime yüzdeliği* ile değerlendirmek yanlış olacaktır. Ökkeş serisinin söz varlığı değerlendirilirken sadece niceliğe göre değil niteliğe göre de hareket edilmesi gerekmektedir. Ökkeş serisini oluşturan her kitap farklı konuları ele aldığı için kitaplardaki kelimeler de çeşitlilik göstermiştir. Kitap serisinin başkahramanı olan Ökkeş'in lunaparkta, kurt avında, kapıcılıkta, bahçede, denizde, otoparkta, ormanda, köy meydanında yaşadığı maceralar farklı kelimelerle ve ifadelerle dile getirilmiştir. Bu bakımdan, Ökkeş serisinin kelime çeşitliliği konusunda yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Ökkeş serisindeki *farklı deyim yüzdeliğinin*, Baş'ın (2006) çalışmasındaki *farklı deyim yüzdeliğinden* az da olsa düşük olduğu gözlenmiştir. Bu farkın

oluşmasındaki neden, tıpkı kelimelerde olduğu gibi yazarın bazı *deyimleri* fazla kullanmış olmasıdır. Ökkeş serisinde en fazla kullanılan *deyim* 70 sıklıkla, Baş'ın (2006) çalışmasında en fazla kullanılan *deyim* 34 sıklıkla yer almıştır. Bulgular kısmında yer alan Tablo-5'teki *deyimler* teker teker incelendiğinde, Ökkeş serisindeki deyimlerin hem nicelik hem de nitelik bakımından çocuk edebiyatı alanında yazılmış diğer kitapların seviyesinde olduğu söylenebilir.

Ökkeş serisindeki *farklı ikileme yüzdeliğinin* Baş'ın (2006) çalışmasındaki *farklı ikileme yüzdeliğinden* az da olsa düşük olduğu gözlemlenmiştir. Ökkeş serisinin *ikileme* kullanımı ve çeşitliliği açısından çocuk edebiyatı alanında yazılmış diğer kitapların seviyesinde olduğu söylenebilir.

3.1.4. Ökkeş Serisinin, Talim ve Terbiye Kurulu Türkçe Öğretim Programı'nda Yer Alan Söz Varlığı Kazanımlarına Göre Değerlendirilmesi

Bulgular kısmında yer alan Tablo-23'te Talim ve Terbiye Kurulunun ilkökul düzeyi Türkçe dersi için belirlediği söz varlığı kazanımları bulunmaktadır. Bu kazanımların belirttiği ve Ökkeş serisinde yer alan eş anlamlı, zıt anlamlı ve eş sesli kelimeler tablolarda gösterilmiştir. Tablolar incelendiğinde, Ökkeş serisinin ilkökul düzeyi Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2022) yer alan söz varlığı kazanımlarını karşılayacak düzeyde eş anlamlı, zıt anlamlı ve eş sesli kelimeler barındırdığı söylenebilir.

Tablo-23'te yer alan kazanımların belirttiği ve Ökkeş serisinde bulunan gerçek, mecaz ve terim anlamlı ifadeler, bulgular kısmındaki tablolarda gösterilmiştir. Ökkeş serisi, yazarın dil ve anlatım biçiminden kaynaklı çok sayıda mecaz anlamlı ifade barındırmaktadır. Ökkeş serisinin başkahramanı olan Ökkeş, kitaplarda farklı iş kolları ve uğraşılarda meşgul olmaktadır. Ökkeş serisinde bu iş kollarına ve uğraşılara yönelik çok sayıda terim anlamlı ifade bulunmaktadır. Bu nedenlerden dolayı; Ökkeş serisinin Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2022) yer alan gerçek, mecaz ve terim anlamlı ifadelerle ilgili kazanımı karşıladığı söylenebilir.

Tablo-23'te yer alan kazanımların belirttiği ve Ökkeş serisinde bulunan *deyim* ve *atasözleri*, bulgular kısmındaki tablolarda gösterilmiştir. Bu tablolar incelendiğinde Ökkeş serisinin *deyim* kullanımı ve çeşitliliği bakımından Türkçe

Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2022) yer alan ilgili kazanımı karşıladığı söylenebilir. Ökkeş serisinin *atasözü* kullanımı açısından yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir ve Türkçe dersinde yer alan ilgili kazanımı karşılamamaktadır.

3.2. Öneriler

Çalışmanın bu kısmında, ilerde yapılacak olan söz varlığı çalışmaları ve çocuk edebiyatı alanında yazılacak eserler için şu öneriler sıralanmıştır:

Çalışmanın yapılandırma sürecinde birçok söz varlığı çalışması incelenmiştir. İncelenen söz varlığı çalışmalarının çoğunda ortak bir veri toplama ve verileri analiz etme yöntemine rastlanmamıştır. Söz varlığı çalışmalarında yöntem olarak ortak bir dil geliştirilememesi, bu çalışmaların amacına tam olarak ulaşamamasına neden olacaktır. Bu nedenle, ilerde yapılacak olan söz varlığı çalışmalarının amacına tam olarak ulaşabilmesi için literatüre mutlaka ortak bir çalışma yöntemi kazandırılması gerekmektedir.

Söz varlığı alanında çalışma yapacak olan kişiler öncelikle çalışma yöntemini tam olarak belirlemelidir. Yapılacak çalışmalarda söz varlığı unsurlarının yazılımda daha kolay çözümlenmesi için kodlama sisteminin ayrıntılı ele alınması gerekmektedir. Çalışmanın yöntemler kısmında yer alan kodlama sistemi söz varlığı çalışması yapacak kişilere kolaylık sağlayabilir. Ayrıca; söz varlığı unsurlarının gruplanması, söz varlığına ilişkin verilerin ortaya çıkarılması, verilerin tablolar ve grafiklerle ifade edilmesi için *Microsoft Office* yazılımlarından etkin bir şekilde yararlanılması araştırmacılara önerilmektedir.

Söz varlığı çalışmalarında elde edilen nicel veriler, kitapların söz varlığı ile ilgili bilgiler verse de yazarın söz varlığından nitelik olarak nasıl yararlandığını ortaya koymak da önem taşımaktadır. Söz varlığı çalışmalarının bir amacı da yazarın hangi dil ve anlatım biçimini tercih ettiğinin tespiti olmalıdır.

Çocuk edebiyatı alanında kaleme alınacak eserlerde çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun ifadelerle yer verilmelidir. Kitaplarda; çocukların günlük konuşma dilinde sık karşılaştıkları, nitelikli söz varlıklarından belli oranda yararlanılması çocukların iletişimde kendilerini ifade etme becerilerini geliştirecektir.

Çocukların ana dillerine ait zevk ve estetik duygularına sahip olmaları için eserlerde yöresel ve günlük konuşma diline ait ifadeler fazla kullanılmamalıdır.

Edebi eserlerde, çocukların dil ve kişilik gelişimlerini olumsuz etkileyecek ifadeler kullanılmamalıdır.

Türkçenin söz varlığının gelecek nesillere aktarılması için çocuk edebiyatı alanında kaleme alınmış eserlerde dilimize sonradan girmiş yabancı kelimeler kullanılmamalıdır.

Çocuk kitaplarının içeriğinde, çocukların anlamını bilemeyeceği kelimeleri açıklayacak sözlüklere yer verilmelidir.

Çocuk kitapları, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (MEB, 2022) yer alan söz varlığı kazanımlarını karşılayacak düzeyde oluşturulmalıdır. Özellikle bu kazanımların amaçlarına göre oluşturulmuş kitaplar, çocukların okul dışında da kendilerini dilsel açıdan geliştirmelerini sağlayacaktır.

Çocuk edebiyatında yazılan edebi eserlerde dilin güzelliklerinden olan deyimler, ikilemeler, ilişki sözler, atasözleri çocukların gelişim seviyelerine göre mutlaka yer almalıdır.

Çocuk kitaplarında; kavramlara ait isimlerin, farklı alanlarda kullanılan terim ifadelerinin, cümle kurulumunda ifadeyi güçlendiren isim soylu kelimelerin yer alması çocukların kendini ifade etme becerisini geliştirecektir.

KAYNAKÇA

- Akdemir, B. (2019). *H. Salih Zengin'in çocuk hikâyelerindeki söz varlığının Türkçe eğitimine katkısı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.
- Akın Aydın, D. (2021). *Melek Özlem Sezer'e ait masal kitaplarının söz varlığı ve içerdiği iletiler açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.
- Aksan, D. (2004). *Türkçenin sözcük varlığı* (3. Baskı). Engin Yayınevi.
- Aksoy, A. Ö. (1984) *Deyimler sözlüğü* 2 (4. Baskı). Türk Dil Kurumu Basımevi.
- Aktaş, E. (2016). Okuma eğitimi açısından Sevim Ak'ın çocuk öykülerinde söz varlığı. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 539-562. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/210.pdf
- Akyalçın, N. (2007). *Türkçe ikilemeler sözlüğü: tanıklı* (1. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Akyalçın, N. (2019). Deyim ve ikileme ilişkisi üzerine bir değerlendirme. *Homeros*, 2(3), 83-94. <https://doi.org/10.33390/homeros.2.010>
- Altheide, D. L., ve Schneider, B. (1996). Process of qualitative document analysis. *Qualitative Media Analysis*, 2, 39-74.
- Anaz, Z. (2018). *Mavisel Yener'in çocuk edebiyatı yapıtlarının dil özellikleri, söz varlığı, anlatım teknikleri ve dil yapı özellikleri bakımından incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi.
- Apaydın, N. (2010). *6. Sınıf Türkçe ders kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Arıcı, A. F., ve Taşkın, Y. (2019). Okuma becerisinin diğer dil becerileriyle ilişkisi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 5(2), 185-194. <https://doi.org/10.32570/ijofe.650240>
- Arısoy, E. (2014). *Ayla Çınaroğlu'nun çocuk romanlarında dilin kullanımı ve evrensel değerler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Aslan, T. (2013). *7. sınıf öğrencilerinin Türkçe ders kitaplarındaki anlamını bilmedikleri kelimelerden hareketle söz varlığını geliştirmelerine yönelik bir araştırma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Ay, M. (2021). *Aytül Akal'ın çocuk romanlarının söz varlığı açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi.

- Aydın, İ., Öksüz, Ö., ve Çelebi, A. (2021). Çocuk kitaplarında yansıma, ikileme ve pekiştirme sözcük görünimleri. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3), 923-945. <https://doi.org/10.47525/ulasbid.939363>
- Aydın, Y. (2018). *Türkçe sözlük'te ilişki sözleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırklareli Üniversitesi.
- Aytan, T. (2016). Türk çocuk edebiyatı üzerine bir söz varlığı çalışması: atasözleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 425-445. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/210.pdf
- Baltacı, A. (2019). Nitel araştırma süreci: Nitel bir araştırma nasıl yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 368-388. <http://doi.org/10.31592/aeusbed.598299>
- Barutçu, T., ve Açık, F. (2018). Çocuk edebiyatı ürünlerinde yer alan deyimlerin kültür aktarımındaki rolü ve Türkçe ders kitaplarındaki deyimlerle örtüşme düzeyi. *Bilig*, (86), 183-209. http://bilig.yesevi.edu.tr/shw_artcl-3124.html
- Baş, B. (2006). *1985-2005 yılları arasında çocuk edebiyatı sahasında yazılmış tahkiyeli metinlerin söz varlığı üzerine bir araştırma* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Baş, B. (2010). Söz varlığının oluşumu ve gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (27), 137-159. <https://dergipark.org.tr/en/pub/tubar/issue/16968/177227>
- Baş, B. (2011). Söz varlığı ile ilgili çalışmalarda kullanılacak ölçütler. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 16(29), 27-61.
- Baş, B. (2016). Çocuk kitaplarında ortak söz varlığı unsurları üzerine bir değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 391-409. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/210.pdf
- Bilgen Yıldırım, D. (2017). *1970-2015 yılları arasında yayımlanan çocuk şiir kitaplarındaki söz varlığı* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Bulundu, C. A. (2016). *Çocuk yazını ürünü olarak Özlem Aytekin'in "zamanda yolculuk dizisi" üzerine bir derlem uygulaması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mersin Üniversitesi.
- Canbek, D. (2017). *Peyami Safa'nın Server Bedî müstearıyla yazdığı Cingöz Recai serisinin 2015 Türkçe dersi öğretim programına göre incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Çavdar, Y. (2018). *Kemal Tahir'in romanlarında söz varlığı* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Çelikkaya, Ş. (2016). *Muzaffer İzgü'nün hayatı, sanatı ve romancılığı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi.

- Çetin, M. A. (2015). *Emine İşinsu romanları üzerine bir inceleme (1980-2013)* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Çılgın Sınar, A. (2007). *Çocuk edebiyatı*. Morpa Kültür Yayınları.
- Demir, F. (2006). *Muzaffer İzgü'nün öykülerinde çocuk ve eğitim teması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Eğilmez İpek, N. (2010). *İlköğretim Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarına aktarımı* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Uludağ Üniversitesi.
- Ekmen, H. (2009). *2005 Programına göre hazırlanan 7. sınıf Türkçe ders kitabının söz varlığı bakımından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Afyon Kocatepe Üniversitesi.
- Erkul, B. (2008). *İlköğretim 8. sınıf Türkçe kitaplarındaki olaya dayalı metinlerin öğrencilerin söz varlığını geliştirmedeki etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Eroğlu, E. (2008). *Muzaffer İzgü'nün çocuk kitaplarının mizah unsurları yönüyle incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Esen, Ş. (2016). *Memduh Şevket Esendal'ın hikâyelerinin söz varlığı ve değerler eğitimi açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Fidan, Z. (2019). *Cahit Uçuk'un "Türk ikizleri" ve "gümüş kanat" çocuk romanlarının söz varlığı açısından değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi.
- Gedizli, M. (2015). Türkçede ünlemler ve temel işlevi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(36), 126-134. <http://doi.org/10.17719/jisr.2015369494>
- Genç, G. E. (2019). *1960 kuşağı yazarlarından Muzaffer İzgü'nün öykülerinde mizah* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Göçen, G. (2016). *Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı ile Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazılı anlatımlarındaki söz varlığı* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Göçer, A. (2010). Türkçe eğitiminde öğrencilerin söz varlığını geliştirme etkinlikleri ve sözlük kullanımı. *Turkish Studies*, 5(1), 1007-1036. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.845>
- Gökçe, B. (2008). *Gülten Dayıoğlu'nun çocuk öykülerinde değer eğitimi ve öykülerin türkçeye katkısı* [Yayımlanmamış doktora tezi]. İnönü Üniversitesi.

- Gönen, M., Uygun, M., Erdoğan, Ö., ve Katrancı, M. (2012). Resimli çocuk kitaplarının fiziksel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(196), 258-272. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/196.pdf
- Gündoğdu, E. A. (2012). *Türk çocuk yazınında söz varlığı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mersin Üniversitesi.
- Kaplan, K. (2017). Muzaffer İzgü'nün kitaplarındaki söz sanatlarının metni anlama ve anlatmadaki yeri. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 2(2), 58-69.
- Karabulut, C. (2019). *Mustafa Ruhi Şirin'in eserlerinin söz varlığı açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 141-153. <https://dergipark.org.tr/en/pub/gefad/issue/6751/90771>
- Karatay, H. (2011). Karakter eğitiminde edebi eserlerin kullanımı. *Turkish Studies (Elektronik)*, 6(1), 1439 – 1454. <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TVRFNU1qSTNOdz09>
- Katı, Y. (2015). *Yavuz Bahadıroğlu'nun çocuk hikâyelerinde değerler eğitimi ve söz varlığı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İnönü Üniversitesi.
- Keklik, S. (2009). *On bir yaşına kadar çocukta dil edinimi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Kılıç, A., ve Seven S. (2007). *Konu alanı ders kitabı incelemesi* (6. Baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kılıç, B. S., ve Yılmaz, O. (2018). Fakir Baykurt'un masallarında değer eğitimi ve masalların türkçe eğitimine katkısı. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(2), 1104-1125. <http://dx.doi.org/10.7884/teke.4155>
- Korkmaz, Z. (2009). *Türkiye türkçesi grameri: (Şekil Bilgisi)* (3. Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Koşkunlu, Y. (2008). *Muzaffer İzgü'nün “anneannemin akıl almaz maceraları” serisindeki “aile” kavramının çocuk gelişimi açısından değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Köse, S. (2011). *Muzaffer İzgü'nün “anneannemin akıl almaz maceraları” serisindeki eğitsel iletiler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Kumaş, Z. (2021). *Süleyman Bulut'un çocuk romanlarında söz varlığı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.

- Kurudayıoğlu, M., ve Karadağ, Ö. (2005). Kelime hazinesi çalışmaları açısından kelime kavramı üzerine bir değerlendirme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(2), 293-307.
- Kuzucular, Ş. (2016, Ocak 20). *Muzaffer İzgü hayatı, edebi yönü ve eserleri*. <https://www.edebiyatvesanatakademisi.com/cumhuriyet-donemi-romancilarimiz/muzaffer-izgu-hayati-edebi-yonu-ve-eserleri-759.aspx>
- Maden, A. (2020). İlkokul Türkçe ders kitaplarının söz varlığını zenginleştirme açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1631-1650. <http://doi.org/10.17755/esosder.711074>
- Millî Eğitim Bakanlığı [MEB]. (2022). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı*.
- Onan, B. (2016). Söz varlığı terminolojisi üzerine bir analiz çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 11-29.
- Özaslan, P. (2012). *Muzaffer İzgü'nün çocuklara yönelik hikâye ve romanlarındaki eğitsel iletiler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.
- Özbaşı, S. (2016). *Zeynep Cemali'nin çocuk edebiyatı yapıtlarının sözvarlığı öğeleri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Özdemir Mete, Ö. (2016). *Sevim Ak'ın çocuk romanlarının sözvarlığı açısından çözümlenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Özkan, F., ve Musa, B. (2004). Yabancı dillerin Türkçenin söz dizimi üzerindeki etkisi. *Bilig*, (30), 95-139.
- Özkan, N., ve Yılmaz, B. (2001). Çocuk kitaplarında dil sorunu. *Bilgi Dünyası*, 2(2), 147-168. <https://doi.org/10.15612/BD.2001.469>
- Öztürk, Y., ve Kayadibi, N. (2021). Hüseyin Yurttaş'ın çocuk kitaplarının çocuk edebiyatı yapıtlarında bulunması gereken özellikler açısından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(1), 188-209. <https://doi.org/10.16916/aded.741592>
- Pekaslan Özdaş, S. (2018). Muzaffer İzgü'nün Ökkeş adlı roman serisinin değerler eğitimi ile şekil ve içerik özellikleri açısından incelenmesi. *AKRA Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, 6(15), 193-228. <https://doi.org/10.31126/akrajournal.412751>
- Pilav, S. (2008). *Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin söz varlığı üzerine bir araştırma* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Sancı Uzun, D., ve Furtun, S. (2017). İlkokul Türkçe ders kitaplarının atasözleri açısından değerlendirilmesi ve etkinlik önerileri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (63), 665-684.

- Sever, S. (2003). *Çocuk ve edebiyat* (1. Baskı). Kök Yayıncılık.
- Sis, N. ve Gökçe, B. (2009). Gülten Dayıoğlu'nun çocuk öykülerinde yansımalar ve kalıp sözler. *Turkish Studies*, 4(3), 1975-1989. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.764>
- Şen, E. (2009). *1980'den günümüze çocuk edebiyatı alanında yazılmış yerli çocuk tiyatrosu metinlerinin söz varlığı üzerine bir inceleme* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Şimşek, T. (Ed.). (2011). *Kuramdan uygulamaya çocuk edebiyatı el kitabı* (1. Baskı). Grafiker Yayınları.
- Tekşan, K., Çinpolat, E., Çelenk, B., ve Güneş, T. (2019). Sevim Ak'ın eserlerinde söz varlığı unsurları. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 361-370. <http://doi.org/10.17240/aibuefd.2019.19.43815-468668>
- Temizyürek, F. (2003). Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatının önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 161-167. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/156765>
- Turan, D. (2021). Çocuk yazını çevirisinde ses yansımaları. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 61(2), 1222-1245. <http://doi.org/10.33171/dtcfjournal.2021.61.2.25>
- Türk Dil Kurumu (t.y.). *Güncel Türkçe Sözlük*. 14.05.2022 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.
- Türkben, T. (2018). Söz varlığını belirlemeye ve geliştirmeye yönelik araştırmaların değerlendirilmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(4), 993-1032. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/403249>
- Uyar, B. Ö. (2012). *8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki bilgilendirici metinlerin öğrencilerin söz varlığına katkısı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Ondokuz Mayıs Üniversitesi.
- Yalçın, K. S. (2005). *İlköğretim 1. ve 5. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki söz varlığı unsurlarının eğitsel açıdan değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Yalçın, S. K., ve Şengül, M. (2007). Dilin iletişim süreci içerisindeki rolü ve işlevleri. *Electronic Turkish Studies*, 2(2), 749-769. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.105>
- Yardelen, D. (2019). *Ceyhan Atuf Kansu'nun "balım kız dalım oğul" adlı eserinin söz varlığı* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kafkas Üniversitesi.

- Yıldırım Bilgen, D., ve Nurlu, M. (2017). Çocuk edebiyatı alanındaki eserlerin temel söz varlığına ilişkin karşılaştırmalı bir inceleme. *Turkish Studies*, 12(4), 585-602. <https://doi.org/10.7827/turkishstudies.11322>
- Yıldırım, A. (1999). Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 7-17. <http://213.14.10.181/index.php/EB/article/view/5326>
- Ziya, S. (2019). *Behiç Ak'ın çocuk romanlarının söz varlığı ve okunabilirlik yönünden değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi].Erciyes Üniversitesi.